



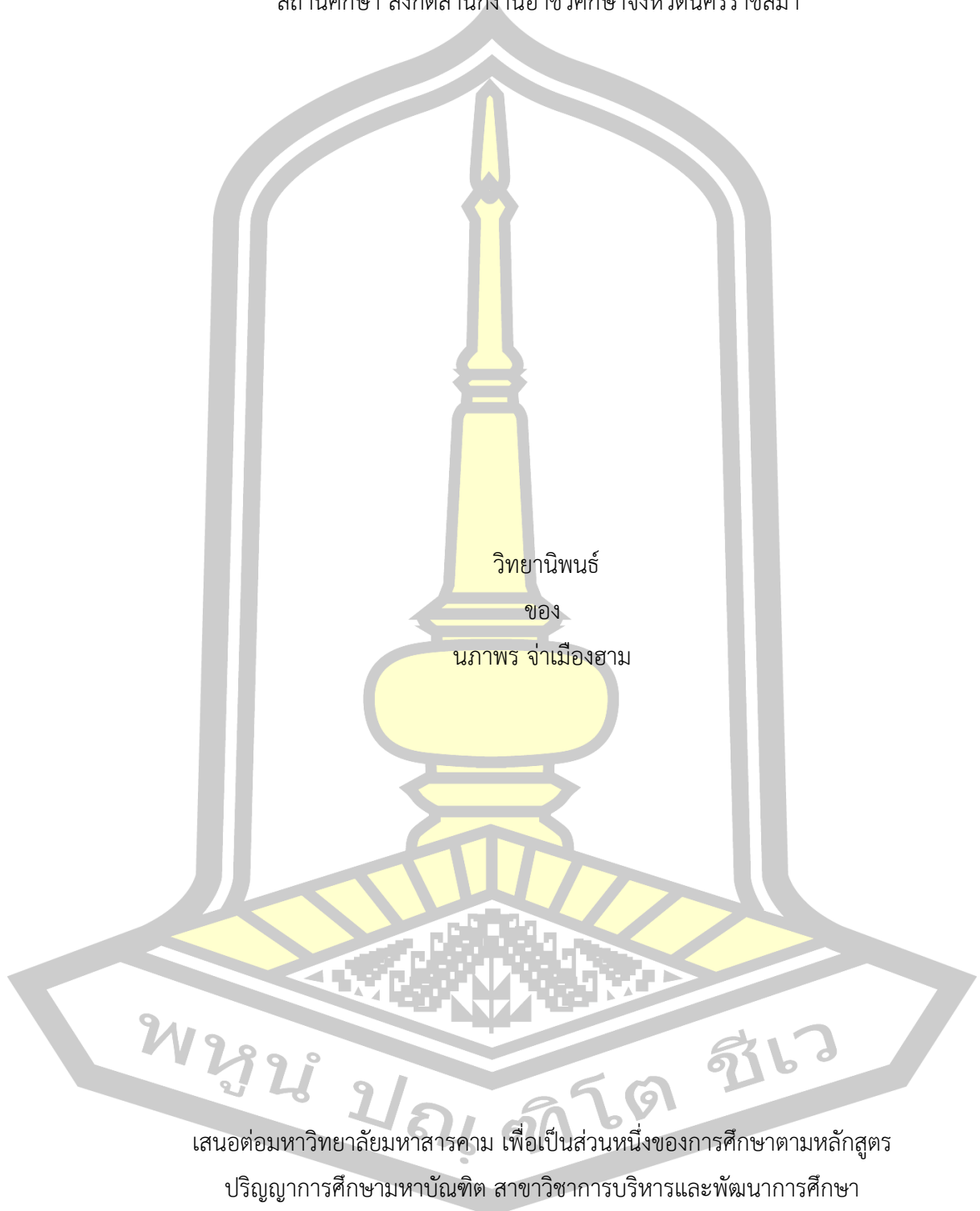
การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

วิทยานิพนธ์
ของ
นภาพร จำเมืองฮาม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา



วิทยานิพนธ์
ของ
นภาพร จำเมืองฮาม

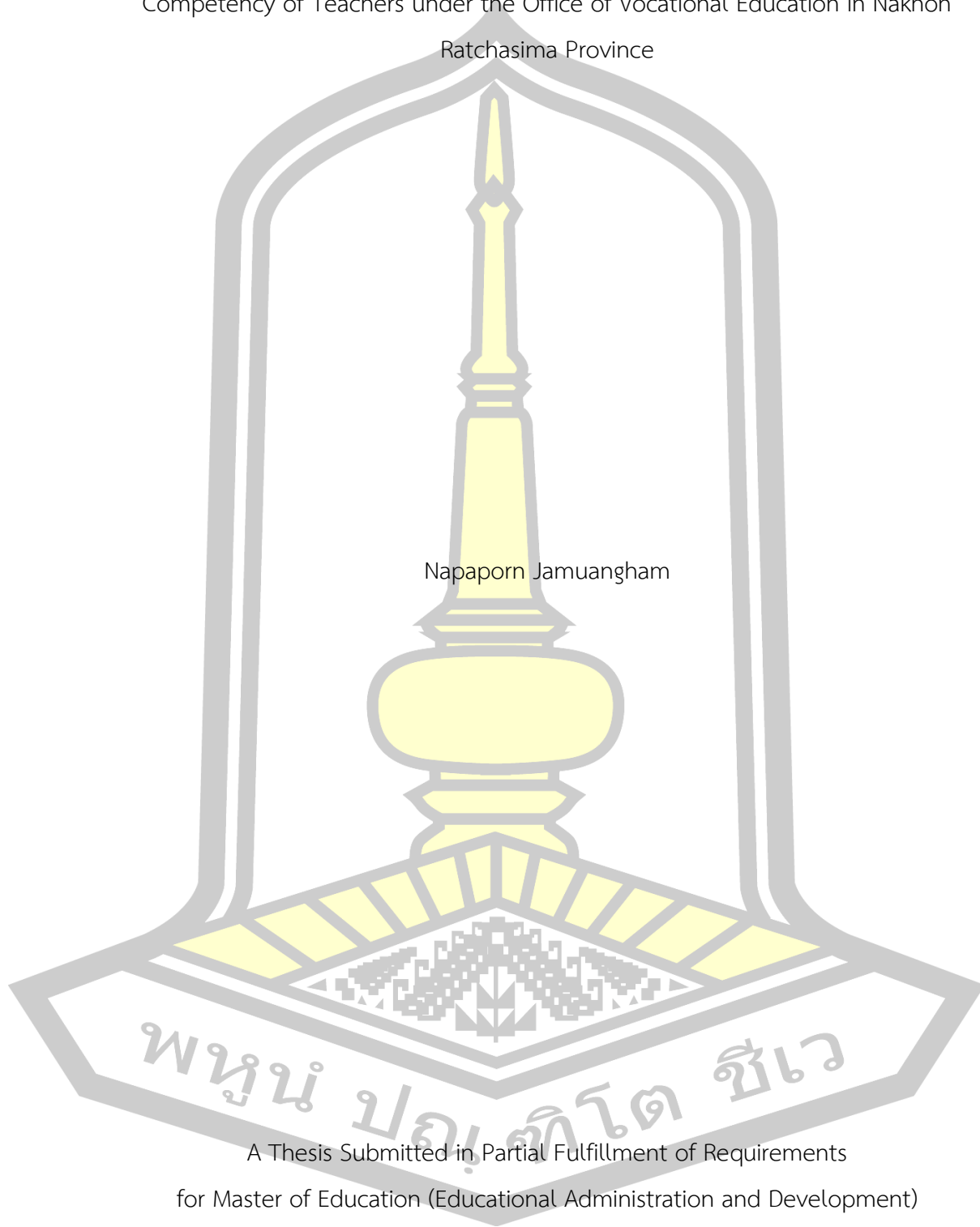
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing Guidelines to Enhance Curriculum and Learning Management
Competency of Teachers under the Office of Vocational Education in Nakhon
Ratchasima Province

Napaporn Jamuangham



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

June 2020

Copyright of Mahasarakham University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวนภาพร จำเมือง
ฮาม แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. สันธะวา คามดิษฐ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ปิยะธิดา ปัญญา)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา		
ผู้วิจัย	นภาพร จำเมืองฮาม		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา 2) พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าแผนกวิชาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 286 คน โดยใช้การเทียบประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทาง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน จำนวน 9 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

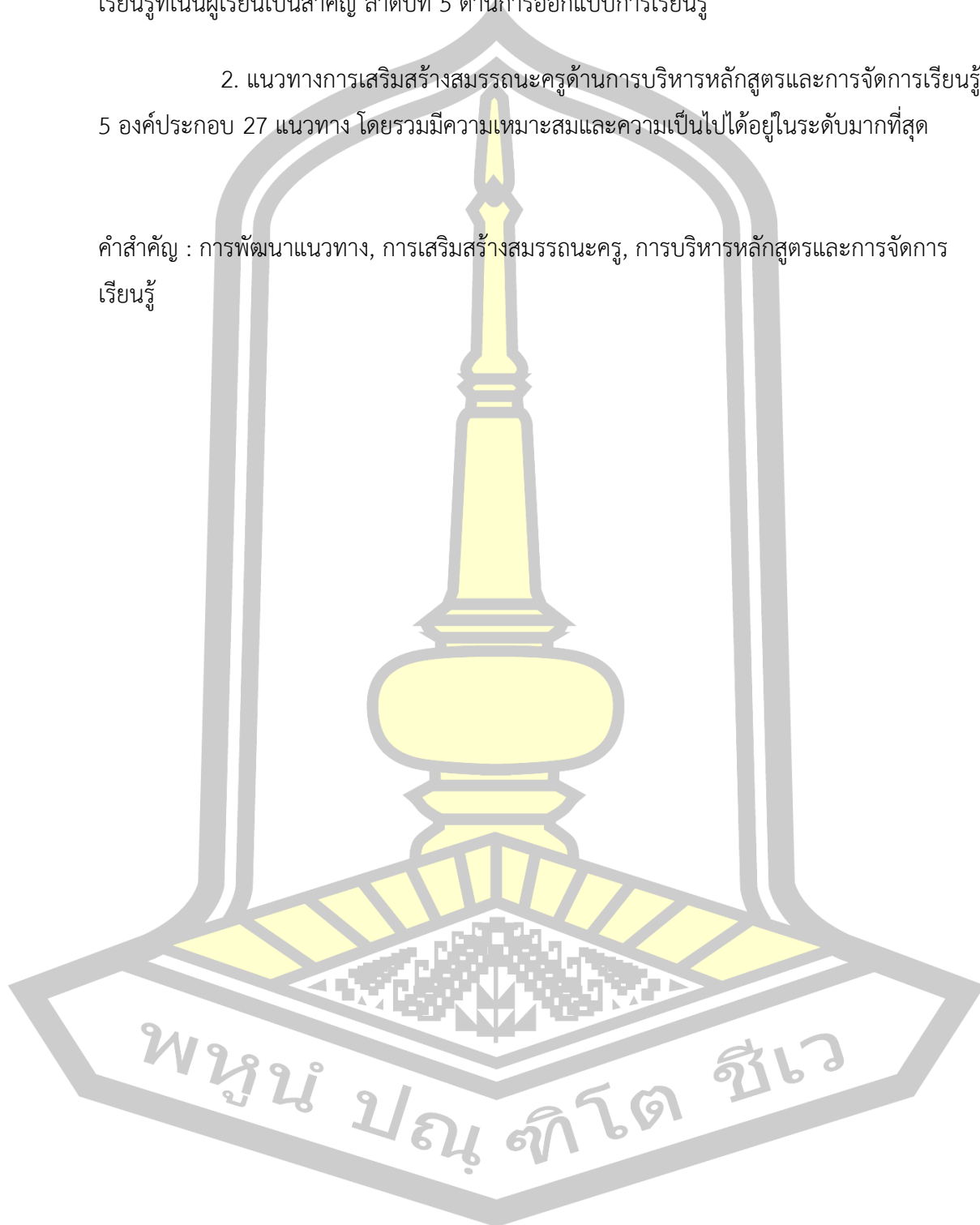
ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมากส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม

เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ลำดับที่4 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลำดับที่ 5 ด้านการออกแบบการเรียนรู้

2. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบ 27 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การเสริมสร้างสมรรถนะครู, การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้



TITLE	Developing Guidelines to Enhance Curriculum and Learning Management Competency of Teachers under the Office of Vocational Education in Nakhon Ratchasima Province		
AUTHOR	Napaporn Jamuangham		
ADVISORS	Associate Professor Pacharawit Chansirisira , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The present study aimed 1) to investigate the current situations, desirable situations and needs of enhancing curriculum and learning management competency of teachers under the office of vocational Education in Nakhon Ratchasima province, 2) to develop the guidelines to enhance curriculum and learning management competency of teachers under the office of vocational Education in Nakhon Ratchasima province. The study was divided into 2 phases; phase 1 was the study of the current situations, desirable situations and needs of enhancing curriculum and learning management competency of teachers under the office of vocational Education in Nakhon Ratchasima province. The sample of this phase was 286 consisted of the head of departments and teachers in schools under the office of vocational Education in Nakhon Ratchasima province who were selected by stratified random sampling technique and using table of Krejcie and Morgan. The instrument used was the questionnaire. Phase 2 was the development of the guidelines to enhance curriculum and learning management competency of teachers. There were 9 participants who suggested the guidelines comprised of school administrators, the head of departments and teachers. The participants who evaluated the guidelines were 5 consisted of school administrators, teachers and supervisors. The instruments used were interview questions and the evaluation form. The data were analyzed

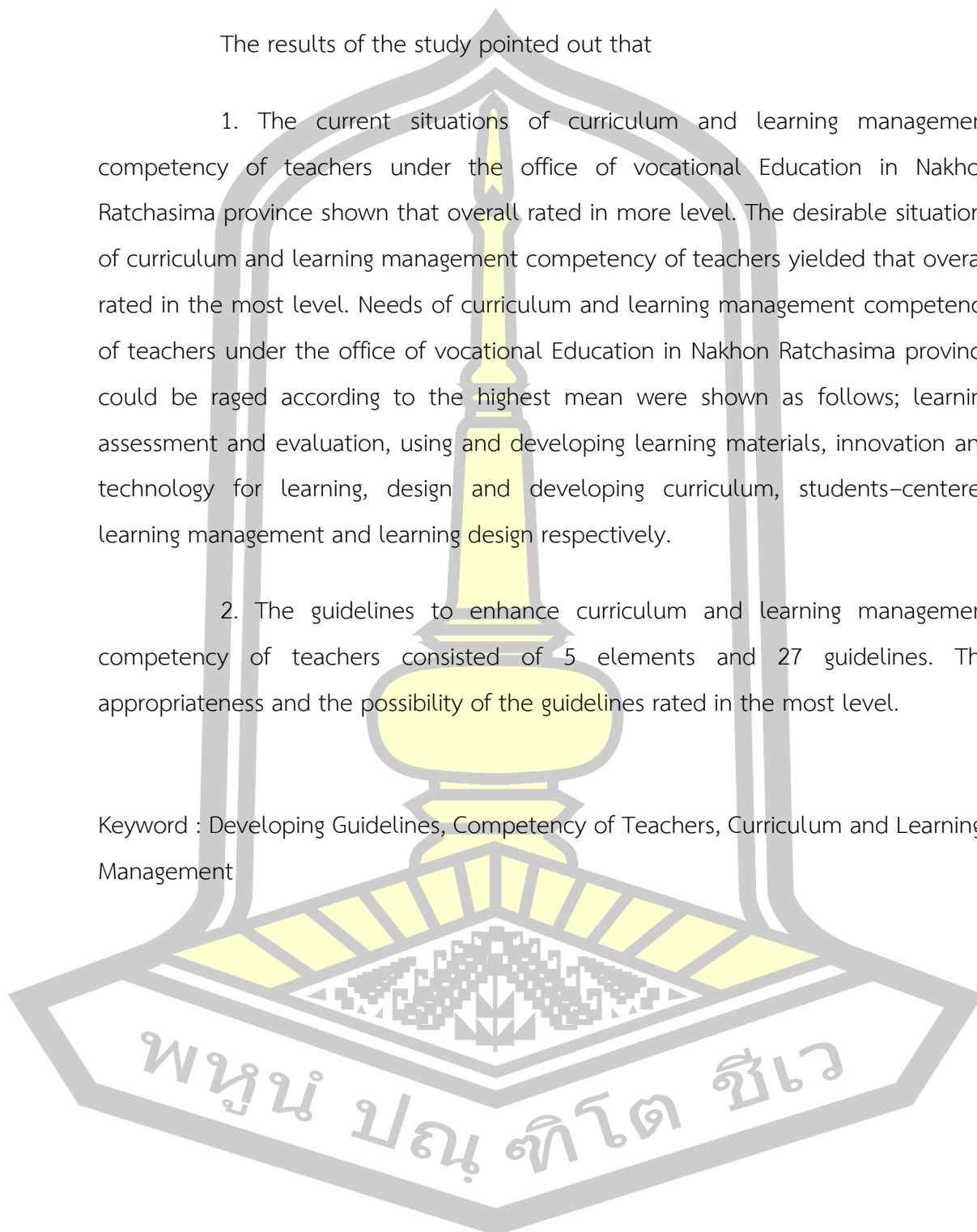
using percentage, mean and standard deviation.

The results of the study pointed out that

1. The current situations of curriculum and learning management competency of teachers under the office of vocational Education in Nakhon Ratchasima province shown that overall rated in more level. The desirable situations of curriculum and learning management competency of teachers yielded that overall rated in the most level. Needs of curriculum and learning management competency of teachers under the office of vocational Education in Nakhon Ratchasima province could be rated according to the highest mean were shown as follows; learning assessment and evaluation, using and developing learning materials, innovation and technology for learning, design and developing curriculum, students-centered learning management and learning design respectively.

2. The guidelines to enhance curriculum and learning management competency of teachers consisted of 5 elements and 27 guidelines. The appropriateness and the possibility of the guidelines rated in the most level.

Keyword : Developing Guidelines, Competency of Teachers, Curriculum and Learning Management



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธรรนามวรรณ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา กรรมการสอบ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความกรุณาชี้แนะเรื่องต่าง ๆ ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย ท่านผู้บริหารและครูสถานศึกษาต้นแบบด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Best Practice) ทั้ง 9 ท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการร่างการใช้รูปแบบแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ตลอดจนเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา รุ่น พ.31 มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกคน ที่ให้กำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณกำลังใจจากครอบครัว บิดา มารดา ญาติพี่น้องทุกคน ที่เป็นกำลังใจและดูแลห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบุพการี บุรพจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนสนับสนุนจนสำเร็จด้วยดี

พูน ปณ สิโต ชีเว

นภาพร จำเมืองฮาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สมรรถนะ	10
สมรรถนะครู.....	16
สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้.....	36
การพัฒนาสมรรถนะครู	67
การประเมินความต้องการจำเป็น.....	74
บริบทสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	76
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	81

งานวิจัยในประเทศ	81
งานวิจัยต่างประเทศ	89
กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	93
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	94
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้าง สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	96
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	103
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	150
ความมุ่งหมายของการวิจัย	150
สรุปผล	150
อภิปรายผล	152
ข้อเสนอแนะ	156
บรรณานุกรม	158
ภาคผนวก	169
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	170
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	196
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	202
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี	208
ประวัติผู้เขียน	210

สารบัญตาราง

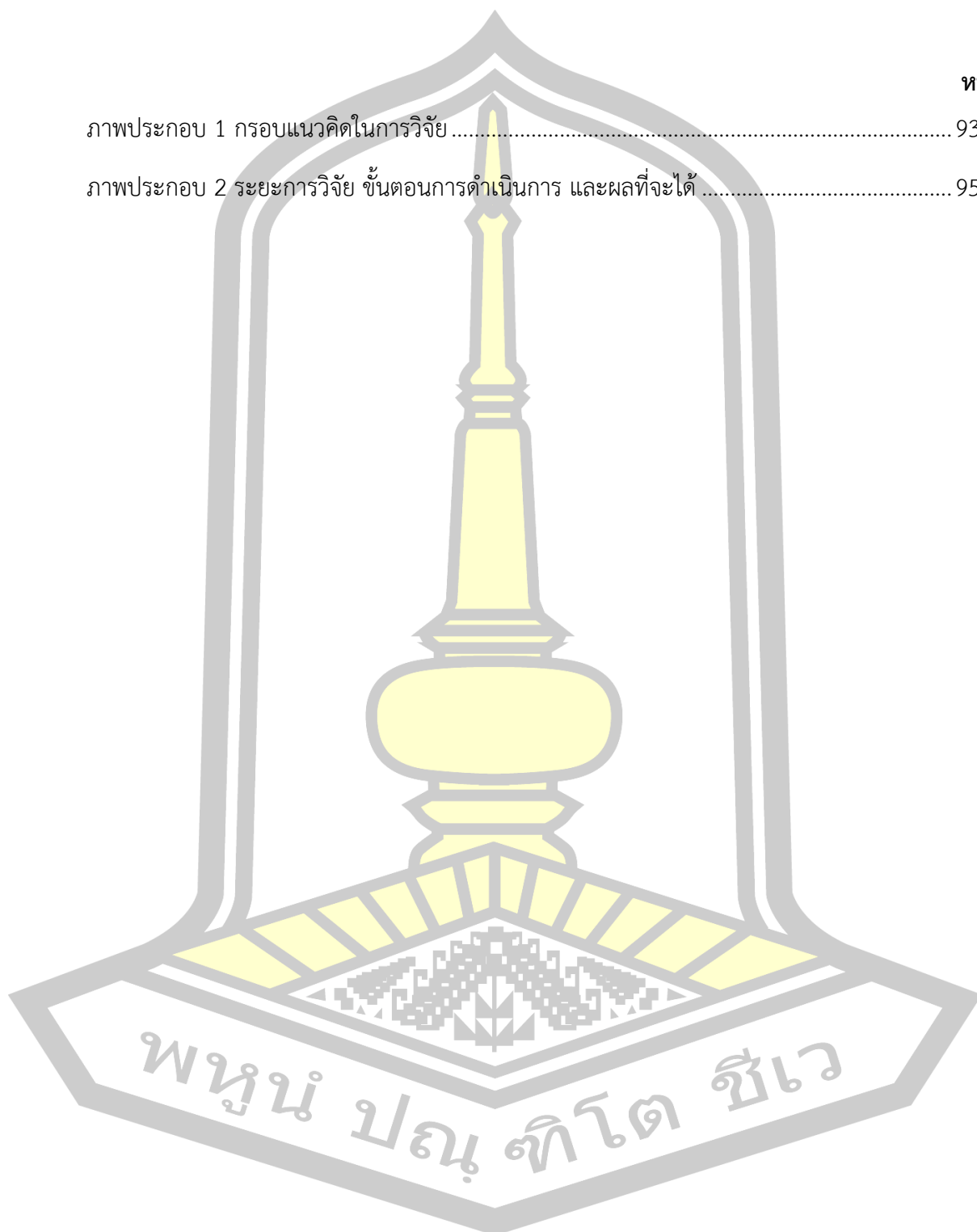
	หน้า
ตาราง 1 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	18
ตาราง 2 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี	19
ตาราง 3 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development)	19
ตาราง 4 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work).....	20
ตาราง 5 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู.....	21
ตาราง 6 สมรรถนะประจำสายงาน : สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้.....	22
ตาราง 7 จำแนกตัวชี้วัดตามประเด็นในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้.....	25
ตาราง 8 สมรรถนะของครูในการศึกษาขั้นพื้นฐานของ Ministry of National Education, Turkish Republic.....	27
ตาราง 9 กรอบสมรรถนะการสอนของ British Council	29
ตาราง 10 สังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้.....	30
ตาราง 11 สรุปองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	32
ตาราง 12 การวิเคราะห์ตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้.....	34
ตาราง 13 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	35
ตาราง 14 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	97
ตาราง 15 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	111
ตาราง 16 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	112
ตาราง 17 ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.....	113

ตาราง 28 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	144
ตาราง 29 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้.....	146
ตาราง 30 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	148
ตาราง 31 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ของแบบสอบถามสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	197
ตาราง 32 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.....	199
ตาราง 33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	200



สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	93
ภาพประกอบ 2 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่จะได้	95



บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงระยะสองทศวรรษที่ผ่านมาทุกประเทศทั่วโลกได้ริเริ่มและดำเนินการปฏิรูปการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมีคุณภาพมาตรฐานสามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสู่ยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เพราะเป็นด่านหน้าและกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูและเตรียมครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูง เพราะครูต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในกระบวนการพัฒนาครูคือการเสริมสร้างและปลูกฝังเจตคติที่ดีและถูกต้อง ในการเป็นครูมืออาชีพการสร้างและสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งผลให้ครูมีองค์ความรู้ ทักษะในการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมให้มีระบบการสนับสนุนให้ครูสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาจะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถ และศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลกจึงได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ. 2558-2564) มีแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน และจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษา ในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติ มากยิ่งกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 เน้นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษา แห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพและ มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้ สูงขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2556 และมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับซึ่งกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพครอบคลุม อย่างน้อย 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะวิชาชีพ โดยปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาตามมาตรฐาน คุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เน้นผลให้ผู้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ

ในระดับฝีมือมีสมรรถนะที่สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้จริง มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ครูจึงเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในกระบวนการจัดการศึกษา ดังนั้นคุณภาพของครูจึงมีความสำคัญมาก เพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข และพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558)

การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมาตรฐานนั้น บุคคลที่มีบทบาทสำคัญ คือ “ครู” ตามที่มีการระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 7 ว่าด้วยครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กำหนดไว้ว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูอาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง” สอดคล้องกับ กาญจน์ เรืองมนตรี และธรรณ นามวรรณ (2557) อธิบายไว้ว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูจำเป็นต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น จัดการด้านแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรม สนับสนุน หรือการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ชุมชน บุคคลอื่น เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดบทบาทของตนเองโดยเฉพาะการเป็นตัวกลางที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน การเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ และการประพฤติปฏิบัติของผู้เรียน การสร้างระบบและการสื่อสารกับผู้เรียนให้ชัดเจน การสร้างระบบควบคุมกำกับดูแลด้วยความเป็นธรรมและเป็นประชาธิปไตย ซึ่งในบทบาทฐานะผู้จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ครูจึงมีบทบาทที่สำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนตามความรู้ความสามารถเพื่อวางแผนการสอนเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติได้ ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนอาจมีความหลากหลายตามความสามารถ ถึงแม้ผลการเรียนรู้เกิดจากแผนการเรียนรู้เดียวกัน นอกจากนี้ครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม ครูจะต้องคอยสังเกตบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนเพื่อ สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม การเสริมแรงหรือ ข้อมูลย้อนกลับได้ (ชูชัย สมितिไกร, 2552)

ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในกระบวนการจัดการศึกษา ดังนั้นคุณภาพของครูจึงมีความสำคัญมาก เพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ผู้เรียนก็จะมีคุณภาพตามไปด้วย ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้

อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) เมื่อครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาคุณภาพของครูจึงมีความสำคัญเพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อผู้เรียนที่มีคุณภาพ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556)

สมรรถนะ (Competency) เป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถให้กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อส่งผลไปสู่การพัฒนาหน่วยงานให้บุคลากรมีศักยภาพในการทำงานในตำแหน่งนั้น ๆ ในปัจจุบันมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของ “ทรัพยากรบุคคล” ให้มากขึ้น เพราะถือว่า “ทรัพยากรบุคคล” เป็นทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Capital) ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ต้องสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานให้กับหน่วยงาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556)

จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ใน 4 ปีย้อนหลัง ปี พ.ศ. 2558-2561 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำลง ซึ่งมีผู้เรียนหลายคนที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด การทดสอบ (V-Net) เป็นการสอบวัดมาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานวิชาชีพซึ่งเป็นการทดสอบความรู้ความสามารถทักษะ ตลอดจนลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ และจะเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้เรียนสถานศึกษา และต้นสังกัด ผู้บริหาร และครูเพื่อที่จะทราบมาตรฐานการเรียนการสอนของครูที่ส่งผลต่อผู้เรียน ผลการทดสอบ (V-Net) สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นได้ ในการปฏิบัติรวมทั้งการนำผลการสอบ V-Net ไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพภายในปี พ.ศ. 2561 แต่การดำเนินการด้านการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในปัจจุบันยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เนื่องจากครูได้ปฏิบัติการสอนมานานจนชินในความชำนาญการสอนแบบเดิมอยู่ ครูมีความเข้าใจในความมุ่งหวังตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา แต่ยังไม่พบวิธีที่จะเริ่มต้นที่ดีได้อย่างไรเมื่อเทียบได้กับการสอนแบบเก่าที่ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญมากกว่า หรือจะจัดกิจกรรมอย่างไรที่จะสอนให้มีความรู้ ความสามารถ ในมุมมองตามมาตรฐานการอิงเนื้อหาเป็นหลักในแบบเก่า อีกทั้งไม่แน่ใจว่าการสอนแบบใหม่จะได้ผลดีจริงตามอ้างเพียงใด ในเมื่อเกิดกระแสการต่อต้านและพร้อมที่จะปรับตัวรับการเรียนแบบใหม่ของผู้เรียนในช่วงการเริ่มต้นอยู่มาก

ซึ่งผู้เรียนไม่ค่อยชินกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ผูกการคิดถามตอบ หรือการคิดค้นคว้าแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย สาเหตุทั้งหลายรวมทั้งความเข้าใจในมุมมองที่แตกต่างเหล่านี้เป็นความท้าทายต่อผู้วิจัยที่จะศึกษาแนวทางที่พยายามให้ผู้สอนค้นพบวิธีการที่เหมาะสมกับความถนัดของตนเอง เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูให้เกิดความรอบรู้เข้าใจการสร้างแก่นสารของชีวิตที่เป็นตะกอนตกผลึกฝังแน่นอยู่ในตัวตนของผู้เรียน ซึ่งหมายถึงว่าครูมีความตระหนักและเข้าใจว่าผู้เรียนควรจะได้แก่นของกระบวนการคิด ทักษะและมีกระบวนการเรียนรู้ในสิ่งที่อยากรู้ เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ชีวิตของตนได้สืบไปในภายหน้าและเกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง (ทีศนา แคมมณี, 2556)

ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาครู เพื่อให้ครูมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น และมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมาจึงได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดยึดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและใช้การบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา สภาพที่พึงประสงค์ รวมไปถึงการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ให้มีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น สถานศึกษาในสังกัดสามารถนำแนวทางพัฒนาสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้บรรลุเป้าหมาย ตามแนวคิดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนโดยตรง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงขึ้น และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อความเจริญของชาติต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนมีความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพครูและผู้เรียน อีกทั้งมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีทักษะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ รวมไปถึงแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น สถานศึกษาในสังกัดสามารถนำแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความพร้อมต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นแนวทางสำหรับครูต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผลต่อนักเรียนนักศึกษาโดยตรง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงขึ้น และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อความเจริญของชาติต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างสมรรถนะครูเพื่อนำไปประกอบและวางแผนด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. ได้แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปประกอบและวางแผนด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนด ขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาตัวชี้วัดการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2553 ได้ดัดแปลงชี้การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบหลักอยู่ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการ จัดการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามและความมุ่งหมายการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอแบ่งเป็น

2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1. ประชากร ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ประกอบไปด้วย หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 117 คน ครูผู้สอน จำนวน 983 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด นครราชสีมา ในปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 1,100 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าแผนกวิชาจำนวน 31 คน ครูผู้สอนจำนวน 255 คนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2562 จำนวน ทั้งสิ้น 286 คน โดยใช้การเทียบประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 9 คน ซึ่งทำหน้าที่ให้ข้อมูลของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร

และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติปรากฏในบทที่ 3

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติปรากฏในบทที่ 3

นิยามศัพท์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ไว้ดังนี้

1. สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคล คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในการทำงานที่มาจาก ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) แรงจูงใจ (Motive) คุณลักษณะของบุคคล (Trait) และแนวคิดของตนเอง (Self Concept) ของบุคคลนั้นที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล

2. สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการบูรณาการจากความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) แรงจูงใจ (Motive) คุณลักษณะของบุคคล (Trait) และแนวคิดของตนเอง (Self Concept) ส่งผลให้ครูนั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตรการศึกษา 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.1 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว หรือสร้างขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการจัดกระบวนการสอนแบบครบวงจรสำหรับการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียน เป้าหมายในการเรียน และการพัฒนาระบบในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปอย่างถาวรหลังจากเกิดการเรียนรู้ โดยกระบวนการในการพัฒนานี้ครอบคลุมการพัฒนาเอกสารการเรียนการสอนกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน การทดลอง การปรับปรุงการเรียนการสอน และกิจกรรมการออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเข้าใจ

2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นคนดี มีสติปัญญา และมีความสุข สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และตามสภาพจริงของผู้เรียน

2.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการนำวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนแนวความคิด เทคนิควิธีการต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่ผู้สอนนำมาใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดได้ดี และรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ผลตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดศักยภาพของผู้เรียน โดยสามารถนำ การวัดนั้นมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถ และความต้องการของผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่น และสามารถสะท้อน ความสำเร็จของกระบวนการสอนได้

4. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการ หรือขั้นตอนในการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านความรู้ ด้านทักษะ ตลอดจนความชำนาญในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถบริหารหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. หัวหน้าแผนกวิชา หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่ปกครอง ดูแล แนะนำ มอบหมาย ติดตามงาน สร้างขวัญกำลังใจกับบุคลากรภายในสาขาวิชา ที่จัดการเรียนการสอนในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

6. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการ ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานสอนในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) ทุกสาขาวิชาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

7. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย จำนวน 12 แห่ง ดังนี้

7.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา

- 7.2 วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา
- 7.3 วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี
- 7.4 วิทยาลัยเทคนิคปักธงชัย
- 7.5 วิทยาลัยเทคนิคพิมาย
- 7.6 วิทยาลัยสารพัดช่างนครราชสีมา
- 7.7 วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวนครราชสีมา
- 7.8 วิทยาลัยการอาชีพบัวใหญ่
- 7.9 วิทยาลัยการอาชีพชุมพวง
- 7.10 วิทยาลัยการอาชีพปากช่อง
- 7.11 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา
- 7.12 วิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุณ ปราสาท



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สมรรถนะ
2. สมรรถนะครู
3. สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
4. การพัฒนาสมรรถนะครู
5. การประเมินความต้องการจำเป็น
6. บริบทสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สมรรถนะ

1. ความหมายของสมรรถนะ

ความหมายของสมรรถนะ หรือ Competency ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่า ความสามารถ และจากพจนานุกรม American Heritage Dictionary ได้ให้ความหมายของสมรรถนะว่า คือสภาพหรือคุณภาพหรือความสามารถ นอกจากนี้ได้มีนักวิชาการ หลายท่านได้ให้ความหมายของสมรรถนะ ดังนี้

McClelland (1973) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าสมรรถนะ หมายถึงบุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ ซึ่ง McClelland ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าสมรรถนะเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นมาจากความรู้ ทักษะและทัศนคติแรงจูงใจ

Boyatzis (1982) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “สมรรถนะ” หมายถึงคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบด้วย แรงขับ บุคลิกภาพที่ถาวรการมีภาพลักษณ์และ

บทบาททางสังคม รวมถึงความรู้และทักษะที่คนมีและเอามาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดผลงานที่ดีกว่าคนอื่น

Boam และ Sparrow (1992) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่งๆ ซึ่งกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าวสัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้นๆ และสามารถวัดผลเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา

Spencer และ Spencer (1993) ได้ให้ความหมายว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่อยู่ภายในของบุคคล ได้แก่ แรงขับ (Motive) คุณลักษณะ (Trait) การรับรู้ตนเอง (Self-Concept) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้มีความสัมพันธ์อย่างมีเหตุมีผลกับเกณฑ์ที่อ้างอิงได้ และทำให้บุคคลผู้นั้นมีผลการปฏิบัติงานสูง

Sharon (1999) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถและคุณสมบัติของแต่ละบุคคลที่จำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถทำงานในขอบเขตงานที่ตนรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับความหมายของสมรรถนะตามแนวคิดของนักวิชาการไทยได้ให้ความหมายของสมรรถนะ ดังนี้

สุภิญญา รัชมิธรรมโชติ (2547) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristic or Attributes) ที่ทำให้บุคคลผู้นั้นทำงาน ในความรับผิดชอบของตนได้ดีกว่าผู้อื่น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ หรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่นๆ ในองค์กร

พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2554) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่า พฤติกรรมในการทำงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานและจะเกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถทักษะและคุณลักษณะสำคัญของบุคคลอื่น ๆ ที่เป็นส่วนประกอบ ส่งผลให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดจากความรู้ ความสามารถ ทักษะหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้สำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การมีผลงานได้ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะครู จึงหมายถึง การดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถทักษะ หรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ขององค์การ มีผลงานได้ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด

2. หลักการ แนวคิดเกี่ยวและทฤษฎีของสมรรถนะ

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency) หรือความสามารถของบุคคลในองค์การ ได้เริ่มขึ้นครั้งแรกที่ประเทศอเมริกาประมาณปี 1970 โดย The US State Department ได้ติดต่อให้บริษัท McBer ช่วยคัดเลือก Foreign Service Information Officer (FSIOs) หรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศสหรัฐอเมริกาในประเทศต่างๆ ทั่วโลก เพื่อทำหน้าที่เผยแพร่วัฒนธรรม และเรื่องราวของประเทศสหรัฐอเมริกาให้กับคนในประเทศเหล่านั้น การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ FSIOs ได้ใช้แบบทดสอบที่เรียกว่า Foreign Service Officer Exam ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มุ่งทดสอบด้านทักษะ (Skills) ที่เจ้าหน้าที่ระดับสูงของหน่วยงานคิดว่าจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตำแหน่งดังกล่าว ผลการคัดเลือกปรากฏว่าคัดเลือกได้คนผิวขาวเกือบทั้งหมด ทำให้ชนกลุ่มน้อยในประเทศผิวดำ (Minority) ไม่มีโอกาสที่จะสอบผ่าน และถูกมองว่าการคัดเลือกพนักงานมี “การเลือกปฏิบัติ” และที่สำคัญ มีการค้นพบภายหลังว่า คะแนนสอบไม่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ผู้ที่ทำการคะแนนสอบได้ดีกลับไม่ได้มีผลการปฏิบัติงานที่ดีตามที่องค์กรคาดหวังเสมอไป ต่อมา David C. McClelland ได้รับมอบหมายให้ทำการหาเครื่องมือชนิดใหม่ที่ดีกว่าและสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ FSIOs ได้อย่างแม่นยำแทนแบบทดสอบเก่า ได้เริ่มต้นงานด้วยกระบวนการดังต่อไปนี้

1. ทำการเปรียบเทียบเจ้าหน้าที่ FSIOs ที่มีผลการปฏิบัติงานดี (Super Performer) กับเจ้าหน้าที่ที่มีผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์เฉลี่ย (Average Performer)
2. สร้างเทคนิคการประเมินแบบใหม่ที่เรียกว่า Behavioral Event Interview (BEI) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ให้ผู้ทำแบบทดสอบตอบคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จสูงสุด 3 เรื่อง และความล้มเหลวสูงสุด 3 เรื่อง เพื่อนำไปสู่สิ่งที่ David C. McClelland ต้องการค้นหา คือ ลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี (Super Performer)
3. วิเคราะห์คะแนนสอบที่ได้จากการทำแบบทดสอบ BEI ของเจ้าหน้าที่ที่มีผลการปฏิบัติงานดี (Super Performer) และผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์เฉลี่ย (Average Performer) เพื่อค้นหาลักษณะของพฤติกรรมที่แตกต่างกันของคน 2 กลุ่มนี้ เรียกลักษณะของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือ Super Performer นี้ว่า “สมรรถนะ หรือ Competency” ได้แสดงแนวคิดของเขาเรื่องสมรรถนะไว้ในบทความชื่อ Testing for Competence Rather Than Intelligence ว่า “IQ (ประกอบด้วยความถนัดหรือความเชี่ยวชาญทางวิชาการ ความรู้ และความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ดีของผลงานและความสำเร็จโดยรวม แต่สมรรถนะ (Competency) กลับเป็นสิ่งที่สามารถทำนายความสำเร็จในงานได้ดีกว่า” ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า “ผู้ที่ทำงานเก่ง” มิได้หมายถึง “ผู้ที่เรียนเก่ง” แต่ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการหรือองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวเอง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์

ในงานที่ตนทำ ซึ่งบุคคลดังกล่าวเรียกว่า เป็นผู้มีความสามารถ (Competency) จากจุดกำเนิดสมรรถนะ (Competency) ข้างต้น ทำให้นักการศึกษาและนักวิชาการหลายสำนักได้นำวิธีการของ David C. McClelland มาเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่อง สมรรถนะ (Competency) ในเวลาต่อมา

3. องค์ประกอบของสมรรถนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะ นักวิชาการหลายท่านได้สรุป ไว้ดังนี้ แมคเคลแลนด์ (McClelland) ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบไว้ 5 ส่วน ดังนี้

1. ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่บุคคลกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิด ความชำนาญ
2. ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะด้านของบุคคล
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) คือ ทักษะคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง
4. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Trait) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น เช่น เขาเป็นคนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือเขามีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น
5. แรงจูงใจหรือแรงขับภายใน (Motive) ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่ สิ่งที่เป็นเป้าหมายของเขา

จากการศึกษาของ McClelland (1973) พบว่า Competency สามารถแบ่งออกได้ เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. สมรรถนะขั้นพื้นฐาน (Threshold Competencies) หมายถึง ความรู้ หรือ ทักษะพื้นฐานที่บุคคลจำเป็นต้องมีในการทำงาน เช่น ความสามารถในการอ่านหรือความรู้ในสินค้าที่ ตนขายอยู่เป็นประจำ เป็นต้น ซึ่งสมรรถนะพื้นฐานเหล่านี้ ไม่ทำให้บุคคลมีผลงานที่แตกต่างจากผู้อื่น หรือไม่สามารถทำให้บุคคลมีผลงานที่ดีกว่าผู้อื่นได้
2. สมรรถนะที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (Differentiating Competencies) หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลการทำงานสูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่วไป ซึ่งสมรรถนะในกลุ่มนี้ จะมุ่งเน้นที่การใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ (รวมถึง ค่านิยม แรงจูงใจ และทักษะคติ) เพื่อช่วยให้เกิดผลสำเร็จที่ดีเลิศในงาน

Spencer และ Spencer (1993) กล่าวว่า สมรรถนะประกอบด้วยปัจจัย 5 ประการ คือ

1. แรงขับ (Motives) คือ สิ่งที่จะกระตุ้นให้คนคิดหรือแสดงพฤติกรรมออกมา สิ่งที่จะผลักดัน ชี้ทาง และเลือกที่จะให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. คุณลักษณะ (Traits) เป็นคุณลักษณะทั้งทางกายภาพและคุณลักษณะภายใน เช่น การควบคุมอารมณ์

3. การรับรู้ตนเอง (Self-concept) ประกอบด้วย ทศนคติ ค่านิยมและภาพลักษณ์ ที่แต่ละบุคคลรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น

4. ความรู้ (Knowledge) เป็นข้อมูลที่คนแต่ละคนรวบรวมและสะสมเอาไว้ บุคคลที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือบุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

5. ทักษะ (Skills) คือ ความสามารถในการทำงาน ทั้งงานที่ต้องใช้ทักษะทางกาย และทักษะทางความคิด

Boyatzis (1982) ได้อธิบายองค์ประกอบของสมรรถนะไว้ ดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motives) คือ เรื่องที่เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายหรือสถานการณ์ โดยปรากฏในรูปแบบที่หลากหลายที่ผลักดันและนำไปสู่พฤติกรรมของแต่ละบุคคล

2. ลักษณะเฉพาะ (Traits) คือ ลักษณะเฉพาะหรืออุปนิสัยของแต่ละคนในการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่เหมือนกัน แรงจูงใจและลักษณะเฉพาะตัวเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับที่มีสติและไม่มีสติ

3. ภาพลักษณ์ (Self-images) คือ ความเข้าใจตนเองและการประเมินความเข้าใจ คำจำกัดความนี้มาพร้อมกับการสร้างแนวความคิดและการนับถือตนเอง

4. บทบาททางสังคม (Social-roles) คือ การรับรู้ที่ตนเองประพฤติตามบรรทัดฐาน ในสังคมที่เป็นที่ยอมรับ และเหมาะสมกับกลุ่มหรือองค์กรทางสังคมที่ตนอยู่

5. ทักษะ (Skills) คือ ความสามารถในการแสดงออกพฤติกรรมที่เป็นระบบและต่อเนื่องจนบรรลุเป้าหมายของการทำงาน

4. ประเภทของสมรรถนะ

ในการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ มีนักการศึกษาได้จำแนกประเภทของสมรรถนะที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงานไว้หลายท่าน ดังนี้

ณรงค์วิทย์ แส่นทอง (2547) ได้จำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวมที่จะช่วย สนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้

2. สมรรถนะตามสายงาน (Job Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนนั้น ๆ สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

3. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะ ของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทศนคติความเชื่อและอุปนิสัยที่ทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถ

ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไปเช่นสามารถอาศัยอยู่กับแมงป่องหรือสรพิษได้เป็นต้น ซึ่งเรามักจะเรียกสมรรถนะส่วนบุคคลว่าความสามารถพิเศษส่วนบุคคล

อาภรณ์ ภูวัญพันธ์ (2547) ได้ระบุว่า สมรรถนะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของคนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล (Personal Attributes) ในพฤติกรรมที่แตกต่างกันและจำแนกสมรรถนะออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึง ความสามารถหลักซึ่งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของคนที่ช่วยสนับสนุนให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายและภารกิจตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดและหมายถึงลักษณะพฤติกรรมของคนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะของคนในทุกระดับและทุกกลุ่มงานที่องค์กรต้องการให้มี

2. สมรรถนะในการบริหารจัดการ (Managerial Competency) หมายถึง ความสามารถในการจัดการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทักษะในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ และหมายถึงความสามารถที่มีได้ทั้งในระดับผู้บริหารและระดับพนักงานโดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Role-Based)

3. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) หมายถึง ความสามารถในงานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะของงานต่าง ๆ (Job Based) หน้าที่ที่ต่างกันความสามารถในงานย่อมแตกต่างกันสามารถเรียก Functional Competency เป็น Job Competency หรือ Technical Competency

4. สมรรถนะส่วนบุคคล (Individual Competency) หมายถึง ความสามารถเฉพาะบุคคลซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่เกิดขึ้นจริงตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่เหมือนกันไม่จำเป็นว่าคนที่ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้นจะต้องมีความสามารถที่เหมือนกัน

จิรประภา อัครบวร (2549) กล่าวว่า สมรรถนะในตำแหน่งหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วย 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) คือพฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในองค์กรต้องมีเพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมและหลักนิยมขององค์กร

2. สมรรถนะบริหาร (Professional Competency) คือ คุณสมบัติความสามารถด้านการบริหารที่บุคลากรในองค์กรทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จและสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์วิสัยทัศน์ขององค์กร

3. สมรรถนะเชิงเทคนิค (Technical Competency) คือ ทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จโดยจะแตกต่างกันตามลักษณะงานโดยสามารถจำแนก

ได้ 2 ส่วนย่อยได้แก่ สมรรถนะเชิงเทคนิคหลัก (Core Technical Competency) และสมรรถนะเชิงเทคนิคเฉพาะ (Specific Technical Competency)

ชูชัย สมิทธิไกร (2552) จำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) คือ สมรรถนะที่บุคลากรในองค์กรจำเป็นต้องมีเหมือนกันทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในสายงานใดหรือระดับตำแหน่งใดก็ตาม
2. สมรรถนะตามสายงาน (Functional Competency) คือ สมรรถนะที่เป็นความรู้ความสามารถทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามสายงานหนึ่ง ๆ
3. สมรรถนะตามบทบาท (Role Competency) คือ สมรรถนะที่บุคคลในระดับบริหารจำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และบทบาทการเป็นผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากประเภทของสมรรถนะข้างต้นสรุปได้ว่าสมรรถนะมี 3 ประเภทหลัก ๆ คือ

- 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) 2) สมรรถนะตามสายงาน (Functional Competency) และ 3) สมรรถนะส่วนบุคคล (Individual Competency)

สมรรถนะครู

ความหมายของสมรรถนะครู

นักวิชาหลายท่านได้ให้ความหมายของสมรรถนะครูไว้ ดังนี้

สมชัย เคนจัตรัส (2540) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะของครูว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทักษะ เจตคติในวิชาครูเพื่อนำมาปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาเลี่ยน พ่วงอินทร์ (2541) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะของครูว่า หมายถึง ความสามารถของครูซึ่งแสดงออกมาในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนเพื่อให้นักเรียนพัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย

อรัญ มลิตทอง (2542) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะของครูว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติที่ดี และพฤติกรรมของผู้สอนที่แสดงออกถึงความรู้ความสามารถและเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ

สุรพล พลเยี่ยม (2544) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะของครูว่า หมายถึง ความสามารถที่บุคคลแสดงออกโดยการกระทำ อันแสดงถึงผลงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรคุณภาพ แต่ละสมรรถภาพประกอบงานย่อย ๆ มีความแตกต่างกันไปตามความซับซ้อนของ

สมรรถภาพนั้น ซึ่งสมรรถภาพในการปฏิบัติงานดังกล่าวประกอบด้วย 1) มีความรู้ในสาขาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวางแม่นยำและทันสมัย 2) สามารถสอนผู้เรียนให้เข้าใจบทเรียนได้อย่างชัดเจน 3) สามารถสอนได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของวิชา 4) สามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางวิชาการแก่ผู้เรียนได้ 5) สามารถพัฒนาผู้เรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ในเรื่องระเบียบวินัย และรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็นผู้สามารถถ่ายทอดวิชาได้อย่างกว้างขวางกว่าที่มีอยู่ในตำราที่ใช้ประกอบการสอน มีบุคลิกภาพเป็นผู้นำทางวิชาการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน มีความรู้ในการวัดผลและการประเมินผลเป็นอย่างดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ สามารถวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อประโยชน์ในการสอน และประเมินผลพัฒนาเนื้อหาวิชาให้มีประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้เรียน มีความสามารถในการบริการชุมชน

รัตน ไชยเลิศ (2550) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะของครูว่า หมายถึง ความสามารถที่เป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสามารถในพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า สมรรถนะของครู หมายถึง ความสามารถของครูในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กำหนดสมรรถนะครูเป็น 2 ส่วนคือสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) มี 5 สมรรถนะ

1.1 สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยมีการวางแผนกำหนดเป้าหมายติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานและปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง ดังตาราง 1

พูน บณ สิโต ชีเว

ตาราง 1 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)	1. ความสามารถในการ วางแผน การกำหนด เป้าหมาย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ภารกิจงาน	1. วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ 2. กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน 3. กำหนดแผนการปฏิบัติงานและการจัดการ เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน
	2. ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติ หน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	1. ใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 2. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3. แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ ๆ เพื่อ การพัฒนาตนเอง
	3. ความสามารถในการ ติดตามประเมินผลการ ปฏิบัติงาน	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง
	4. ความสามารถในการ พัฒนาการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานประสบ ความสำเร็จ	1. ใช้ผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุง/ พัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น 2. พัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชน

1.2 สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึงความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ดังตาราง 2

พหุ ประสิทธิภาพ

ตาราง 2 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
การบริการที่ดี (Service Mind)	1. ความตั้งใจและ เต็มใจในการให้บริการ	1. ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม เมื่อมีโอกาส 2. เต็มใจ ภาคภูมิใจ และมีความสุขใน การให้บริการแก่ผู้รับบริการ
	2. การปรับปรุงระบบบริการให้มี ประสิทธิภาพ	1. ศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ และ นำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง 2. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้บริการ ให้มีประสิทธิภาพ

1.3 สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development) หมายถึง การศึกษาค้นคว้า หาความรู้ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน ดังตาราง 3

ตาราง 3 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development)

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
การพัฒนาตนเอง (Self- Development)	1. การศึกษาค้นคว้าหา ความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ	1. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหา โอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงาน การ ค้นคว้าด้วยตนเอง
	2. การสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมในการพัฒนา องค์กรและวิชาชีพ	1. รวบรวม สังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ และปรับปรุงให้ทันสมัย 2. สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ องค์กรและวิชาชีพ
	3. การแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น และสร้างเครือข่าย	1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและ พัฒนางาน 2. ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และถ่ายทอด ความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่ผู้อื่น 3. มีการขยายผลโดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

1.4 สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work) หมายถึง การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังตาราง 4

ตาราง 4 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work)

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
การทำงานเป็นทีม (Team Work)	1. การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อน ร่วมงาน	1. สร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นตามบทบาทหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย 3. ช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อนร่วมงานเพื่อสู่ เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน
	2. การเสริมแรงให้ กำลังใจเพื่อนร่วมงาน	1. ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่ เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม
	3. การปรับตัวเข้ากับ กลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่ หลากหลาย	1. มีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคล/กลุ่ม บุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา และในสถานการณ์ ต่างๆ
	4. การแสดงบทบาท ผู้นำหรือผู้ตาม	1. แสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามโอกาส
	5. การเข้าไปมีส่วน ร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการ จัดการศึกษาให้บรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมาย	1. แลกเปลี่ยน/รับฟังความคิดเห็นและ ประสบการณ์ภายในทีมงาน 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้/รับฟังความคิดเห็นและ ประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายและทีมงาน 3. ร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการสร้าง วัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นใน สถานศึกษา

1.5 สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู ดังตาราง 5

ตาราง 5 สมรรถนะหลัก : สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ ครู (Teacher's Ethics and Integrity)	1. ความรักและ ศรัทธา ในวิชาชีพ	1. สนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมการ พัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ 2. เสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ 3. ยกย่อง ชื่นชมบุคคลที่ประสบ ความสำเร็จในวิชาชีพ 4. ยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้อง เกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ
	2. มีวินัย และความ รับผิดชอบในวิชาชีพ	1. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ตรงต่อเวลา วาง แผนการใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัด 2. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร 3. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และมุ่งมั่น พัฒนาการประกอบวิชาชีพให้ก้าวหน้า 4. ยอมรับผลอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ของตนเองและหาแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค
	3. การดำรงชีวิตอย่าง เหมาะสม	1. ปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสมกับ สถานะของตน

ตาราง 5 (ต่อ)

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
		2. รักษาสิทธิประโยชน์ของตนเอง และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น 3. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น
	4. การประพฤติปฏิบัติตน เป็น แบบอย่างที่ดี	1. ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ และสถานการณ์ 2. มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน เพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการ 3. ปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคนให้งานประสบความสำเร็จ

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) มี 6 สมรรถนะ

2.1 สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัด ประเมินผล การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังตาราง 6

ตาราง 6 สมรรถนะประจำสายงาน : สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management)	1. การสร้างและพัฒนา หลักสูตร	1. สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และท้องถิ่น 2. ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการ ประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

ตาราง 6 (ต่อ)

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
การบริหารหลักสูตร และการจัดการ เรียนรู้ (Curriculum and Learning Management)	2. ความรู้ความสามารถใน การออกแบบการเรียนรู้	- กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสม กับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่าง และธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล - ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และ ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการ ประเมินผลการเรียนรู้ - จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็น ระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยง กัน - มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตาม สถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับ ผู้เรียนตามที่คาดหวัง - ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อ นำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา
	3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	- จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่าง หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของ ผู้เรียน

ตาราง 6 (ต่อ)

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด	รายการพฤติกรรม
	3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 5. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ 6. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน
	4. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	3. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
	5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน 2. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 4. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2.2 สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

2.3 สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึง การจบบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา การกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน

2.4 สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ

แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งวิเคราะห์ห้องครหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนางาน อย่างเป็นระบบ

2.5 สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหาร สถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

2.6 สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative-Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชนและ องค์การอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

ทิศนา ขัมมณี (2551) ได้ระบุว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง การคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนจะ ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียน การจัดการเรียนรู้ อย่างตื่นตัว การใช้กระบวนการเรียนรู้แบบต่าง ๆ และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้กำหนดตัวชี้วัดสมรรถนะด้าน การจัดการเรียนรู้ของครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ทั้งหมด 11 ตัวชี้วัดหลัก 28 ตัวชี้วัดย่อย แบ่งตามองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ คือ ด้านความรู้ จำนวน 12 ตัวชี้วัดย่อย ด้านทักษะ จำนวน 14 ตัวชี้วัดย่อย และด้านคุณลักษณะ จำนวน 2 ตัวชี้วัดย่อย ดังรายละเอียดตาราง 7

ตาราง 7 จำแนกตัวชี้วัดตามประเด็นในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด
สมรรถนะด้านความรู้	
1. หลักสูตร	1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา หลักสูตรรายวิชา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2. การประเมินหลักสูตร

ตาราง 7 (ต่อ)

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3. การออกแบบและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/ แผนการจัดประสบการณ์ 4. วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ 5. การถ่ายทอดความรู้ การสื่อสารและการจัดการชั้นเรียน 6. การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน
3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	7. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 8. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้
4. แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี	9. ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี 10. หลักการและกระบวนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี
5. จิตวิทยา/การแก้ปัญหา	11. จิตวิทยาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 12. การแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สมรรถนะด้านทักษะ	
1. การใช้หลักสูตร	13. การนำหลักสูตรไปใช้ 14. การดำเนินงานประเมินหลักสูตร
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	15. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ 16. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 17. การถ่ายทอดความรู้ การสื่อสาร และการจัดการชั้นเรียน 18. การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน
3. การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	19. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย 20. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้

ตาราง 7 (ต่อ)

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด
4. แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี	21. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี 22. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี 23. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)
5. จิตวิทยา/การแก้ปัญหา	24. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล 25. การสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ 26. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
สมรรถนะด้านคุณลักษณะ	
1. คุณลักษณะของความเป็นครู	27. จิตวิญญาณของความเป็นครู 28. ศรัทธาในวิชาชีพครู

Ministry of National Education, Turkish Republic (2006) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะของครูในการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 6 องค์ประกอบ ดังตาราง 8

ตาราง 8 สมรรถนะของครูในการศึกษาขั้นพื้นฐานของ Ministry of National Education, Turkish Republic

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด
1. การเห็นคุณค่าในตนเองและอาชีพ – การพัฒนาอาชีพ (Personal and Professional Values Professional Development)	1. เห็นคุณค่า มีความเข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียน 2. มีความเชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้และสำเร็จได้ 3. ให้ความสำคัญกับค่านิยมของชาติและสากล 4. การประเมินตนเอง 5. พัฒนาตนเอง ปฏิบัติ พัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ 6. การปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน 7. เคารพกฎและตระหนักถึงความรับผิดชอบในงาน

ตาราง 8 (ต่อ)

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด
2. เข้าใจผู้เรียน (Knowing the Student)	1. มีความเข้าใจในการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน 2. พิจารณาความสนใจและความต้องการของผู้เรียน 3. เห็นคุณค่าของผู้เรียน และ 4. ชี้แนะผู้เรียน
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning Process)	1. การวางแผนการเรียนรู้ 2. การเตรียมวัสดุ 3. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 4. การจัดกิจกรรมพิเศษ 5. จัดการศึกษาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล 6. การจัดการเวลา และ 7. การจัดการพฤติกรรม
4. ตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนา (Monitoring and Evaluation of Learning and Development)	1. กำหนดวิธีการและเทคนิคในการทดสอบและประเมินผล 2. การทดสอบผลการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่แตกต่างกัน 3. การวิเคราะห์ข้อมูลแปลความหมายสะท้อนผลการเรียนของผู้เรียนและพัฒนา 4. ทบทวนกระบวนการเรียนการสอนจากผลที่ได้
5. ความสัมพันธ์ของโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน (School, Family and Society Relationships)	1. รอบรู้สิ่งแวดล้อม 2. การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม 3. การทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม 4. การสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัว 5. การสร้างความร่วมมือและความมั่นใจกับครอบครัว
6. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา (Knowledge of Curriculum and Content)	1. ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และหลักการของการศึกษาแห่งชาติ 2. ความรู้เกี่ยวกับทักษะเฉพาะหลักสูตรและทักษะการปฏิบัติ 3. ตรวจสอบประเมินและพัฒนาหลักสูตรวิชาเฉพาะ

British Council (2009) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะการสอนไว้ 8 สมรรถนะ
รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 กรอบสมรรถนะการสอนของ British Council

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด
1. องค์ความรู้ (Subject Knowledge)	1. มีความรู้เกี่ยวกับ แนวความคิด ทักษะ ระบบภาษา และความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกวิธีการจัดการเรียนและหลักสูตรอย่างเหมาะสม
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Course and Session Planning)	1. มีความสามารถในการจัดเตรียมหลักสูตรและจัดให้เหมาะสมกันในแต่ละวัตถุประสงค์ และใช้กระบวนการวิธีการที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
3. ทักษะการจัดการชั้นเรียน(Classroom Management Skills)	1. ความสามารถในการวางแผน การควบคุมและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียน การสอนสนองความต้องการที่แตกต่างกันทาง ความสามารถ วัฒนธรรมและเพศของผู้เรียน
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างอิสระ (Promoting Learner Autonomy)	1. ความสามารถในการประเมินความต้องการของผู้เรียนด้วยกลยุทธ์และวิธีการที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ตามความต้องการของผู้เรียนอย่างอิสระ 2. ความสามารถในการช่วยให้ผู้เรียนปรับลักษณะการเรียนรู้และกลยุทธ์เพื่อประสิทธิผลการเรียนรู้ที่ดี
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment and Evaluation of Learning)	1. มีความสามารถในการออกแบบ การวางแผน และเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินในกระบวนการเรียนรู้รวมถึงสะท้อนผลการประเมินให้ผู้เรียนได้รับทราบ

ตาราง 10 (ต่อ)

หน่วยงาน / นักวิชาการ สมรรถนะครู ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548)	สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543)	ทิศนา แชนเมณี (2551)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	British Council (2009)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	ความถี่
3. การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7
4. การวิจัย (Research)	✓			✓	✓		✓		4
5. ภาษาและเทคโนโลยี	✓	✓	✓		✓	✓		✓	6
6. การถ่ายทอดความรู้	✓		✓		✓	✓	✓		5
7. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7
8. ความรู้ ความสามารถในการ ออกแบบการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7
9. การใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	7
10. ความเป็นครู	✓		✓	✓	✓	✓			5

จากตาราง 10 การวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่มีความถี่มากที่สุด 5 อันดับแรกมาเป็นองค์ประกอบหลักแล้วนำองค์ประกอบที่มีความใกล้เคียงกันและสัมพันธ์กันมาผนวกรวมเป็นองค์ประกอบเดียวกันกับองค์ประกอบหลัก โดยนำองค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียน ภาษาและเทคโนโลยี การถ่ายทอดความรู้ การวิจัย และความเป็นครูผนวกรวมไว้กับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะได้องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังตาราง 11

ตาราง 11 สรุปลองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ	องค์ประกอบที่นำมาผนวกรวม
1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. การออกแบบการเรียนรู้	2. ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3. การบริหารจัดการห้องเรียน 4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5. การวิจัย (Research) 6. ภาษาและเทคโนโลยี 7. การถ่ายทอดความรู้ 8. ความเป็นครู
4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้	9. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปลองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สรุปลได้ 5 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความสามารถในการศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตร เพื่อพัฒนารายวิชาหรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับ สภาพความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร

2. การออกแบบการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ของครูผู้สอน ในการจัดกระบวนการสอนแบบครบวงจรสำหรับการวิเคราะห์ความต้องการ ในการเรียน เป้าหมายในการเรียน และการพัฒนาระบบในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปอย่างถาวรหลังจากเกิดการเรียนรู้ โดยกระบวนการ ในการพัฒนานี้ครอบคลุมการพัฒนาเอกสารการเรียนการสอนกิจกรรมการเรียนการสอน การทดลอง

การปรับปรุงการเรียนการสอน และกิจกรรมการออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเข้าใจ

3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นคนดี มีสติปัญญา และมีความสุข สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และตามสภาพจริงของผู้เรียน

4. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการนำวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนแนวความคิด เทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่มาใช้ในการกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่ผู้สอนนำมาใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดได้ดี และรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ผลตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดศักยภาพของผู้เรียนโดยสามารถนำ การวัดนั้นมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถและความต้องการของผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่น และสามารถสะท้อน ความสำเร็จของกระบวนการสอนได้

เมื่อได้องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ แล้วผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 12

พหุ ประสิทธิภาพ ชีว

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ สมรรถนะครูด้าน การบริหารหลักสูตร และการจัดการ เรียนรู้	ตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้าน การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548)	สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553)	พัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543)	พิศนา แซมมณี (2551)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	British Council (2009)	Ministry Of National Education, Turkish Republic (2006)	ความถี่
5. การวัดและ ประเมินผลการ เรียนรู้	1. หลักการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		8
	2. การสร้างและพัฒนา เครื่องมือวิธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		8

จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
ข้างต้น ผู้วิจัยเลือกตัวชี้วัดที่มีความถี่ตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปมาใช้ประกอบเป็นตัวชี้วัดของงานวิจัย
ซึ่งสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
อาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด ดังตาราง 13

ตาราง 13 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้
1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	1. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
	2. การประเมินหลักสูตร
2. การออกแบบการเรียนรู้	1. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
	2. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. รูปแบบวิธีสอน 2. การจัดการชั้นเรียน 3. หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้
4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้	1. ความรู้เกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ 2. การเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ 3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ความหมายของการบริหารจัดการหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับมีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมการใช้และพัฒนหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ ในการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาได้มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

สัจด์ อุทรานันท์ (2530) กล่าวว่า กระบวนการบริการหลักสูตร ประกอบด้วย

1. งานเตรียมบุคลากร
2. การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร
3. การบริหารและการบริการวัสดุหลักสูตร
4. การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535) กล่าวว่า กระบวนการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย

1. การเตรียมวางแผนการใช้หลักสูตรใหม่
2. การเตรียมการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบและสื่อการเรียน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครองและคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ชุมชน เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง การจัดประสบการณ์เรียน
7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการเลือกสรรโครงสร้างกิจกรรม

เสริมหลักสูตร

8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า กระบวนการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย

1. การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2. เตรียมบุคลากรในโรงเรียน
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดแผนการเรียน
6. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
8. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
9. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยการนำกระบวนการบริหารงานมาประยุกต์ใช้ ซึ่งกระบวนการบริหารงาน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร

2. ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตร และฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร

3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้ควรจะต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้แสดงความคิดเห็นถึงภารกิจในการบริหารหลักสูตรที่ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารจะต้องดำเนินการ มีดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมเอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้สมบูรณ์และเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านหลักสูตร
2. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน เช่น ประวัติความเป็นมาของชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น
3. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และภารกิจที่จะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้แก่ครู อาจารย์ บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
5. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
6. การประชุมชี้แจงการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ทราบถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นแกนกลางของหลักสูตรสถานศึกษา
7. การเตรียมการใช้หลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษามีความรู้ทั้งในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งบุคคลในชุมชนที่ร่วมดำเนินการ
8. การวางแผนติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การกระตุ้นเร่งเร้า สนับสนุนช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ปฏิบัติ การกำกับติดตามที่มีเป้าหมายที่จะช่วยให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์
9. การวางแผนการประเมินการใช้หลักสูตร

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร ได้บริหารจัดการหลักสูตรและการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
4. การดำเนินการใช้หลักสูตร
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
6. การสรุปผลการดำเนินงาน

7. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผน การควบคุมกำกับดูแลการจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอนโดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) ได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตร หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การบริหารหลักสูตรนั้นเป็นระบบของหลักสูตรจะต้องบริหารอย่างเป็นระบบระเบียบและรวมถึงกระบวนการเรียนการสอนด้วยระบบการบริหารหลักสูตรจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วน

1. การวางแผนหลักสูตร
2. การนำหลักสูตรไปใช้
3. การประเมินหลักสูตร

ชวลิต ชูกำแหง (2551) ให้ความหมายการบริหารหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้การประเมินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การบริหารหลักสูตรใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับตัวหลักสูตรนั้นและนำหลักสูตรนั้นไปใช้

จากความหมายของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้เตรียมผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ โดยเริ่มตั้งแต่ การวางแผนหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรและความต้องการ ของสังคมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับ ติดตามประเมินผลการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามจุดมุ่งหมายและหลักการของหลักสูตร

สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2540) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ดำเนินการอย่างมีขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การรับรู้ การคิด การประเมินการเรียนรู้ และมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การสังเกต การสงสัย การอยากรู้คำตอบ การแสวงหา การคาดคะเน การหาข้อมูล และการตรวจสอบคำตอบ

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการตรวจสอบและทบทวนขั้นตอนการดำเนินงานในการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา รวมถึงความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นระบบ มีขั้นตอน ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา เช่น การจัดทำแผนการเรียนรู้ของครูผู้สอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสาระ หน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

เกษม วัฒนชัย (2546) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการรับ การถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ศรัทธา เจตคติ ค่านิยม ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต และการครองตน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้สึกริเริ่มคิด และพฤติกรรมของผู้เรียนตามที่ กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้เกิดกับผู้เรียนและโดยผู้เรียนเท่านั้น

พัชรี ศรีสังข์ (2551) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการจัดการ ใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้มาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ หรือได้ฝึกหัดหรือได้กระทำโดยได้รับการเสริมแรงอย่างมีประสิทธิภาพ สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและ ประสานกันเพื่อให้เกิดประสิทธิผล มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นอย่างถาวรกับผู้เรียนตามขีด ความสามารถที่มีซึ่งบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการในการสร้างเสริมความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดกับผู้เรียนผ่าน

กิจกรรมที่ครูจัดไว้ให้เหมาะสมกับบริบทและทรัพยากรที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นพื้นฐาน

2. องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กำหนดสมรรถนะครูไว้ 2 ส่วน คือ สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ในสมรรถนะประจำสายงานมีอยู่ 5 ข้อ ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตร

มีความหมาย 5 ประการ โดยใช้ตัวย่อว่า “SOPEA” ซึ่งมาจากความหมายของหลักสูตรแต่ละลักษณะในภาษาอังกฤษ เพื่อง่ายต่อการจดจำ ดังนี้

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหลักหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน (Curriculum Assubjects and Subject Matters)
2. หลักสูตร คือ จดหมายของผู้เรียนพึงบรรลุ (Curriculum as Objectives)
3. หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้แห่งประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน (Curriculum as Plans)
4. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน (Curriculum as Learners Experience)
5. หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน (Curriculum as Educational Activities)

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ การจัดเตรียมมวลประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างกว้าง ๆ และจุดมุ่งหมายเฉพาะของโรงเรียน

สำลี รักสุทธี (2544) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ มวลประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความคิด เจตคติ และการปฏิบัติในทิศทางอันพึงประสงค์

สุมารักษ์ อัยลา (2556) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นแผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา เทคนิควิธีการเรียน การสอนและการประเมินผล

สรุปได้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนโดยมีการวางแผนล่วงหน้าไว้อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และทักษะต่าง ๆ อันเป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของผู้เรียน

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรนับว่าเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะการจัดการศึกษารูปแบบใด ๆ ก็ตามถ้าขาดหลักสูตรแล้วการจัดการศึกษาก็จะไม่สามารถทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้ มีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้อธิบายความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า มี 2 ประการ คือ

1. ความสำคัญของหลักสูตรต่อการศึกษา ในการจัดการศึกษาให้แก่พลเมืองในประเทศจะต้องมีหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางและเป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาสำหรับควบคุมการเรียนการสอนในแต่ละระดับการศึกษา หลักสูตรจะเป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนให้มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

2. ความสำคัญของหลักสูตรต่อการสอน หลักสูตรเป็นแผนแม่บทสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ หลักสูตรจะระบุสิ่งที่สอนในโรงเรียน ระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรจะรู้ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องอาศัยหลักสูตรเพื่อช่วยในการสอน โดยศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจแล้วนำไปแปลงเป็นภาคปฏิบัติหรือการสอนเพื่อให้ได้ผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ หลักสูตรและการสอนจึงมีความสัมพันธ์กันเพราะถ้าปราศจากหลักสูตรแล้วการสอนก็ไม่อาจดำเนินการไปอย่างเป็นระบบระเบียบและมีทิศทาง และถ้ามีเพียงหลักสูตรแต่ไม่มีการสอน การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลตามที่มุ่งหวังคงไม่เกิดขึ้น

1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรไปด้วย สำหรับองค์ประกอบหลักสูตรนั้น มีผู้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน ดังนี้

Taba (1962) ได้อธิบายองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่าโดยทั่วไปหลักสูตรมักประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล

ธำรง บัวศรี (2542) ได้อธิบายองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่ามี ดังนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถหลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์เนื้อหาให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เนื้อหา ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพิมพ์ แถบวีดิทัศน์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา และอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

จะเห็นได้ว่า ในการพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรสามารถพิจารณาได้ดังนี้ ทั้งในแง่ของการนำไปใช้ และองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร (นิคม ชมพุดลวง, 2545) กล่าวคือ

1. องค์ประกอบของหลักสูตรในแง่ของการนำไปใช้ คือ การพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรตั้งแต่พื้นฐานในการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร ซึ่งได้แก่ พื้นฐานของสังคมพื้นฐานทางปรัชญาการศึกษา พัฒนาการของผู้เรียน เป็นต้น จนกระทั่งมาเป็นหลักสูตรแม่บทและจากหลักสูตรแม่บท ยังมีเอกสารและวัสดุประกอบหลักสูตร แผนการสอนประจำบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเป็นการพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรในแง่ของการนำหลักสูตรไปใช้เริ่มตั้งแต่พื้นฐาน

การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรจนกระทั่งการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งรวมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุ และเอกสารประกอบหลักสูตร ทั้งนี้มีการประเมินหลักสูตรว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

2. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมและ ประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในส่วนของกระบวนการเรียนการสอนคือการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ครูจึงมีส่วนสำคัญที่สุดที่จะ ทำให้หลักสูตรบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ของการเรียนรู้และจุดเน้นสำคัญในหลักสูตร ครูจึงควรมียุทธวิธีในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลคือครูต้อง พยายามคิด ค้นคว้า ศึกษาหาวิธีการต่าง ๆ และวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำหรับจุดเน้นสำคัญในหลักสูตรการศึกษาสามารถสรุปกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้ ดังนี้

2.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ ละบทเรียนควรให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ ตามสภาพท้องถิ่น และตามความสนใจของผู้เรียน ตลอดทั้ง ให้มี ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์มากที่สุด

2.2 ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ผึกคิดให้เป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน และควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ

2.3 ผู้สอนควรคำนึงถึงการทำให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งภาควิชา การและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลต่อการส่งเสริมคุณลักษณะแต่ละบุคคล

2.4 ในการจัดการเรียนการสอนให้โรงเรียนกำหนดช่วงตาราง เรียนเอง โดยจะกำหนดครั้งละกี่คาบ เป็นช่วงสั้นหรือยาวได้ตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตลอดทั้งลักษณะเนื้อหาและกิจกรรม

2.5 การวัดผลและการประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งของการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียน และเป็นตัว บ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินการตามแนวทางของหลักสูตร ซึ่งผู้บริหารและครูมีหน้าที่โดยตรงที่ จะต้องทำการทดสอบตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ แล้วนำผลไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามระเบียบ กระทรงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

นิคม ชมภูหลวง (2545) ได้อธิบายองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า
หลักสูตรประกอบด้วย

1. หลักการเป็นเป้าหมายปลายทางของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายแสดงความคาดหวังของหลักสูตร
3. จุดมุ่งหมายเฉพาะหรือจุดประสงค์ของกลุ่มวิชาหรือรายวิชา

4. โครงสร้างของหลักสูตร แสดงภาพรวมของหลักสูตร
5. เนื้อหาหลักสูตรประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหาความรู้ที่จะให้ผู้เรียนได้เรียน

6. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. แนวทางการใช้หลักสูตร

จากองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตรสรุปได้ว่า หลักสูตรและจุดหมาย โครงสร้างเวลาเรียน กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล จะช่วยให้สามารถ สร้างแบบจำลองในการจัดทำหลักสูตรได้ ในการจัดทำหลักสูตรนั้นจะต้องตอบคำถามให้ได้ถึง จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรมีเนื้อหาสาระอะไร จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร และ จะประเมินผลการเรียนการสอนอย่างไร

2. ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้

2.1 ความหมายของการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

สุรชาติพย์ งามนิล (2538) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่าคือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง บ่อยครั้งเข้าจนในที่สุดกลายเป็นพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นอย่างถาวร

กชกร ธิปัตติ (2547) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่าคือ กระบวนการที่ประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์ทางอ้อมกระทำให้อินทรีย์เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร แต่ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากเหตุอื่น เช่น วุฒิ ภาวะ ความเจ็บป่วย ฤทธิ์ยา สารเคมี ฯลฯ

จิตรา ปราชนิวัฒน์ (2549) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลของปฏิกิริยาตอบสนองที่มีต่อสิ่งเร้า การเรียนรู้ยังหมายถึง การปรับปรุง และการปรับปรุงที่เกิดขึ้นนี้อาจจะมีคุณค่าในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ก็อาจเป็นได้

สุเมารักษ์ อัยลา (2556) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่าคือ กระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรมาจากประสบการณ์หรือการฝึกหัด ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนฝึกหัดจักรยานต้องฝึกหัดขี่หลาย ๆ ครั้ง จนค่อย ๆ เกิดการเรียนรู้ตั้งแต่การทรง ตัว การถีบ การจับแฮนด์รถ การบังคับรถให้เลี้ยวไปในทิศทางต่าง ๆ แม้กระทั่งการล้ม ผู้เรียนก็จะ เรียนรู้วิธีการทำอย่างไรไม่ให้ล้ม ล้มอย่างไรไม่ให้เจ็บมาก เป็นต้น เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วได้ ฝึกหัดขี่บ่อย ๆ ก็จะทำให้เกิดความชำนาญ ในที่สุดก็ขี่จักรยานได้โดยไม่ล้มและไม่ชนใคร สามารถบังคับ ทิศทางที่ต้องการได้ การขี่จักรยานได้จากเกิดขึ้นอย่างถาวร แม้เมื่อหยุดไปนานกลับมาขี่ใหม่ก็ทำได้

เช่นเดิม ดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการฝึกหัดหรือได้รับประสบการณ์ และเป็นพฤติกรรมที่ถาวร

สรุปได้ว่า การเรียนรู้คือกระบวนการที่ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมอย่างถาวร เนื่องจากประสบการณ์หรือการฝึกหัด และการออกแบบการเรียนรู้คือการ นำเอาแผนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในกรอบของการเรียนรู้ออกมาจัดการเรียนรู้ แก่ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้โดยทั่วไปจะมีอยู่ 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นสอนหรือปฏิบัติ และ 3) ขั้นสรุป

ความรู้ความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการ จัดกระบวนการสอนแบบครบวงจร สำหรับการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียน เป้าหมายในการ เรียน และการพัฒนาระบบในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างถาวรหลังจากเกิดการเรียนรู้ โดยกระบวนการในการพัฒนา นี้ครอบคลุมการพัฒนาเอกสารการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การทดลอง การปรับปรุง การเรียนการสอน และกิจกรรมการออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเข้าใจจริง

2.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้

มะลิวัน สมศรี (2558) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัย ที่ช่วยส่งเสริมมี 4 ด้าน คือ ตัวผู้เรียน บทเรียน วิธีการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวผู้เรียน ประกอบด้วย

1.1 วุฒิภาวะ คือ การเจริญเติบโตเต็มที่สูงสุดในระยะใดระยะหนึ่ง ที่พร้อมจะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เหมาะสมกับวัย เช่น เด็กที่สามารถเดินได้ในเวลาที่ควรเดิน ก็พูดได้ว่าเด็กมีวุฒิภาวะพร้อมที่จะเดิน และเมื่อสอนให้เด็กเดินท่าต่าง ๆ เด็กก็ทำได้ เรียกได้ว่าเด็ก เกิดการเรียนรู้ดังนั้นวุฒิภาวะจึงเป็นองค์ประกอบในตัวผู้เรียนอย่างหนึ่งที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้

1.2 ความพร้อม คือ สภาพของคนที่มีวุฒิภาวะรวมทั้งความสนใจและ ประสบการณ์เดิมที่จะทำให้ผู้เรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้นความพร้อมจึงทำให้การเรียนรู้ได้คนดีได้ รวดเร็ว

1.3 ประสบการณ์เดิม ผู้ที่มีประสบการณ์มากก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ได้เร็วและได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย

1.4 อายุ จิตวิทยาพบว่ายิ่งอายุมากขึ้นความสามารถในการเรียนรู้จะ ยิ่งลดลง คือ ความสามารถในการเรียนรู้ถึงขีดสูงสุดเมื่ออายุ 20 ถึง 30 ห้าปีหลังอายุ 35 ปี ไปแล้ว ความสามารถในการเรียนรู้จะลดลงเรื่อย ๆ

1.5 แรงจูงใจ เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ดี
บางคนอาจจะเรียนรู้ได้ดีแต่ไม่เต็มตามความสามารถของเขา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดแรงจูงใจ

1.6 ระดับสติปัญญา ผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงจะมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

1.7 อารมณ์ ผู้ที่มีอารมณ์ปกติจะสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีอารมณ์ไม่มั่นคง หรือมีความกระวนกระวายใจวิตกกังวล

1.8 สภาพร่างกาย ผู้ที่มีสภาพร่างกายปกติก็จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เช่น หูหนวก ตาบอด เป็นใบ้ มีโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ฯลฯ
ถ้ายังมีความบกพร่องมากขึ้นเท่าใด ความสามารถในการเรียนรู้ก็จะน้อยลงเท่านั้น

2. บทเรียน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ความยากง่ายของบทเรียน บทเรียนที่ง่ายจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วกว่าบทเรียนที่ยาก ๆ

2.2 ความยาวของบทเรียน บทเรียนที่มีความยาวมากย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ช้ากว่าบทเรียนที่มีความสั้นกว่า

2.3 การมีความหมายของบทเรียน บทเรียนที่มีความหมายจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าบทเรียนที่ไม่มีความหมาย

3. วิธีจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วถ้าผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

3.2 การใช้เครื่องล่อใจ (Incentive) เช่น การให้รางวัลการแข่งขันจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความปรารถนาที่จะเรียนและสนใจในการเรียนดีขึ้น

3.3 การแนะแนวในการเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ดีขึ้นถ้าได้รับการแนะแนวที่ถูกต้องเหมาะสม กล่าวคือไม่มากเกินไปเพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่เป็นตัวของตัวเองและไม่เหนื่อยเกินไปเราจะทำให้ผู้เรียนปฏิบัติไม่ถูกต้องได้

3.4 การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ เช่น การโยงความสัมพันธ์ของประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ หรือการให้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นจะทำให้การเรียนรู้คงทนถาวรยิ่งขึ้น

3.5 ช่วงเวลาในการเรียน ถ้าจัดให้ผู้เรียนได้เรียนในช่วงก่อนพักกลางวันจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีกว่าเรียนในตอนบ่าย

3.6 การฝึกฝน เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วมีโอกาสฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ๆ อยู่เสมอจะทำให้การเรียนรู้สิ่งนั้นมีความมั่นคงถาวรขึ้น

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียน ประกอบด้วย

4.1 สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เช่น บรรยากาศในห้องเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน จึงเป็นสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

4.2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น กระดาน โต๊ะ เก้าอี้ แสงสว่าง

อุณหภูมิ ความสะอาด ความเป็นระเบียบในห้องเรียน ฯลฯ สภาพแวดล้อมที่ดีทำให้ผู้เรียนสบายใจ และสบายกาย

ในการเรียนการเรียนรู้จะดีขึ้นด้วยปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งถือเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอน ถ้าครูได้คำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ก็จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ ได้นอกจากนี้ Grant Wiggins และ Jay McThighe ได้เสนอวงจรการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเข้าใจในแต่ละเรื่องไว้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง การที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเข้าใจแล้ว ครูจะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับความรู้โดยการให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้จาก กิจกรรมที่ครูจัดให้ ไม่ใช่ครูบอกความรู้ หรือครูบอกความเข้าใจของครูให้กับผู้เรียน จากนั้นครูจัด กิจกรรมให้ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้ด้วยภาษาของตนเอง เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ที่ฝัง อยู่ในตัวของผู้เรียนและสุดท้ายต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้นี้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่ เป็นสถานการณ์ตามสภาพจริง สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน หรือสอดคล้องกับการดำรงชีวิต เป็นการ นำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับไปใช้ในการดำรงชีวิต จึงจะครบกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับเรื่อง หนึ่ง ๆ ที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้เรื่องที่เรียนอย่างเข้าใจ ใฝ่องค์ความรู้ หรือเป็นความเข้าใจที่ฝังอยู่ในตัวของผู้เรียนที่เรียกว่า “ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding)”

3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกล่าวในมาตรา 22 ไว้ว่า ารจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

3.2 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญว่าเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ด้วยการใชกระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และ

ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจากประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ใช้หลากหลายวิธีสอน หลากหลายแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย คือพัฒนาปัญญารวมทั้งเน้นการใช้วิธีการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างตื่นตัว สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

เทียน ทองแก้ว (2550) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (Active Participation) ทั้งทางด้านกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ โดยมีบทบาทดังกล่าวมากกว่าผู้สอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นความพยายามในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นคนดี มีสติปัญญา และมีความสุข โดยการดำเนินการทุกวิถีทางที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน เป็นการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะต้องเป็นผู้ลงมือเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นคนดี มีสติปัญญา และมีความสุข สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และตามสภาพจริงของผู้เรียน

3.3 ข้อคำนึงในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556)

1. สมองของมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด สมองของมนุษย์ประกอบด้วยเซลล์สมองประมาณหนึ่งแสนล้านเซลล์ โดยธรรมชาติสมองมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิด มีความต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติ และทุกอย่างรอบตัวมนุษย์

สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ต้องอาศัยสมองและระบบประสาทสัมผัส คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพผู้สอนจะต้องสนใจและให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมอง (Head) มือ (Hand) และสุขภาพองค์รวม (Health)

2. ความหลากหลายของสติปัญญา คนแต่ละคนมีความสามารถหรือความจริงแตกต่างกัน ซึ่ง Spencer และ Spencer (1993) ได้ศึกษาความหลากหลายทางสติปัญญาและจำแนกความเก่งของคนไว้ 10 ประเภท คือ ภาษา ดนตรี ตรรกะและคณิตศาสตร์ การเคลื่อนไหว ศิลปะ/นิติสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล/การสื่อสาร ความรู้สึก/ความลึกซึ้งภายในจิตใจ ความเข้าใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จิตวิญญาณ และจิตนิยม ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมศักยภาพความเก่งหรือความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งได้หลายด้าน

3. การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ตรง ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามความสามารถทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์และทักษะต่าง ๆ ลดการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาลง ผู้เรียนกับผู้สอนมีบทบาทร่วมกัน ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนจากสถานการณ์จริงที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตจริง เรียนรู้ความเป็นจริงในตัวเองและความจริงในสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่เตรียมการ จัดสิ่งเร้า ให้คำปรึกษา วางแนวกิจกรรม และประเมินผล

3.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวทางและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนารอบด้านอย่างน้อย 5 ลักษณะ ดังนี้ (สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับสูง, 2546)

1. การเรียนรู้แบบองค์รวม โดยบูรณาการความสามารถและเนื้อหาสาระของภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากลให้มีความสอดคล้องเป็นเรื่องเดียวกันและมีความสมดุล

3. การเรียนรู้มีความสุข โดยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัดและบริการที่เข้าใจกัน และจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความอิสระ ความสนุกสนาน ความอบอุ่นและความสำเร็จ ความสุขที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของผู้เรียนคือพลังในการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นจึงควรสร้างความสุขให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีพลังในการสร้างโลก

3. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกันได้ทุกเมื่อ ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังคุณธรรมที่ดีงามสำหรับการทำงานร่วมกัน จะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานที่ดีด้วย

4. การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการใช้สมองและสองมือ ส่วนการคิดเป็นความสามารถของสมองในการประมวลข้อมูลความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกันเมื่อผู้เรียนได้คิดแล้วจะต้องนำไปปฏิบัติจริง จึงจะเป็นการเรียนรู้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

5. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างใคร่ครวญและทบทวนตนเองอย่างรอบด้าน มีการรับรู้สถานการณ์การเรียนรู้ และความถนัดของตนเอง เน้นการเรียนรู้กระบวนการว่า การเรียนรู้แต่ละครั้งเกิดขึ้นอย่างไร เรียนด้วยวิธีการอะไร มีขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบอย่างไร ประเมินจุดดีจุดด้อย และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมพร้อมที่จะนำไปใช้ในการเรียนรู้ครั้งต่อไป

3.5 การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ คือ การวางแผนการเรียนรู้ (Plan) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ (Do) การประเมินผลการเรียนรู้ (Check) การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Action) และรายงานผลการจัดการเรียนรู้ (Report) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การวางแผนจัดการเรียนรู้มีแนวทาง ดังนี้

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการศึกษาผู้เรียนรายบุคคลเกี่ยวกับพหุปัญญา (Multiple Intelligence) และวิธีการหรือแบบการเรียนรู้ (Learning Styles)

1.2 การออกแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน สารการเรียนรู้เป็นการแปลงคำอธิบายรายวิชาไปสู่การปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan) และแผนการเรียนรู้ (Lesson Plan)

2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้มีแนวทาง ดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามที่ได้วางแผนจัดการเรียนรู้ไว้แล้วควบคู่กับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2.2 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการจัดปัจจัยเกื้อหนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการจัดการเรียนรู้ เช่น การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมการจัดตารางสอนให้ยืดหยุ่น

3. การประเมินผลการเรียนรู้มีแนวทาง ดังนี้

3.1 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละครั้งจนครบทั้งหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะเน้นการประเมินผลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.2 การบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลในขณะดำเนินการจัดการเรียนรู้ และภายหลังจากดำเนินการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งเสร็จสิ้นแล้ว เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง พฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน ปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4. การปรับปรุงและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีแนวทาง ดังนี้

4.1 การปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีความบกพร่อง เป็นการนำผลที่ได้จากการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ไว้แล้วมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีความบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น อย่างทันทีทันใด โดยจะต้องมีการวางแผนว่าจะต้องปรับปรุงแก้ไขใครบ้าง อย่างไร เมื่อใด ที่ไหนโดยใคร และมีการบันทึกผลภายหลังจากการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแล้ว

4.2 การพัฒนาผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้มาพิจารณา หากพบว่าผู้เรียนบางคนมีศักยภาพสูงในการเรียนรู้ ควรหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนเหล่านั้น โดยใช้เทคนิควิธีการอย่างหลากหลาย

5. การรายงานผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดทำรายงานผลที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยของแต่ละหน่วยการเรียนรู้เสร็จสิ้นลงแล้ว ซึ่งอาจจัดทำเป็นรายงานในรูปเอกสาร รายงานด้วยภาพ หรือรายงานด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูทุกคนที่มุ่งปฏิรูปการเรียนรู้สามารถทำได้โดยมองผู้เรียนด้วยใจเป็นเมตตาธรรม มองด้วยความรักความเข้าใจ เท่านั้นก็ถือว่าได้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว การนำหลักการและแนวทางจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปสู่การปฏิบัติได้ให้ผลอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และครูจะต้องพัฒนาตนเองให้พร้อมทั้งด้านจิตใจ และองค์ความรู้ทางวิชาการ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนครูต้องรู้จักและเข้าใจผู้เรียน พร้อมทั้งจะส่งเสริมสนับสนุน ตลอดจนแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไป

4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร

4.1 ความหมายของสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนการสอนตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Instruction Media” Instruction มีความหมายว่า Teach แปลว่าสอน Media เป็นคำพหูพจน์ มาจากคำเอกพจน์ว่า medium แปลว่า สื่อ เมื่อรวมสองคำนี้เข้าด้วยกันเป็น Instruction Media จึงมีความหมายว่า สื่อการสอนหรือสื่อการเรียนการสอน มีผู้ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Boyatzis (1982) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนรู้ว่า ได้แก่ อุปกรณ์ทั้งหลายที่ช่วยเสนอความรู้ให้แก่ผู้เรียนจนเกิดผลการเรียนการสอนที่ดี ทั้งนี้มีความหมายรวมถึง

การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เฉพาะแต่สิ่งที่เป็นวัตถุหรือเครื่องมือเท่านั้น เช่น การศึกษานอกสถานที่ การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต การทดลอง ตลอดจนถึงการสัมภาษณ์และการสำรวจ

กิดานันท์ มลิทอง (2543) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนรู้ว่าคือวัสดุชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดีโอ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผ่นภูมิ ภาพนิ่ง ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีการศึกษา เป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือ ช่องทางสำหรับการสอนของผู้สอนส่งไปยังผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้ได้เป็นอย่างดี

กิดานันท์ มลิทอง (2543) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนรู้ว่าคือสิ่งที่นำเสนอสิ่งเร้า สื่อการเรียนรู้มีหลายรูปแบบและหลายประเภท เช่น หนังสือ ภาพยนตร์ เทปเสียง การส่งสารนำเสนอสิ่งเร้าต่าง ๆ ต้องการสื่อที่เป็นวัสดุรูปแบบหนึ่งเสมอ

กชกร ธิปัตติ (2547) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนรู้ว่าคือวัสดุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึงตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี

จากความหมายของสื่อการเรียนรู้สรุปได้ว่า สื่อคือความสามารถในการนำวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนแนวความคิด เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่มาใช้ในการกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนนำมาใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดได้ดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ผลตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

4.2 ประเภทของสื่อการเรียนรู้

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2537) ได้แบ่งประเภทของสื่อการเรียนรู้ไว้ 3 ประเภท

1. สื่อประเภทวัสดุ บางครั้งเรียกว่าสื่อเล็ก เป็นสื่อที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และตัวอักษรในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้วัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนนี้จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 วัสดุที่เสนอเรื่องราวหรือความรู้ที่ไม่ใช่ตัวมันเอง โดยไม่อาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ในการนำเสนอเรื่องราว ได้แก่ กระดาน ชอล์ก กระดานดำ โปสเตอร์ ภาพเขียนภาพถ่าย แผ่นภาพ แผ่นภูมิ กราฟ การ์ตูน ของจริง ของจำลอง บัตรคำ หนังสือเรียน

1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือ กลไก เป็นตัวนำเสนอเรื่องราวหรือความรู้ ได้แก่ แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง

2. สื่อประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนูปกรณ์ บางครั้งเรียกว่า “สื่อใหญ่” ซึ่งเป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังครูและนักเรียน ต้องอาศัยวัสดุไปใส่ในตัวของมัน สื่อประเภทนี้ ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ โทรทัศน์วงจรปิด

3. สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูหรือนักเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน ในบางครั้งการเรียนการสอนต้องอาศัยเทคนิคบางประการเข้าช่วยจึงทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี จะใช้เพียงวัสดุหรือเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างก็ยังไม่เพียงพอ ต้องอาศัยสื่อการสอนต่อไปนี้

- 3.1 การเล่นเกมและหุ่น
- 3.2 การแสดงบทบาทสมมติ
- 3.3 การสาธิต
- 3.4 การศึกษานอกสถานที่
- 3.5 การแสดงนิทรรศการ
- 3.6 การทดลอง
- 3.7 นิทรรศการ
- 3.8 รายการโทรทัศน์
- 3.9 รายการวิทยุ

4.3 นวัตกรรม

นวัตกรรม เป็นศัพท์บัญญัติทางการศึกษา ดังปรากฏหลักฐานในหนังสือประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หน้า 95 คำที่ 368 ใช้แทนคำ Innovation ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Innovare แปลว่า to Renew หรือ to Modify นวัตกรรมซึ่งมีรากศัพท์มาจาก นวัตกรรม (บาลี) + กรรม (สันสกฤต) จึงหมายถึง การกระทำหรือความคิดใหม่ ๆ ที่นำมาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ (สมบุรณ์ สงวนญาติ, 2534)

นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง แนวความคิดวิธีการ เครื่องมือ ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่ ยังไม่เคยนำมาใช้ในวงการศึกษามาก่อน แต่ได้ถูกนำมาทดลองใช้เพื่อดูผลว่าให้ผลดีเพียงใด ถ้าได้ผลดีก็จะได้รับการยอมรับและเผยแพร่ให้รู้จักและนำมาใช้กันอย่างกว้างขวางต่อไป (สมบุรณ์ สงวนญาติ, 2534)

4.4 เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การที่ครูผู้สอนใช้แผนที่และวีดิทัศน์ประกอบการสอน เช่น การสอนเกี่ยวกับประเทศอังกฤษ และผู้เรียนค้นหาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของอังกฤษผ่านทางอินเทอร์เน็ต การที่ผู้เรียนฝึกพูดภาษาฝรั่งเศสในห้องปฏิบัติการภาษา การให้ผู้เรียนเรียนเรื่องปรากฏการณ์เรือนกระจกเพื่อรักษาสีสิ่งแวดล้อมด้วยบทเรียนซีดีไอจากซีดีรอม ครูตัดเกรดคะแนนนักเรียนด้วยโปรแกรม Excel ครูและนักเรียนในโรงเรียนช่วยกันสร้าง Portal เพื่อเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้นับเป็นการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการศึกษา และเพิ่มสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ที่เรียนว่า “เทคโนโลยีการศึกษา” (Educational Technology)

จากองค์ความรู้การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่าคือกระบวนการนำวัสดุ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ ตลอดจนแนวความคิด เทคนิค วิธีการต่าง ๆ มาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน และเกิดความคงทนทางการเรียนรู้

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพการศึกษา สามารถสนองความต้องการของบุคคลและสังคมได้ กระบวนการจัดการศึกษาจะส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร การศึกษาหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เพราะเป็นกระบวนการที่ ผู้สอนต้องใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูจะได้ข้อมูลที่แสดงการพัฒนารับรู้ความก้าวหน้า ความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ครูใช้ข้อมูลในการส่งเสริมรวมทั้งปรับปรุงให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

5.2 ความหมายการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

จรัส บัวศรี (2542) ได้ให้ความหมายการวัดผลและการประเมินผลว่าเป็น การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็น รูปธรรม คือจะแสดงผลของการวัดผลออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อย เพียงใด จากที่ได้เรียนไปแล้ว และอาจบอกได้หลังจากการสอบแล้วว่านักเรียนได้คะแนน (จากการวัด) เท่าไหร่ โดยนำผลที่นักเรียนทำได้กับคำตอบที่ครูเตรียมคะแนนที่เราได้จากการวัดผลนั้น เช่น เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี คือเมื่อเราได้คะแนนจากการวัดมาแล้ว เรายังบอกไม่ได้ทีเดียวว่าเด็ก คนนั้นเก่งหรือไม่เก่ง เราจะต้องใช้วิจารณ์ญาณดูต่อไปอีก โดยการเปรียบเทียบกับคนอื่นในห้อง เดียวกัน

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2546) ได้ให้ความหมายการวัดผล และการประเมินผลว่าการวัดเป็นการพรรณนาเชิงปริมาณ (Quantitative Description) หรือการตีค่าเป็นตัวเลขตามกฎเกณฑ์ หมายถึง กระบวนการที่ตัวเลขหรือสัญลักษณ์จะถูกนำมา เกี่ยวข้องกับลักษณะของวัตถุ คน หรือสิ่งที่จะวัด การวัดจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ต้องมีกลุ่มของวัตถุหรือคน
2. มีคุณสมบัติของลักษณะที่จะวัด
3. มีการกระทำโดยการให้ตัวเลขหรือสัญลักษณ์กับลักษณะวัตถุ
4. ต้องพิจารณาถึงธรรมชาติ ตลอดจนนำตัวเลขสัญลักษณ์เหล่านี้ไปใช้

ศิริพร แยมินิล (2549) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของ หรือบุคคลตามความหมายและเปรียบเทียบ ลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่วัดนั้น ๆ การประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับ และภาพคุณค่าความจริงและการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว

พชรวิทย์ จันทรศิริสร (2554) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลไว้ว่า การวัด (Assessment) คือ การรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจากกระบวนการทำงาน การปฏิบัติงาน และผลผลิตที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการตีค่า ส่วนการประเมิน (Evaluation) คือ การตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่ได้จากการวัดสิ่งที่ต้องการ ประเมิน

วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า คือกระบวนการใด ๆ ที่จะให้ได้มาซึ่งปริมาณจำนวนหนึ่ง อันมีความหมายแทนขนาดสมรรถภาพ นามธรรมที่นักเรียนผู้นั้นมีอยู่ในตน ถ้าใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือกระตุ้น ก็คือเอาจำนวนผลงานที่ นักเรียนแสดงปฏิกิริยาได้ตอบออกมาเป็นเครื่องชี้บอกว่าเขามีสมรรถภาพในเรื่องนั้น ๆ ปานใด การประเมินผลหมายถึงกระบวนการที่ครูนำทุก ๆ รายการที่ทราบจากการวัดไปใช้ คือครูนำผลการ วัดผลเหล่านั้นมารวมกันเพื่อนำไปวินิจฉัย ตีราคา คุณค่า หรือชี้ขาดลงเป็นผลสรุปได้ว่าเด็กคนนั้น มีคุณภาพสูงหรือต่ำ สมควรสอบได้หรือสอบตก

จากความหมายของการวัดและประเมินผลข้างต้นสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการ ในการหาข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของสิ่งที่วัด แล้วนำผลของการ วัดมาวินิจฉัยคุณค่าเรียกว่าการประเมินผล โดยการประเมินการเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจไม่จำเป็นต้อง ตัดสินคุณค่าหรือประเมินผล แต่การประเมินผลหรือตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจำเป็นต้องมีการ ประเมินการเรียนรู้ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญ หากการประเมิน การเรียนรู้มีคุณภาพก็ทำให้การประเมินผลมีคุณภาพ

5.3 หลักการวัดผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การวัดผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่ สมบูรณ์จะต้องเริ่มที่การตั้งจุดมุ่งหมายของการสอน เตรียมเนื้อหา กิจกรรม และสื่อในเรื่องที่จะสอน สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ลงมือสอน และวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน

บุญมี เณรยอด (2546) ได้สรุปหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนรู้ ควรเน้นการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุง การเรียนการสอนมากกว่าได้หรือตก

2. การประเมินผลการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงประสบการณ์และลักษณะของผู้เรียนโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ควรคำนึงถึงนักเรียนที่อยู่ในวัยเด็ก มีพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3. การประเมินผลการเรียนรู้ ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและการจัดดำเนินการสอนแต่ละระดับ

4. การประเมินผลการเรียนรู้ ควรดำเนินการอย่างมีระบบและผสมผสานกับการสอน

5. การประเมินผลการเรียนรู้ ควรประเมินให้รอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ค่านิยม และทักษะในการปฏิบัติ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ควรเน้นพัฒนาคนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

มะหีตี มะตือราแฉ (2551) ได้สรุปหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียน ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขการเรียนของตนได้ก่อนที่จะก้าวไปถึงบทเรียนใหม่

2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้น และการจัดแบ่งนักเรียนตามความสามารถ

3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ทำให้ผู้ปกครองรู้ความก้าวหน้าของนักเรียนในปกครองของตน ช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

4. เพื่อประโยชน์ในการให้ประกาศนียบัตร เมื่อจบชั้นการศึกษา และแจ้งผลการเรียนให้สถาบันอื่นในกรณีศึกษาต่อ

5. ช่วยให้ฝ่ายแนะแนวทราบข้อมูลของนักเรียน จะได้วิเคราะห์ความเด่น ความด้อยของนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล และเป็นแนวทางในการแนะแนวอาชีพให้แก่ผู้เรียน

6. ช่วยให้ฝ่ายบริหารได้ทราบข้อมูล เพื่อปรับปรุงมาตรฐานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงส่งเสริมสภาพการเรียนการสอนให้แก่ครูและใช้เป็นข้อมูลในการปฐมนิเทศครูใหม่

จากที่หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านตัวผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารการศึกษา ผลจากการประเมินสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจของผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา การวัดจึงมีความจำเป็นควบคู่กับหลักสูตร

5.4 วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล

กิดานันท์ มลิทอง (2543) ได้จำแนกการวัดผลและประเมินผลเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อช่วยให้ครูได้ทราบความสามารถของแต่ละคน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินว่าจะมีความสามารถเพียงพอในการศึกษาต่อหรือไม่ หากไม่ดีพออาจจะทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
2. การประเมินผลระหว่างเรียนเมื่อมีการสอนไประยะหนึ่ง ๆ ควรจะมีการประเมินผลนักเรียนตามจุดประสงค์รายวิชา เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความสามารถพอหรือควรจะได้ก้าวไปข้างหน้าได้หรือไม่
3. การประเมินผลหลังเรียนเป็นการประเมินความครอบคลุมจุดประสงค์ต่าง ๆ และเป็นการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถ เพื่อดูว่านักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน
2. เพื่อปรับปรุงการสอนของครูและปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน
3. เพื่อการตัดสินเลื่อนชั้น

ชูชัย สมศิริไกร (2552) ได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลว่า ครูผู้สอนจะต้องประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพในการสอน โดยปกติการประเมินผลทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การประเมินผลในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ การตัดสินผลงานของนักเรียนโดยการเทียบเคียงมาตรฐานที่กำหนดไว้
 - 1.1 เพื่อประเมินผลในความสำเร็จทางการสอนของครู
 - 1.2 เพื่อตัดสินว่านักเรียนทุกคนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่
2. การประเมินผลโดยการเปรียบเทียบกลุ่มปกติ ได้แก่ การตัดสินผลงานของนักเรียนด้วยการเทียบเคียงกับผลงานหรือชั้นของนักเรียนผู้นั้น
 - 2.1 เพื่อตัดสินว่าผลงานของนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างไรเมื่อเทียบเคียงกับคนอื่นในกลุ่มของตน
 - 2.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลของผลการศึกษาสำหรับได้-ตก การสอบเลื่อนชั้น การสอบคัดเลือกเข้าศึกษา การจัดกลุ่มนักเรียนการสอบชิงทุน เป็นต้น

การวัดผลและประเมินผลสามารถทำให้ทราบข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และด้านการสนับสนุนการสอน จึงสรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการวัดและประเมินผลเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบผู้เรียนที่จะให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ผู้บริหารโรงเรียน และครูมีหน้าที่ในการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

หลักสูตรอาชีวศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2562) ได้ปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ไว้ดังนี้

หลักการของหลักสูตร ประกอบไปด้วย 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาของชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริงสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ โดยยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพ และสอดคล้องกับสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

จุดหมายของหลักสูตร ได้กำหนดไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกรวิถีการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ มีทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ทักษะด้านสุขภาวะและความปลอดภัย ตลอดจนทักษะการจัดการ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้าใจและเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่นมีจิตสาธารณะและจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพ

6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและ โลกมีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. การเรียนการสอน

1.1 การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถขอเทียบโอนผลการเรียนและขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ได้

1.2 การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ วิธีการและการทำงาน มีทักษะการปฏิบัติงานตามแบบแผนในขอบเขตสำคัญและบริบทต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานประจำ ให้คำแนะนำพื้นฐานที่ต้องใช้ในการตัดสินใจ วางแผนและแก้ไขปัญหาโดยไม่อยู่ภายใต้การควบคุมในบางเรื่อง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแก้ปัญหาและการปฏิบัติงานในบริบทใหม่ รวมทั้งรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน

2. การจัดการศึกษาและเวลาเรียน

การจัดการศึกษาในระบบปกติ ใช้ระยะเวลา 3 ปี การศึกษา การจัดเวลาเรียนให้ดำเนินการดังนี้

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติหรือระบบทวิภาคี ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ รวมเวลาการวัดผล โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาจชีวิตศึกษาหรือสถาบันอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

2.2 การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละไม่เกิน 7 ชั่วโมง โดยกำหนดให้จัดการเรียนการสอนคาบละ 60 นาที

3. การคิดหน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 103-110 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ ดังนี้

3.1 รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาในการบรรยายหรืออภิปราย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 18 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 36 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานหรือภาคสนาม 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 54 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.4 การฝึกอาชีพในการศึกษาระบบทวิภาคีที่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.5 การฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพในสถานประกอบการที่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.6 การทำโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพที่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

4. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

4.1 หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง ไม่น้อยกว่า 22 หน่วยกิต

4.1.1 กลุ่มวิชาภาษาไทย

4.1.2 กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ

4.1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์

4.1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์

4.1.5 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

4.1.6 กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

4.2 หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต

4.2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน

4.2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ

4.2.3 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเลือก

4.2.4 ฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ

4.2.5 โครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต

4.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) - หน่วยกิต

5. การฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ

เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับภาคการผลิตและหรือภาคบริการ หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกหัดหรือฝึกปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันแล้วระยะเวลาหนึ่งทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ ที่ทันสมัย และบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจและเจตคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพต้อง ดำเนินการ ดังนี้

1. สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้มีการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ ในรูปของการฝึกงานในสถานประกอบการ แหล่งวิทยาการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในภาค เรียนที่ 5 และหรือภาคเรียนที่ 6 โดยใช้เวลารวมไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 หน่วยกิต

กรณีสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพสามารถนำรายวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับลักษณะงานไปเรียนหรือฝึกในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในภาคเรียนที่จัดฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพได้รวมไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

2. การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชา

อื่น

6. โครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

เป็นรายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า บูรณาการความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ ตั้งแต่การเลือกหัวข้อหรือเรื่องที่จะศึกษา ทดลอง พัฒนาและหรือประดิษฐ์คิดค้น โดยการวางแผน กำหนดขั้นตอน กระบวนการ ดำเนินการประเมินผล สรุปและจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอ ซึ่งอาจทำเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการนั้น ๆ โดยการจัดทำโครงการดังกล่าวต้องดำเนินการดังนี้

1. สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการพัฒนาสมรรถนะ วิชาชีพที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับสาขาวิชา ในภาคเรียนที่ 5 และหรือภาคเรียนที่ 6 รวมจำนวน 4 หน่วยกิตใช้เวลาไม่น้อยกว่า 216 ชั่วโมง ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้มีชั่วโมงเรียน 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ กรณีที่กำหนดให้เรียนรายวิชาโครงการ 4 หน่วยกิต

หากจัดให้เรียนรายวิชาโครงการ 2 หน่วยกิต คือ โครงการ 1 และโครงการ 2 ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันจัดให้มีชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ที่เทียบเคียงกับเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

2. การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

7. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

7.1 สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ทุกภาคเรียน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะแกนกลางและหรือสมรรถนะวิชาชีพ ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรง สารเสพติดและการทุจริต เสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในด้านการรักษาดี เทิดทูนพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ปลุกฝังจิตสำนึกและจิตอาสาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น

7.2 การประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

8. การจัดแผนการเรียน

เป็นการกำหนดรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรที่จะดำเนินการเรียนการสอน ในแต่ละภาคเรียนโดยจัดอัตราส่วนการเรียนรู้ภาคทฤษฎีต่อภาคปฏิบัติในหมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ

ประมาณ 20: 80 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จัดรายวิชาในแต่ละภาคเรียน โดยคำนึงถึงรายวิชาที่ต้องเรียนตามลำดับก่อน-หลัง ความง่าย-ยากของรายวิชา ความต่อเนื่องและเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของรายวิชา รวมทั้งรายวิชาที่สามารถบูรณาการจัดการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะของงาน โครงงานและหรือชิ้นงานในแต่ละภาคเรียน

2. จัดให้ผู้เรียนเรียนรายวิชาบังคับในหมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพในกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐานและกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครบตามที่กำหนดในโครงสร้างหลักสูตร

3. จัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรายวิชาชีพเลือกและวิชาเลือกเสรี ตามความถนัด ความสนใจเพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

4. จัดรายวิชาทวิภาคี และรายวิชาที่นำไปเรียนและฝึกในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ โดยประสานงานร่วมกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณากำหนดรายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่ตรงกับลักษณะงานของสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในภาคเรียนนั้น ๆ

5. จัดรายวิชาฝึกงานในภาคเรียนที่ 5 หรือ 6 ครั้งเดียว จำนวน 4 หน่วยกิต (เฉลี่ย 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน) หรือจัดให้ลงทะเบียนเรียนเป็น 2 ครั้ง คือ ภาคเรียนที่ 5 จำนวน 2 หน่วยกิต และภาคเรียนที่ 6 จำนวน 2 หน่วยกิต (เฉลี่ย 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน) ตามเงื่อนไขของหลักสูตรสาขาวิชานั้น ๆ

6. จัดรายวิชาโครงงานในภาคเรียนที่ 5 หรือ 6 ครั้งเดียว จำนวน 4 หน่วยกิต หรือจัดให้ลงทะเบียนเรียนเป็น 2 ครั้ง คือ ภาคเรียนที่ 5 และภาคเรียนที่ 6 รวม 4 หน่วยกิต ตามเงื่อนไขของหลักสูตรสาขาวิชานั้น ๆ

7. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละภาคเรียน ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

8. จัดจำนวนหน่วยกิตรวมในแต่ละภาคเรียน ไม่เกิน 22 หน่วยกิต สำหรับการเรียนแบบเต็มเวลาและไม่เกิน 12 หน่วยกิต สำหรับการเรียนแบบไม่เต็มเวลา ส่วนภาคเรียนฤดูร้อน จัดได้ไม่เกิน 12 หน่วยกิต ทั้งนี้เวลาในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉลี่ย ไม่ควรเกิน 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หากสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันมีเหตุผลและความจำเป็นในการจัดหน่วยกิต และเวลาในการจัดการเรียนการสอนแต่ละภาคเรียนที่แตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้น อาจทำได้แต่ต้องไม่กระทบต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

9. การศึกษาระบบทวิภาคี

เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยผู้เรียนใช้เวลา ส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสามารถเพิ่มขีดความสามารถ ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนตรงตามความต้องการของผู้ใช้และเป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องดำเนินการดังนี้

1. นำรายวิชาทวิภาคีในกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเลือก รวมไม่น้อยกว่า 18 หน่วย กิต ไปร่วมกำหนดรายละเอียดของรายวิชากับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ ร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา คำอธิบายรายวิชา เวลา ที่ใช้ฝึกและจำนวนหน่วยกิตให้สอดคล้องกับลักษณะงานของสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งสมรรถนะวิชาชีพของสาขางาน ทั้งนี้การกำหนดจำนวนหน่วยกิตและจำนวน ชั่วโมงที่ใช้ฝึกอาชีพของแต่ละรายวิชาทวิภาคีให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด และให้รายงาน การพัฒนารายวิชาดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบด้วย

2. จัดทำแผนฝึกอาชีพ พร้อมแนวการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา เพื่อนำไปใช้ในการฝึกอาชีพ และวัดและประเมินผลเป็นรายวิชา

3. จัดแผนการเรียนระบบทวิภาคีตามความพร้อมของสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน โดยอาจนำรายวิชาอื่นที่ สอดคล้องกับลักษณะงานของสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ ไปจัดร่วม ด้วยก็ได้

10. การเข้าเรียน

ผู้เข้าเรียนต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติเป็นไปตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดการศึกษา และการ ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

11. การประเมินผลการเรียน

เน้นการประเมินสภาพจริง ทั้งให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

12. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

- 12.1 ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง หมวดวิชาสมรรถนะ วิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

- 12.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตร

12.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และผ่านเกณฑ์การประเมิน
มาตรฐานวิชาชีพ

12.4 เข้าร่วมกิจกรรมและประเมินผ่านทุกภาคเรียน

13. การพัฒนารายวิชาในหลักสูตร

13.1 หมวติวิชาสมรรถนะแกนกลาง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถ
พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่มวิชา เพื่อเลือกเรียนนอกเหนือจากรายวิชาที่กำหนดให้เป็นวิชา
บังคับได้ โดยสามารถพัฒนาเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการ ผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุม
สาระของกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์
กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยพิจารณาจาก
มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มวิชานั้น ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหมวติวิชาสมรรถนะแกนกลาง

13.2 หมวติวิชาสมรรถนะวิชาชีพ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถ
เพิ่มเติมรายละเอียดของรายวิชาในแต่ละกลุ่มวิชาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถ
พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเลือกได้ ตามความต้องการของสถานประกอบการหรือ
ยุทธศาสตร์ของภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้
สอดคล้องกับจุดประสงค์สาขาวิชาและสมรรถนะวิชาชีพสาขางานด้วย

13.3 หมวติวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถพัฒนารายวิชา
เพิ่มเติมได้ตามความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น หรือยุทธศาสตร์ของภูมิภาค
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และหรือเพื่อการศึกษาต่อ

ทั้งนี้ การกำหนดรหัสวิชา จำนวนหน่วยกิตและจำนวนชั่วโมงเรียนให้เป็นไป
ตามที่หลักสูตรกำหนด

14. การปรับปรุงแก้ไข พัฒนารายวิชา กลุ่มวิชาและการอนุมัติหลักสูตร

14.1 การพัฒนาหลักสูตรหรือการปรับปรุงสาระสำคัญของหลักสูตรตามเกณฑ์
มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา

14.2 การอนุมัติหลักสูตร ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

14.3 การประกาศใช้หลักสูตรให้ทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

14.4 การพัฒนารายวิชาหรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติม สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน
สามารถดำเนินการได้ โดยต้องรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ

15. การประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไว้ให้ชัดเจน อย่างน้อยประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. หลักสูตรที่ยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพ
2. ครู ทรัพยากรและการสนับสนุน
3. วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
4. ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษา จัดให้มีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุก 5 ปี

การพัฒนาสมรรถนะครู

1. ความหมายการพัฒนาครู

Castetter และ Young (2000) ให้ความหมายว่า การพัฒนาบุคลากรในวงการศึกษา หมายถึง การจัดเตรียมการต่าง ๆ ที่ระบบโรงเรียนได้จัดทำขึ้น เพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในระบบโรงเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นการจ้างบุคลากรไว้ไปจนกระทั่งบุคลากรปลดเกษียณ

Michael และ Andy (2002) ให้ความหมายว่า การพัฒนาครูต้องตั้งใจฟังและสนับสนุนให้ครูได้แสดงความคิดเห็น หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า ลดช่องว่างการปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ใหม่ และพิจารณาสร้างชุมชนให้พวกเขาได้พัฒนาร่วมกันนอกเวลา

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2543) ให้ความหมายว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือโครงการที่จัดทำขึ้น โดยองค์การในการพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นให้แก่พนักงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความก้าวหน้าในอาชีพการทำงาน

ยนต์ ชุ่มจิต (2550) ให้ความหมายว่า การพัฒนาครูคือการทำงานที่พยายามจะเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน มีเจตคติที่ดีในการทำงาน และต่อวิชาชีพครู รวมถึงมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี

จากความหมายของการพัฒนาครูข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาครูคือการทำงานที่ทำให้ครู มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้ตนเอง หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความก้าวหน้าในอาชีพการทำงาน

2. วัตถุประสงค์การพัฒนาครู

กุลธนา พงศธร (2541) การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรมมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ไปในแนวทางเดียวกัน คือ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรต่าง ๆ ขององค์กรมีความรู้ ความสามารถ และสมรรถภาพในการทำงานสูงขึ้น แต่มีความแตกต่างกัน 3 ประการ ดังนี้

1. ถ้าหากเป็นการพัฒนาบุคลากรแล้วบุคคลที่จะได้รับการพัฒนาได้แก่บุคคลในระดับผู้บริหารขององค์กร ส่วนการฝึกอบรมนั้นมุ่งจัดขึ้นสำหรับบุคคลในระดับผู้ปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่

2. ถ้าหากเป็นการพัฒนาบุคลากรแล้ว ขอบเขตของการเรียนรู้ที่จะถ่ายทอดให้จะเป็นความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทั่ว ๆ ไป ในระดับกว้าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ส่วนการฝึกอบรมนั้นขอบเขตของการเรียนรู้จะแคบกว่า โดยจะมุ่งถ่ายทอดวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้บุคคลสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปใช้ปฏิบัติงานได้โดยตรงทันที

3. เนื่องจากการถ่ายทอดการเรียนรู้ในการพัฒนาบุคลากรเป็นการถ่ายทอดความรู้ในหลักการ แนวคิด และทฤษฎีโดยทั่ว ๆ ไปอย่างกว้าง ๆ ดังนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วการพัฒนาบุคลากรครั้งหนึ่ง ๆ จึงมักใช้เวลาค่อนข้างจะยาวนาน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการฝึกอบรมที่มีขอบเขตของการเรียนรู้เฉพาะด้านอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว โครงการฝึกอบรมหนึ่ง ๆ โดยทั่วไปมักจะมีระยะเวลาที่สั้นกว่า

วิโรจน์ สารรัตนะ (2547) กล่าวว่า การพัฒนาครูจะต้องมุ่งให้เกิดการรับรู้และเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ จากกระบวนทัศน์เก่าสู่กระบวนทัศน์ใหม่ ทั้งด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านอื่น ๆ ตลอดจนมุ่งก่อให้เกิดทัศนคติความเชื่อ และค่านิยมที่จะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตามกรอบแนวคิดของกระบวนทัศน์ใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องของการทำบางอย่างเพื่อให้ครูได้รับเนื้อหามากขึ้น ให้มีศักยภาพที่สามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน (Results-Driven Education) นั่นคือการส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมการสอนเป็นไปในทางบวกที่จะส่งผลดีกับตัวผู้เรียน

2. การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) มุ่งก่อให้เกิดรูปแบบการคิดอย่างเป็นระบบ ไม่คิดแบบแยกส่วน โดยคำนึงถึงว่าส่วนต่าง ๆ ในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร การสอนหรือการประเมินผล ต่างส่งผลซึ่งกันและกัน และต่างมีอิทธิพลร่วมกันที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. การเป็นผู้กระทำ (Active) ให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในตัวครูด้วยตนเอง (Constructivism) แทนการเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยผู้อื่น ดังนั้น

แผนงานการพัฒนาครูควรต้องเสริมสร้างให้เกิดลักษณะการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้หรือประสบการณ์ หรือในลักษณะการริเริ่มสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นโดยกระบวนการกลุ่ม

3. ความสำคัญของการพัฒนาครู

จากสภาพการต่าง ๆ ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ย่อมส่งผลให้เกิดการไหลบ่าของข้อมูลสารสนเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว และทั่วถึง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม การจะมีความสุขในชีวิตประจำวันได้ จำเป็นต้องปรับตัวบนพื้นฐานความรอบรู้อย่างเท่าทัน อาชีพครูมีหน้าที่หลักคือการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านให้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นอยู่ในสังคมอย่างสันติ ในภาระหน้าที่และบทบาทของผู้พัฒนา ครูจึงควรมีความพร้อมทุกด้านในการพัฒนา การจะเป็นผู้มีความพร้อมดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงด้วยระบบและวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาวิชาชีพครูนั้นได้มีนักการศึกษา นักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ ได้เสนอแนวคิด กระบวนการ รวมทั้งวิธีการอย่างหลากหลาย ดังนี้

ธีรศักดิ์ อัครบรร (2544) ได้กล่าวถึงครูไทยในยุคโลกาภิวัตน์ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาการและเทคโนโลยีในโลกยุคปัจจุบันย่อมเปลี่ยนวิถีชีวิต วิถีสังคม และวิถีแห่งวิชาชีพไปบ้างตามสมควร การพัฒนาและความก้าวหน้าของชีวิตในแต่ละยุคทำให้บางอาชีพสูญหาย บางอาชีพเสื่อมถอย และบางอาชีพหรือวิชาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้น ครูควรมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1. การสรรหาผู้เข้าเรียนวิชาชีพครู ควรมีการคัดเลือกและสรรหาผู้เข้าเรียนที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมเข้ามาศึกษาเล่าเรียนสาขาครุศาสตร์ ส่วนการบรรจุเข้าสู่ตำแหน่งควรมีมาตรการพิเศษในการคัดเลือก
2. การศึกษาเบื้องต้นในสถาบันฝึกหัดครู การจัดการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูควรจัดถึงปริญญาตรีเป็นขั้นต้น ในอนาคตครูต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้พัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนและส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน
3. การอบรมครูประจำการ ต้องเปิดโอกาสให้ครูที่ประจำการแล้วได้รับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ เสมอ ๆ โดยเฉพาะการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
4. การพัฒนาผู้สอนในสถาบันฝึกหัดครู การปรับปรุงทักษะของคณาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูทั้งหลาย ตลอดจนการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิจากชุมชนมาช่วยร่วมการผลิตครู ย่อมพัฒนาระบบผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และช่วยให้การผลิตมีประสิทธิภาพขึ้น
5. การนิเทศ การควบคุม การตรวจสอบและการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครู อย่างเป็นระบบช่วยให้ครูรับทราบเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครู การนิเทศต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

6. การจัดการต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ โดยส่งเสริมให้แต่ละแห่งมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลอดจนการกำหนดปริมาณงานของครูต้องส่งเสริมให้ครูได้ทำงานเต็มศักยภาพด้วย

7. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครูทั้งช่วยในการปฏิบัติ ภารกิจของครูและเป็นผู้ร่วมตรวจสอบการทำงานของครู

8. สภาพการปฏิบัติงาน ต้องให้ความสนใจในการโน้มน้าวใจครูผู้สอนให้ปฏิบัติงานโดยไม่ละทิ้งอาชีพ ทั้งอัตราเงินเดือนและสิทธิประโยชน์ตลอดจนสภาพอื่น ๆ ในการทำงานจะต้องดีพอเมื่อเปรียบเทียบกับวิชาชีพอื่น ๆ

9. อุปกรณ์การสอน การฝึกหัดครูและการสอนในโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องใช้ อุปกรณ์การสอนโดยเฉพาะแบบเรียน หลักสูตรจะต้องปรับปรุงอยู่เสมอโดยให้ครูมีส่วนร่วมทั้งในขั้นวางแผนและขั้นดำเนินการ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำความรู้ใหม่ ๆ สอนทักษะ และประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียนจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. แนวทางการพัฒนาครู

สร้อยญา วัฒนวิศาล (2541) มีความเห็นว่าครูที่ดีต้องมีลักษณะ 3 ประการ คือ

1) มีความรู้ (Knowledge) ได้แก่ ความรู้ด้านวัฒนธรรม ความรู้เรื่องที่จะสอน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของการเรียนรู้ ความรู้ในการปฏิบัติงานของครู 2) ทักษะ (Skills) ได้แก่ ทักษะในการใช้ภาษา ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในการค้นคว้าวิจัยหาความรู้เพิ่มเติมให้ตนเอง และมีนิสัยรักงานครู 3) ความสนใจ (Interest) ได้แก่ ความสนใจนักเรียน สนใจวิชาที่ต้องสอน สนใจที่จะสอน สนใจโรงเรียนและชุมชน สนใจที่จะพัฒนาวิชาชีพครูให้เจริญก้าวหน้า และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2543) ที่กล่าวว่าลุ่มประเทศ OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) ได้นิยามศัพท์การทำงานของครูที่มีคุณภาพ ซึ่งมี 5 มิติ ต่อไปนี้

1. มีความรู้ในหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรอย่างเพียงพอ
2. มีทักษะด้านวิชาชีพครูและมีความสามารถในการใช้ยุทธวิธีในการสอน และการประเมินผลอย่างหลากหลาย
3. มีความเห็นอกเห็นใจ และมีความจริงใจในการรับรู้ศักดิ์ศรีของนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงานในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
4. มีความสามารถในการจัดการ เพราะครูต้องรับภาระ รับผิดชอบในด้านการจัดการหลาย ๆ ด้านทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

นัยนา ทองศรีเกตุ (2544) ได้สรุปจากการประชุมนานาชาติว่าด้วยการเตรียมครูสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่กรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณภาพครูไว้ว่า ครูต้องมีความรู้และพัฒนาตนในด้านต่าง

ๆ ดังนี้ 1) ความรู้ (Knowledge) เกี่ยวกับสาระเนื้อ ๆ ของหลักสูตรตลอดจนเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ๆ 2) ทักษะวิชาครู (Skill of Effective Pedagogy) ครูต้องมีทักษะ รวมทั้งความสามารถในการนำวิชาครูไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีสอนที่หลากหลาย ตลอดจนทั้งวิธีการและยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ 3) การไตร่ตรองได้ส่วน (Reflection) และความสามารถในการวิพากษ์ตนเอง 4) ความเข้าใจคนอื่นและการยอมรับคนอื่น (Empathy) การรู้จักยอมรับคนอื่นทั้งที่เป็นผู้ร่วมงานและศิษย์ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาทั้งทางด้านจิตพิสัย และพุทธิพิสัยของศิษย์ 5) ความสามารถในการจัดการ (Managerial Competence) ความรับผิดชอบในการจัดการทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ชนาธิป พรกุล (2544) เสนอว่า ครูในยุคปัจจุบันควรมีคุณสมบัติที่ต้องพัฒนา ดังนี้

1. มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างลุ่มลึก
2. ติดตามความก้าวหน้าในเทคนิควิธีการสอนตลอดเวลา ครูจึงต้องเป็นสมาชิกของสมาคมหรือชมรมทางวิชาการ

3. เป็นแบบอย่างในการคิดการทำ
4. เป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้
5. เป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. เป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ
7. เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

สุชาญ โกศิน (2545) ได้กล่าวถึงการปรับตัวของครูเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยนั้นจะต้องมีทักษะหรือความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ 5 ประการเป็นพื้นฐาน ดังนี้

1. ทักษะด้านแนวความคิด มีทักษะด้านการใช้แนวความคิดรวบยอดไปในทางที่ถูกที่ควรจะต้องพัฒนาความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ เช่น วิธีสอนจะต้องมีความคิดริเริ่ม และคิดหาวิธีการสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อให้ลูกศิษย์มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้
2. ทักษะในด้านการปฏิบัติงาน มีความรู้ในงาน ต้องเป็นผู้ทำงานเป็น การวางแผน การสอนการใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนการประเมินผลหรือการจัดเตรียมหลักสูตร เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้จริง ๆ และสามารถอยู่ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้
3. ทักษะด้านการจัดการ เป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ครูต้องพัฒนาความรู้ในการจัดการอยู่ตลอดเวลา
4. ทักษะในด้านเกี่ยวกับมนุษย์ ถ้าเราสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในสังคม เราก็จะได้รับการยอมรับนับถือ มีเกียรติในสังคม และมีความอบอุ่นเสมอ

5. ทักษะในการสื่อสารความ ครูต้องเป็นนักสื่อสารที่ดี ต้องรู้จักวิธีการสื่อสารอย่างหลากหลาย การสื่อสารที่ดีเป็นการสร้างความเข้าใจและถูกต้อง เป็นการลดปัญหาและความขัดแย้ง

วิสุทธิ เวียงสมุทร (2553) ได้ให้ความหมายและแนวทางในการพัฒนาครูว่า การพัฒนาครูหมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนการปรับเปลี่ยนบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถทำได้ด้วยวิธีการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ร่วมสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร มีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มพูนและปรับปรุงคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่โดยการจัดกระบวนการพัฒนาบุคลากรตามขั้นตอนคือการกำหนดขอบเขตและทิศทางของการพัฒนาบุคลากร การวางแผนพัฒนาบุคลากรตามขอบเขตหรือนโยบายของหน่วยงานนั้น จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในทางปฏิบัติ และประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548) ได้กำหนดปัจจัยในการพัฒนาสมรรถนะครูไว้ว่าประกอบด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้

1. ผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนาจะต้องเข้าใจความรู้ทักษะหรือสมรรถนะรายการนั้น ๆ ดังนั้นในแต่ละหลักสูตรการพัฒนาต้องให้ความเข้าใจถึงความหมาย คำจำกัดความของสมรรถนะหลักตามพจนานุกรมที่กำหนดขึ้น
2. ผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนาสามารถระบุได้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นสมรรถนะหลักใดเนื่องจากในเชิงทฤษฎีหากไม่สามารถสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่รอบ ๆ ตัว การเรียนรู้จากการเก็บข้อมูลและการนำพฤติกรรมมาปฏิบัติหรือแสดงซ้ำก็จะเป็นไปได้ยาก
3. ผู้รับการพัฒนาต้องสามารถประเมินตนเองได้ว่าตนมีสมรรถนะหลักอยู่ในระดับใดเนื่องจากทฤษฎีในแรงจูงใจกล่าวว่าผู้รับการพัฒนาจะไม่มีการพัฒนาหากไม่เกิดแรงผลักดันจากภายในซึ่งแรงขับภายในจะเกิดจากการประเมินตนเองแล้วพบว่าเกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ต้องการคาดหวังกับสมรรถนะที่ตนเองมีอยู่
4. ผู้รับการพัฒนาต้องมีการฝึกฝนสมรรถนะหลักนั้น ๆ จนเป็นนิสัยเนื่องจากการพัฒนาสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยต้องมีการประเมินสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง
5. จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อติชมของผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
6. การสอนงานจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอนคือทำให้ความรู้คมชัดขึ้น ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากกระบวนการเรียนรู้ของผู้อื่น และเพิ่มการเรียนรู้จากสไตล์การเรียนรู้ของคนอื่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) ได้สรุปแนวทางในการพัฒนาครูและผู้บริหารว่ารูปแบบกิจกรรมการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาที่มีอยู่จริงในโรงเรียน โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วม การดำเนินงานใช้การจัดปัจจัยสนับสนุนหลายรูปแบบ ได้แก่ การอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูโดยตรงในเรื่องที่ครูต้องการการให้คำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งเป็นกลุ่มและรายกรณีการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักทางวิชาชีพ การเรียนรู้ด้วยตนเองของครู การจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้สำหรับครู การสร้างบรรยากาศความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างเพื่อนครู การรวมกลุ่มแก้ปัญหา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบเป็นกันเอง การสร้างครูแกนนำให้เป็นครูพี่เลี้ยงให้เป็นที่ปรึกษาและฝังตัวอยู่ในโรงเรียน มีหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือและเรียนรู้ไปด้วยกันในระหว่างการทำงาน การใช้ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้าร่วมให้ความรู้แก่ครูและผู้บริหารเป็นระยะ ๆ การวิจัยในชั้นเรียนการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทุกอย่างเน้นดำเนินการภายในโรงเรียนและต้องไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียน

สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2548) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ตัวผู้เรียน การพัฒนาต้องเกิดจากความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาต้องมุ่งเน้นลักษณะ School Based Development การพัฒนาต้องมีหลากหลายรูปแบบให้เลือกตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล การพัฒนาต้องสอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ที่ปฏิบัติของครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาต้องดำเนินการในรูปแบบเครือข่ายกระจายทั่วประเทศ การพัฒนาต้องสอดคล้องกับนโยบายและข้อกำหนดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาต้องกระทำอย่างทั่วถึงและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณ

จากการศึกษาหลักการพัฒนาครูของนักวิชาการและหน่วยงานข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาครูคือการเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านความชำนาญในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งเกิดจากการเสริมสร้างครูให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของครูและส่งผลต่อผู้เรียนให้ดีขึ้น โดยแนวทางในการพัฒนาครูมีหลายวิธีการ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคม การรวมกลุ่มแก้ปัญหา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบเป็นกันเอง การสร้างครูแกนนำให้เป็นครูพี่เลี้ยงให้เป็นที่ปรึกษาและฝังตัวอยู่ในโรงเรียน การนิเทศ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพตรงตามเป้าหมายขององค์กรซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. หลักการพัฒนาต้องสนองความต้องการของผู้รับการพัฒนาและสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน
2. หลักการการยืดหยุ่นของกระบวนการและวิธีการ
3. หลักการมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา

4. หลักการความแตกต่างระหว่างบุคคล

การประเมินความต้องการจำเป็น

1. ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

มยุรี เขียวฉะอ้อน (2541) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า หมายถึง การวิเคราะห์ช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการหรือสภาพที่ควรจะเป็น แล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอันเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

ปานจันทร์ โททอง (2542) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า หมายถึงกระบวนการในการค้นหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริง ซึ่งเป็นภาวะที่ไม่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการแก้ไข พัฒนา หรือปรับปรุง ให้ปัญหานั้นลดลง

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นคือกระบวนการในการจัดลำดับความสำคัญเพื่อการแก้ปัญหาหรือความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการแก้ไขความแตกต่างนั้น

2. ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

Klimes (1977) ได้ให้ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นต่อการวางแผน หรือการพัฒนางองค์กรไว้ว่า การวางแผน การทำงานจะต้องเริ่มที่การประเมินบริบท เพื่อให้เข้าใจ สถานภาพที่เป็นอยู่ของหน่วยงาน และรู้ความต้องการของหน่วยงานว่าจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในด้านใด การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงมีการพัฒนาวิธีการวิจัย การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment Research) เพื่อช่วยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข โดยเริ่มจากกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทาง กิจกรรม การวางแผน และพัฒนางองค์กร จึงมีสองส่วน คือ กิจกรรมการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น และกิจกรรม การบริหารจัดการ ทั้งสองกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กิจกรรมส่วนแรกคือการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น และกำหนดวิธีการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหมายถึงการวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร กิจกรรมส่วนที่สองคือการบริหารจัดการ ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งสภาพที่ควรจะเป็นนั้นนำมากำหนดเป้าหมายการทำงาน และทางเลือกที่กำหนดได้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะถูกนำมาใช้ในขั้นตอนการวางแผนงาน การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความสำคัญต่อการวางแผนและพัฒนางองค์กร

3. การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2548) ได้เสนอว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางในการพัฒนาต่อไป ในที่นี้ขอนำเสนอวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI_{modified}) วิธีนี้ปรับปรุงจากสูตร PNI แบบดั้งเดิม โดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่าง $I - D$ แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวัง มีสูตรดังนี้

$$PNI_{\text{Modified}} = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ	PNI	แทน	ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
	I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
	D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

การประเมินใช้ค่าดัชนี (PNI_{modified}) ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ที่ถือว่าเป็นความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจะใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า และเมื่อได้ผลลัพธ์แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังตามค่าดัชนีที่คำนวณ ซึ่งทำให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์ในแง่การจัดการมากขึ้น

พหุบัน ปณฺ ศึกโต ชีเว

บริบทสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

บริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

จากข้อมูลในแผนปฏิบัติการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ข้อมูล ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2562 ได้กล่าวถึงบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ไว้ดังนี้

1. ที่ตั้ง

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่เลขที่ 272 ถ.มิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30000 โทรศัพท์ 044-242001 เว็บไซต์ www.nvc-korat.ac.th

2. ภารกิจ

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ดังนี้

2.1 จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นการศึกษาที่มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อเตรียมคนสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งในด้านของงานช่างฝีมือ งานธุรกิจ งานวิศวกรรม และงานบัญชี โดยเป็นการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง ๆ

2.2 จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นการศึกษาที่มีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะกระบวนการเฉพาะด้าน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถประกอบอาชีพได้

3. อำนาจหน้าที่

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ดูแลการอาชีวศึกษาในจังหวัด เช่น กำหนดความต้องการกำลังคนในจังหวัด สาขาอาชีพ และวางแผนผลิตกำลังคน เป็นต้น

4. วิสัยทัศน์

สถานศึกษาผู้นำด้านการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพที่มีคุณภาพและมาตรฐานระดับฐานสากล เป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคมและตลาดแรงงาน

5. พันธกิจ

พันธกิจที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีคุณภาพและมาตรฐาน

พันธกิจที่ 2 ขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ อย่างทั่วถึงและเสมอภาค

พันธกิจที่ 3 บริการและพัฒนาชุมชน สังคม ด้วยกลไกการอาชีวศึกษา

พันธกิจที่ 4 พัฒนาศักยภาพระบบการบริหาร จัดการอาชีวศึกษา ภายใต

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจที่ 5 สร้างและพัฒนางานวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ ถ่ายทอด

องค์ความรู้

6. เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ที่ 1 ผู้สำเร็จอาชีวศึกษา มีสมรรถนะวิชาชีพตามระดับคุณวุฒิ วิชาชีพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป้าประสงค์ที่ 2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ในการขยายโอกาสให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย

เป้าประสงค์ที่ 3 มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพภายใต้แนวปฏิบัติของ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์ที่ 4 มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพภายใต้แนวปฏิบัติของ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์ที่ 5 ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนอาชีวศึกษา การประกอบอาชีพ และการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น

7. ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ วิชาชีพและคุณธรรมจริยธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 บริการวิชาการและวิชาชีพสู่สังคม อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ร่วมกับชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริการจัดการอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ภายใตเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 สนับสนุนการวิจัย และพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้และ เทคโนโลยี

8. จุดเน้นและนโยบายการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 1 การสร้างโอกาสทางการศึกษา “เรียนฟรีมีงานทำ มีรายได้ ระหว่างเรียน”

อาชีวศึกษาเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนอย่างมีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของประเทศและภาคเอกชน เสริมสร้างความรู้และเพิ่มพูนทักษะกระบวนการเฉพาะด้านเพื่อเตรียมคนสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต

ส่วนที่ 2 การพัฒนาคุณภาพ “ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ปฏิรูปการสอบให้ทันกับยุคสมัยอย่างมีคุณภาพ

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

- 1.1 เร่งยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 1.2 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 1.3 ปรับปรุงหลักสูตรอาชีวศึกษาทุกระดับ
- 1.4 ยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยอิงผลการประเมินระดับชาติ (V-Net)

และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

- 1.5 พัฒนาแนวทางการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง
- 1.6 ร่วมมือกับภาคเอกชน ในการเรียนการสอน และฝึกงานในสถาน

ประกอบการ

- 1.7 พัฒนาคูณภาพผู้เรียนด้วยกิจกรรมองค์การวิชาชีพ การบริการสังคม

จิตอาสา และกีฬา

2. ด้านคุณภาพสถานศึกษา

- 2.1 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
- 2.2 ยกระดับมาตรฐานสถานศึกษา โดยอิงผลการประเมินของ สมศ.

ด้านคุณภาพการเรียนการสอน

- 2.3 วิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการ
- 2.4 ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมของผู้เรียนและครูสอน
- 2.5 ส่งเสริมนวัตกรรม การจัดการอาชีวศึกษา
- 2.6 จัดการเรียนการสอน English Program และ Mini English

Program ด้านอาชีวศึกษา

- 2.7 นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน

3. ด้านคุณภาพครู

- 3.1 กำหนดมาตรฐานสมรรถนะครูอาชีวศึกษา
- 3.2 พัฒนาคูณ โดยใช้เครือข่าย/สมาคมวิชาชีพ
- 3.3 พัฒนาระบบนิเทศภายใน
- 3.4 เร่งยกระดับวิทยฐานะ

ส่วนที่ 3 การสร้างประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการ “การบริหารจัดการ เป็นที่ยอมรับเชื่อมั่น มีเอกภาพ ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน

1. พัฒนาระบบฐานข้อมูล สนับสนุนการวางแผนและการพัฒนาคุณภาพ
2. นำระบบ ICT มาใช้เพื่อการบริหารจัดการ
3. บริหารงานบุคคล โดยใช้หลักธรรมาภิบาล
 - 3.1 ดูแลและแก้ปัญหาครูจ้างสอนและใบประกอบวิชาชีพ
 - 3.2 สร้างขวัญ กำลังใจ และจิตสำนึกในความเป็นเจ้าขององค์กร
4. ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
5. จัดสรรงบประมาณ/ทรัพยากรอย่างเหมาะสม
 - 5.1 ครุภัณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน
 - 5.2 สถานศึกษาขนาดเล็ก
6. กระจายอำนาจการบริหารงบประมาณ

ส่วนที่ 4 ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา เพิ่มทักษะวิชาชีพ

ด้วยความร่วมมือในและต่างประเทศ

1. จัดตั้งกองทุนอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาและฝึกอบรมวิชาชีพ
2. เพิ่มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทุกระดับ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ทั้งในและต่างประเทศ

3. ขยายความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในรูปแบบต่าง ๆ ในการพัฒนา

นักศึกษา พัฒนาครูพัฒนาการเรียนการสอน

4. ร่วมกับประเทศในอาเซียน พัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา

5. บริบทการพัฒนาครู

องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่างตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง แต่ในทางปฏิบัติการพัฒนาครูยังคงมีปัญหาอยู่อย่างมาก เนื่องจากระบบการฝึกอบรมส่วนใหญ่เน้นการบรรยายให้ครูเป็นผู้รับฟัง ครูขาดโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขาดโอกาสที่จะนำศักยภาพในตัวเองออกมาใช้ ยิ่งอบรมมากก็ยิ่งเกิดความสับสนในสิ่งที่รับฟังเพราะขาดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่รับฟังมาใหม่กับประสบการณ์เดิมที่ตนเองมีอยู่ ทำให้ขาดความมั่นใจในการนำความรู้ภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนั้นเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมภาคทฤษฎีแล้วการฝึกอบรมก็สิ้นสุดลงเพียงเท่านั้น ขาดระบบการนิเทศการติดตามผลการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจึงไม่เกิดผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเท่าที่ควร อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การฝึกอบรมพัฒนาครูที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ครูส่วนใหญ่ยังต้องใช้งบประมาณส่วนตัวค่อนข้างมาก ทั้งค่าลงทะเบียน

การฝึกอบรม ค่าที่พัก และค่าเดินทางไปยังสถานที่ฝึกอบรม ซึ่งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่ครูปฏิบัติงาน ทำให้เกิดปัญหาด้านการเงิน และผลกระทบในเชิงลบต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังไม่สามารถพัฒนาครูทั้งระบบให้ได้มาตรฐานสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงในระยะเวลาอันเหมาะสม ทั้งนี้เพราะกระบวนการฝึกอบรมพัฒนาที่ขาดประสิทธิภาพ ข้อจำกัดด้านวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และข้อจำกัดส่วนตัวของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

6. ความสำคัญของการพัฒนาครู

เป้าหมายของการศึกษานอกจากสร้างและพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพสูงแล้ว ยังมุ่งสร้างและพัฒนาให้ชุมชนหรือท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็งมั่นคง พึ่งตนเองได้ แต่จากสภาพวิกฤตการณ์ทางสังคมไทยในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องความยากจน สิ่งแวดล้อม จิตวิญญาณของการหลงวัตถุนิยม ขาดแคลนคุณธรรม และปัญหาเรื่องคุณภาพของคนเป็นอันมาก นอกจากนั้นยังเกิดวิกฤตการณ์ของเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วคือเศรษฐกิจที่ถดถอย การเมืองที่ไม่มั่นคงและต่อเนื่องการบริหารจัดการที่รวมศูนย์อำนาจ และเครื่องมือที่สำคัญคือการศึกษาก่อนหน้านี้ที่ขาดคุณภาพและความเสมอภาคส่งผลให้การพัฒนาคนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และผลที่คาดหวัง ทำให้บุคคลไม่เรียนรู้และไม่เท่าทันโลก คนได้รับความรู้ที่ไม่สมบูรณ์ ไม่อยู่บนฐานของความเป็นจริงและเป็นความรู้แบบแยกส่วน ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ชุมชนและท้องถิ่นไม่ได้รับการพัฒนา ขาดความเข้มแข็ง มั่นคง พึ่งตนเองไม่ได้ และกลายเป็นภาระสังคมและประเทศชาติ จากสภาพปัญหาดังกล่าวการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นทิศทางที่สำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการให้สำเร็จ โดยเร็ว และพบว่าหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาครู โดยเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ครูคือปัจจัยชี้ขาดในการปฏิรูปการศึกษา และการพัฒนาทั้งปวง นั่นคือต้องเน้นการพัฒนาครูทุกด้าน ก่อนการปฏิรูปหรือการพัฒนาสิ่งอื่น ๆ โดยเชื่อว่าเมื่อได้ครูเก่ง ครูดี มีศักยภาพสูง จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา และมีระบบการศึกษาที่เข้มแข็งได้มาตรฐาน สามารถสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ ศักยภาพสูง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคงและพึ่งตนเองได้ของชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบต่อเนื่องทั้งกระบวนการผลิตครู กระบวนการใช้ครู รวมถึงการบำรุงรักษาพัฒนาครูประจำการให้มีศักยภาพสูงจึงเป็นภารกิจสำคัญของประเทศชาติที่จะต้องกระทำอย่างจริงจัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา โดยได้ระบุไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการมาตรา 9(4) ว่า “มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2547 ที่ได้เสนอปัญหาการพัฒนาครูประจำการว่าขาดระบบการพัฒนาครูประจำการที่ดี ครูประจำการ

ยังไม่มีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอ จึงไม่ทราบแนวโน้มใหม่ทางวิชาการ การวิจัยเชิงนวัตกรรม และแนวปฏิบัติทางการเรียนการสอน ประกอบกับมีหลายหน่วยงานดำเนินการ ทำให้การพัฒนาไม่เป็นเอกภาพด้านนโยบาย แผนและมาตรฐานที่ชัดเจน การพัฒนาเกิดความซ้ำซ้อน ไม่เป็นระบบ ไม่ต่อเนื่องและขาดประสิทธิภาพ รวมทั้งไม่ตรงกับความต้องการ ไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครูตามแนวปฏิบัติ อีกทั้งการพัฒนาครูประจำการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันแยกกันในการอบรมที่ละส่วน ไม่เป็นองค์รวม โดยวิทยากรต่างหน่วยงาน อีกทั้งรูปแบบการอบรมเน้นการบรรยายทางทฤษฎีมากกว่าการฝึกปฏิบัติ วิทยากรขาดประสบการณ์ตรงในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้การฝึกอบรมครูไม่ได้ผลเท่าที่ควร นอกจากนี้หลังจากการอบรมไปแล้วไม่มีการติดตามผล และการนิเทศเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อครูมีปัญหา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นันทนา วารินิน (2557) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อทดลองใช้รูปแบบและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จำนวน 322 คน ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน และครูโรงเรียนอนุบาลทรายทอง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม คู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพปัจจุบันครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาระดับมาก
- 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาสาระที่สอน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ หลักการของรูปแบบมี 4 หลักการ คือ (1) สนองความต้องการของผู้รับการพัฒนา (2) การยืดหยุ่นของกระบวนการและวิธีการ (3) การมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา (4) ความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล กระบวนการพัฒนามี 5 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างความต้องการในการพัฒนา (2) การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา (3) การออกแบบและวางแผนการพัฒนา (4) การดำเนินการตามแผนพัฒนา (5) การประเมินผลการพัฒนา 3) หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบระดับมากที่สุด

น้ำเพชร ทับชา (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนอนุบาลแกตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนอนุบาลแกตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 2) เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนอนุบาลแกตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรากฏว่าครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ไม่ได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูสอนนักเรียนตามความคิดของคนตามอิสระ ขณะเดียวกันครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มูฮำหมัดอาลี วาเต๊ะ (2557) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะอันพึงประสงค์ของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะอันพึงประสงค์ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะประกอบด้วย 4 ด้าน คือ สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สมรรถนะด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการพัฒนาวิชาชีพและสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะมาก โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่สามารถเชื่อมโยง อ้างอิงกับความรู้ เนื้อหาสาระ ในคัมภีร์อัลกุรอาน พบว่า มีความจำเป็นมากที่สุด เพราะลักษณะการจัดการเรียนการสอนในสถาบันศึกษาปอเนาะที่ผ่านมาเป็นวิธีการเรียนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการเรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริง และไม่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด วิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังขาดการเชื่อมโยงให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมในสังคม การสอนแยกออกเป็นวิชาทำให้การเรียนรู้แยกกันเป็นส่วน ๆ ไม่สัมพันธ์หรือไม่สอดคล้องกัน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย ส่วนใหญ่มักจะ

เรียนในห้อง ไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับความเป็นจริงนอกห้องเรียน การสอนแบบบูรณาการจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่หลากหลาย และตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาในด้านสุนทรีย์และความดีงาม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและความคิดที่ดี อีกทั้งผู้เรียนจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาและสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้ในส่วนหนึ่งไปช่วยทำให้การเรียนรู้ในส่วนอื่น ๆ ดีขึ้นด้วย

ยุทธชัย ศรีบุญลา (2557) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานครูระดับมัธยมศึกษาที่มีเพศและขนาดโรงเรียนต่างกันในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1) ข้าราชการครูมีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนา 2) ข้าราชการครูเพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและอีก 5 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการครูเพศชายมีสมรรถนะประจำสายงานด้านภาวะผู้นำครูมากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง และ 3) ข้าราชการครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง มีสมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่มีสมรรถนะประจำสายงานด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้มากกว่าข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง และข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีสมรรถนะประจำสายงานด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาผู้เรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

มะลิวัน สมศรี (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า 1) องค์ประกอบของสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะทางวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่วนความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีคะแนนต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน 3) ผลการสร้างคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า คู่มือมีความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

รัฐศาสตร์ พานิชย์พงศ์ศักดิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน 35 ตัวชี้วัด คือ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตรมี 8 ตัวชี้วัด 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้มี 7 ตัวชี้วัด 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 7 ตัวชี้วัด 4) การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้มี 6 ตัวชี้วัด และ 5) การวัดและประเมินผลมี 7 ตัวชี้วัด สภาพที่ปรากฏสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่าทุกองค์ประกอบมีสมรรถนะระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่าทุกองค์ประกอบมีระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด และวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ 5 ลำดับแรก ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Learning) การสอนงาน (Coaching) กระบวนการพี่เลี้ยง (Mentoring) และการนิเทศ (Supervision) ด้านโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนมีองค์ประกอบโปรแกรมคือหลักการ วัตถุประสงค์ รูปแบบและวิธีการพัฒนาเนื้อหาและสาระสำคัญ ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ส่วนวิธีการพัฒนาประกอบด้วย การประชุมปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การสอนงาน กระบวนการพี่เลี้ยง และการนิเทศ และการประเมินผล โดยผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ไปใช้ พบว่า ผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังพัฒนาพบว่าครูที่เข้ารับการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .014 ผลการประเมินสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ก่อนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หลังการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนอยู่ในระดับมากที่สุด

ชนกพร จุฑาสงษ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ การฝึกอบรม/ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้ดูงานนอกสถานที่ การสอนงานการศึกษาด้วยตนเอง การระดมสมอง และการประชุมกลุ่มย่อย ด้านโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบโปรแกรม ได้แก่ หลักการและแนวคิดของโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรม รูปแบบและวิธีการพัฒนา โครงสร้างของโปรแกรม เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม ประกอบด้วย 6 Module คือ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ 2) องค์ความรู้ตามสาระการเรียนรู้ 3) การออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ 4) การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย 5) การใช้สื่อและพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผลใช้ระยะเวลา 180 ชั่วโมง ส่วนวิธีการพัฒนา ได้แก่ การฝึกอบรม/ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้ดูงานนอกสถานที่ การสอนงาน การศึกษาด้วยตนเอง การระดมสมอง และการประชุมกลุ่มย่อย การดำเนินการพัฒนามี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินก่อนการพัฒนา การพัฒนา การบูรณาการความรู้ และการประเมินหลังการพัฒนา ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปใช้พบว่า 1) ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูมีคะแนนก่อนพัฒนาได้ค่าเฉลี่ย 16.95 คิดเป็นร้อยละ 56.52 และมีคะแนนหลังการพัฒนาการได้คะแนนเฉลี่ย 24.64 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.12 2) ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หลังพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ชัยนาท พลอยบุตร (2559) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 พบว่ามี 5 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบ

การเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมในระดับมาก มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ด้านสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 พบว่าสภาพปัจจุบันโดยรวมทุกองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด คือ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการออกแบบการเรียนรู้ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าการสร้างและพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปต่ำสุดคือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบการเรียนรู้ และการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ 9 ส่วน ได้แก่ 1) ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมาย 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 5) โครงสร้างของโปรแกรม 6) เนื้อหา 7) แนวการจัดกิจกรรม 8) เทคนิคและเครื่องมือ และ 9) การประเมินผล ส่วนขอบข่ายเนื้อหาของโปรแกรมแบ่งออก 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 การออกแบบการเรียนรู้ ชุดที่ 2 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และชุดที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมคือการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การระดมสมอง การศึกษาดูงาน และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สำหรับเทคนิคและเครื่องมือ ได้แก่ เอกสารประกอบโปรแกรม ใบกิจกรรม ทดสอบความเข้าใจ และแบบประเมิน ส่วนการประเมินผล ประกอบด้วย ประเมินตนเองก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา ประเมินการทำกิจกรรมตามกำหนด ประเมินความสนใจและตั้งใจในการศึกษาด้วยตนเอง ประเมินการซักถาม และการให้ข้อคิดเห็น ประเมินการรายงานอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โปรแกรมได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผลปรากฏว่าโปรแกรมมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า

- 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีองค์ประกอบจำนวน 6 ด้าน และตัวชี้วัดจำนวน 39 ตัวชี้วัด
- 2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา คือด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านสื่อและ นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการสร้างและ พัฒนาหลักสูตร ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา คือด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือด้านสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่าโดยรวมมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ ในระดับมากที่สุด

จิตติกา ชัยภักดี (2559) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะในการ ปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า 1) สมรรถนะใน การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย สมรรถนะ 16 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ทักษะด้านภาษาและเทคโนโลยี และการมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการห้องเรียน การพัฒนาผู้เรียน การวัดและ ประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการจัดการความรู้ การสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน ภาวะผู้นำ และจิตวิทยาการให้คำปรึกษา 2) สมรรถนะตามกรอบสมรรถนะใน การปฏิบัติงานของครูที่แสดงออกสูงสุดในปัจจุบัน ได้แก่ สมรรถนะด้านจิตวิทยาและการให้ คำปรึกษา รองลงมา 3 อันดับแรก ประกอบด้วย นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำ และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยสมรรถนะด้านการพัฒนา ตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) สมรรถนะตามกรอบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูที่พึงประสงค์สูงสุด คือด้านความสามารถในการปรับตัว รองลงมา 3 อันดับแรกประกอบด้วย ด้านจริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านทักษะ ด้านภาษาและเทคโนโลยี และด้านการมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ในการ ปฏิบัติงาน โดยสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สมรรถนะครูในการปฏิบัติงาน 5 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านทักษะ ด้านภาษาและเทคโนโลยี และด้านมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน 5) แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในภาพรวมควรมีการนิเทศเพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี สนับสนุนการใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่ครอบคลุมในทุกกลุ่มสาระ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และความแตกต่างของนักเรียน มีการจัดชั่วโมงแนะแนวให้กับนักเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยให้นักเรียนได้พบครูที่ปรึกษาเพื่อให้มีโอกาสพูดคุย เล่าปัญหาของแต่ละคน เพราะความเอาใจใส่และดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง จะช่วยให้คำแนะนำและช่วยเหลือให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ชฎาพร สีหาวงค์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1.) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีองค์ประกอบ 5 ด้าน และตัวชี้วัด 44 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า

โดยรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ระดับมาก และความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด

น้ำฝน ชื่นชม (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) องค์ประกอบของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) สภาพปัจจุบันการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ข้อที่มีระดับความต้องการสูงสุดคือการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี รองลงมาคือ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และข้อที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Onn (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะของหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเป็นมืออาชีพ โดยหาการศึกษาจากการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสมรรถนะทั้งหมด 5 สมรรถนะ ประกอบด้วย การบริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ กำกับและติดตามครู การพัฒนาความเป็นมืออาชีพ และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนมัธยมศึกษา

จำนวน 15 แห่ง รวมทั้งสิ้น 150 คน ที่คุชิง เมืองสราวิคประเทศมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่สูงที่สุด คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับสูง (74%) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตร (50%) ส่วนสมรรถนะอื่น ๆ อยู่ระหว่าง 29-39% ซึ่งเป็นระดับสมรรถนะที่ต่าง ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ การเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา ความจำเป็นของนักเรียน ต่อการศึกษา ผลจากการเปลี่ยนแปลง การคาดหวังจากสื่อ สังคมโลก เทคโนโลยีมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายและครู การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพได้นั้นต้องอาศัยการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลและการพัฒนาสมรรถนะนั่นเอง รวมทั้งผู้นำและผู้สนับสนุนหัวหน้าฝ่ายมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรและการสอน ซึ่งมีความจำเป็นมากที่กระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายที่จะต้องพยายามดำเนินการเกี่ยวกับสมรรถนะในการทำงานและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อสามารถพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพได้

Hamdan, Najib และ Ting (2010) ได้ทำการวิจัยการทดสอบสมรรถนะการสอนของครูชาวมาเลเซียในโรงเรียน เป้าหมายหลักของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสมรรถนะการสอนและบุคลิกลักษณะเด่นของครู 309 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาในเมืองยะโฮห์บาร์ ขอบเขตของสมรรถนะที่ศึกษามีดังนี้ ทักษะการสอน การให้ความสำคัญกับโรงเรียน นักเรียน และตัวเอง จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือ ศึกษาสมรรถนะการสอนของครูในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ทักษะการสอน ประสิทธิภาพ ความเป็นมืออาชีพ และการบริหารจัดการในชั้นเรียน วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาลักษณะเด่นของสมรรถนะการสอน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการสอนและความสำเร็จของสถานศึกษา และข้อมูลภูมิหลังระหว่างครูระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาจากอำเภอต่าง ๆ ของเมืองยะโฮห์บาร์ ประเทศมาเลเซีย วิธีดำเนินการวิจัยเป็นแบบพรรณนา โดยใช้การอธิบายปรากฏการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับประชากรจำนวนมาก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาในเมืองยะโฮห์บาร์ จำนวน 309 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถาม ซึ่งทำการทดลองตลอด 4 สัปดาห์ ของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2008/2009 แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอน A เป็นข้อมูลทางสถิติ มีทั้งหมด 6 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ ประสบการณ์ในการสอน คุณวุฒิ และวิชาที่สอน ตอน B เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะครู มีทั้งหมด 45 ข้อ ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อประเมินลักษณะสมรรถนะของครู 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการให้ความสำคัญกับโรงเรียน นักเรียน และตัวเอง ทักษะของสมรรถนะ แบ่งเป็นความรู้ในรายวิชา ความมั่นใจในการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การทันต่อข้อมูลข่าวสาร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ประสิทธิภาพในการสอน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะในการสอนของครูโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.05 แต่ละด้านปรากฏผลดังนี้ ด้านทักษะ

มีค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านการให้ความสำคัญกับโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.11 ด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.96 และด้านการให้ความสำคัญกับตัวเองมีค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์ระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิงกับสมรรถนะในการสอนโดยภาพรวมสมรรถนะการสอนของครูเพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 4.06 ซึ่งสูงกว่าครูเพศชายที่มีค่าเฉลี่ย 4.02 แสดงให้เห็นว่าครูเพศหญิงมีสมรรถนะการสอนดีกว่าครูเพศชาย และโดยภาพรวมเพศมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับสมรรถนะด้านที่มีความแตกต่างคือด้านทักษะ และความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติกับสมรรถนะการสอน โดยภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีเพียงด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียนเพียงด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการสอนกับสมรรถนะการสอน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่มีความสัมพันธ์กันคือด้านทักษะและด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ระหว่างครูคุณวุฒิปริญญาโทและครูคุณวุฒิปริญญาเอกกับสมรรถนะในการสอน โดยภาพรวมด้านทักษะและด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียน ครูคุณวุฒิปริญญาเอกมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูคุณวุฒิปริญญาโท ส่วนด้านการให้ความสำคัญกับตัวเองครูคุณวุฒิปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูคุณวุฒิปริญญาเอก โดยภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กัน มีเพียงด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

Harris และ Sass (2011) ได้ศึกษาเรื่องการฝึกอบรมครู คุณภาพของครู และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาผลของการศึกษาชนิดต่าง ๆ และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตครูในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ก่อนหน้านี้ได้รับการขัดขวางโดยมาตรการที่ไม่เพียงพอของการฝึกอบรมและความยากลำบากในการแก้ไขตัวเลือกที่ไม่สุ่มของครูกับนักเรียนและครูในการฝึกอบรม ซึ่งได้แก้ไขปัญหานี้โดยการประเมินแบบจำลองที่มีรายละเอียดมาตรการในการให้บริการก่อน และการฝึกอบรมในการบริการชุดสมบูรณ์ของตัวแปรเวลาที่แตกต่างของครูและนักเรียน และพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีการผลิตครูที่มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น (อย่างไม่เป็นทางการในงานฝึกอบรม) ในทางตรงกันข้ามเราอาจจะไม่พบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันระหว่างการฝึกอบรมการพัฒนาอาชีพอย่างเป็นทางการและการผลิตครู แต่อาจจะผลักดันส่วนหนึ่งจากปัญหาการประมาณค่าในขณะที่เราพบว่าผลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญมากขึ้นของการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการในการรวมกันภายใต้ระดับที่ควรจะเป็น ซึ่งประมาณการได้แม่นยำที่สุด ไม่มีหลักฐานว่าคะแนนการฝึกอบรมหรือการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีเกี่ยวข้องกับผลผลิต

Darling-Hammond และ Lieberman (2012) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาครูให้มีคุณภาพต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ผลการวิจัยพบว่าประเทศในยุโรปและเอเชียที่มีการยกระดับ

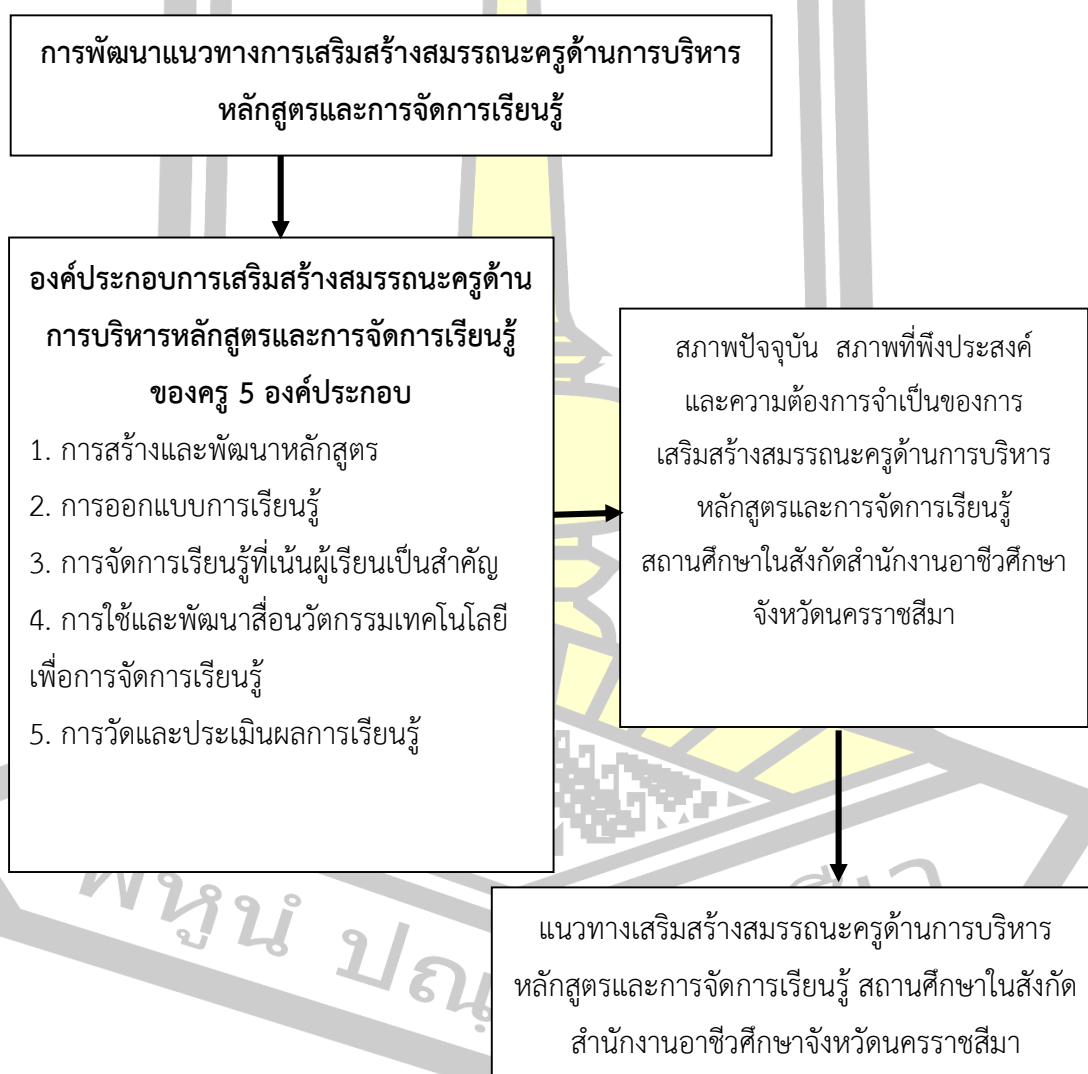
คุณภาพครูใน 8 ประเทศ เช่น ฟินแลนด์ สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ ฮังการี แคนาดา ออสเตรเลีย โดยส่งเสริมนโยบายในการปฏิบัติงานของครูเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษามีแนวทางคือ การเน้นความพร้อมทางการศึกษา ส่งเสริมและการประเมินครูใหม่ในประเทศฟินแลนด์ รักษาความรู้ และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรมีการพิจารณาตามนโยบาย มีการเพิ่มเรื่องวัฒนธรรม ท้องถิ่น ซึ่งส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในคุณภาพครูและในการเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาได้ในเวลาเดียวกัน ทั้งนโยบายและการปฏิบัติงานทางการศึกษาเข้ากับวัฒนธรรมแต่ละประเทศเพื่อส่งเสริม การปฏิบัติงานของครูในสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

Guntuku และ Meesala (2013) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูตามการจัดการ สัดส่วนตามบริบทของอินเดีย ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนความสามารถของครูในการจัดการที่ถูกสร้างขึ้นด้วยความพยายามทางวิชาการมี 36 รายการ ในระดับที่ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก สำหรับรายการทั้งหมด ซึ่งมีค่าสูงกว่าสถิติที่น่าพอใจ โดยจะเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดการครู เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถและระดับความพึงพอใจของนักเรียน ความสามารถและความสำเร็จในอาชีพของนักเรียน ภูมิหลังของครูและความสามารถ และอื่น ๆ และ ได้ค้นพบว่าครูบางส่วนยังไม่ได้รับการพัฒนาจนถึงในปัจจุบันนี้ตามบริบทของคนอินเดีย โดยเฉพาะผู้ที่อยู่นอกอินเดียซึ่งไม่เคยมีการวัดการจัดการสมรรถนะของครูเลย

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นครูจึงควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกด้าน ซึ่งสมรรถนะของครูนั้นมีผลต่อการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง แต่การที่จะพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้จำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การระบุขั้นตอน วิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้จึงควรมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนโดยตรง ซึ่งสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความรู้จากการศึกษามาประกอบการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับการพัฒนาสมรรถนะของครูให้มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ และจะเกิดประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ครูจะได้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่ได้จากการ สัมภาษณ์องค์กรประกอบจากหน่วยงานและนักวิชาการเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้มี 5 ด้าน คือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่จะได้ แสดงแผนภาพ ดังภาพประกอบ 2



ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แล้วสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรประกอบด้วย หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2562 หัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 117 คน และครูผู้สอน จำนวน 983 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,100 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (Finite Population) จึงใช้การเทียบประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดของ Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 5% (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 286 คน และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม และกำหนดสัดส่วนตามขนาดของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกประชากรแบ่งตามขนาดสถานศึกษาออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

สถานศึกษาขนาดเล็ก 1 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา 6 คน และครูผู้สอน 41 คน

สถานศึกษาขนาดกลาง 7 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา 62 คน และครูผู้สอน 39 คน

สถานศึกษาขนาดใหญ่ 4 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา 49 คน และครูผู้สอน 547 คน

รวมจำนวนประชากร 12 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา 117 คน และครูผู้สอน 983 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 286 คน

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม และกำหนดสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาด ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ได้ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 14 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ขนาด สถานศึกษา	จำนวน	หัวหน้าแผนกวิชา		ครูผู้สอน	
			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ขนาดเล็ก	1	6	2	41	7
2	ขนาดกลาง	7	42	16	395	115
3	ขนาดใหญ่	4	49	13	547	133
รวม		12	117	31	983	255

สถานศึกษาขนาดเล็ก 1 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา 2 คน และครูผู้สอน 7 คน

สถานศึกษาขนาดกลาง 7 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา 16 คน และครูผู้สอน 115 คน

สถานศึกษาขนาดใหญ่ 4 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา 13 คน และครูผู้สอน 133 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 12 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา 31 คน และครูผู้สอน 255 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน

สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตามแนวคิดของ (Likert Type) ได้จำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีค่าคะแนนและความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์มาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. การออกแบบการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ เอกสาร ตำรา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ จากหนังสือวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2553) หนังสือสถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัยของ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2546) หนังสือพื้นฐานการวิจัย การเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของบุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด (2552) และศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย รวมถึงศึกษาประเด็นเนื้อหาและโครงสร้าง แบบสอบถามและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ด้านที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ด้านที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้

ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านที่ 4 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.3 กำหนดรูปแบบข้อคำถามโดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์มาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์น้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

3.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถาม และข้อเสนอแนะในส่วนต่าง ๆ แล้วแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.6 นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยใช้สูตรค่า IOC (Index Of Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1.0

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. จบการศึกษาระดับปริญญาโท หรือ ปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา หรือ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หรือ

2. มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือ หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน หรือ

3. เป็นผู้บริหารหรืออดีตผู้บริหารและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารหรือการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 10 ปี

ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่าน ในการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1. นายพิชิต วงศ์คำ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา
2. นางสาวสิริกร แพงทอง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา
3. นางจันทร์เพ็ญ ไชยสิทธิ์ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา
4. นางสาวสุจิตรา ทวีชีพ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
5. นางสาวราตรี บุญโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.8 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ตามวิธี Item Total Correlation โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20–1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบัน อยู่ระหว่าง 0.271–0.794 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.545–0.889

3.9 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) พบว่า สภาพปัจจุบันมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.852 และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.944

3.10 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากทางคณะศึกษาศาสตร์ ถึงสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

4.2 ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด นครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้า สาขาวิชา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามไปที่สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และนัดหมายเพื่อขอรับคืนด้วยตนเองภายใน 2 สัปดาห์

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.1.3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ป้อนคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4.51-5.00 มีการปฏิบัติประเด็นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 มีการปฏิบัติประเด็นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 มีการปฏิบัติประเด็นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 มีการปฏิบัติประเดืนนั้ในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ
น้อย

1.00-1.50 มีการปฏิบัติประเดืนนั้ในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

5.2.3 วิเคราะห์ร้อยละของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด
อาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

5.2.4 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการนำข้อมูล
ของผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority
Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้
(สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของ

ความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นหรือ
ความคาดหวัง (Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง

6.1.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธี Item Total Correlation

6.1.3 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าเฉลี่ย

6.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2.3 ดัชนีความต้องการจำเป็น

6.3 สถิติการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified
Priority Needs Index (PNI Modified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

$$PNImodified = (I - D)/D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of Success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.1 ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1.1 นำผลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยเลือกข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ที่มีค่าสูงมาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ในสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวมเป็นผู้ให้ข้อมูล 9 คน จาก 3 สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ไว้ดังนี้

1) เป็นสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 3 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2557–พ.ศ. 2561) ภายในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับอาชีวศึกษา

1.1.3 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหลอมรวมประเด็นข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลตามประเด็นของการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) รวมเป็นผู้ให้ข้อมูล 9 คน จาก 3 สถานศึกษา โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป ในสาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา หรือสาขาหลักสูตรและการสอน หรือ

1.2.2 มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 10 ปี หรือ

1.2.3 ครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนอย่างน้อย 10 ปี

สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 สถานศึกษา ได้แก่

1. สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สถานศึกษาที่ 1
2. สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สถานศึกษาที่ 2
3. สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สถานศึกษาที่ 3

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ซึ่งสร้างขึ้นมาจากการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรอบแนวคิดของการวิจัย และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งใช้คำถามที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาที่ทำงาน ณ สถานศึกษาปัจจุบันสถานที่สัมภาษณ์วันที่ให้สัมภาษณ์ และเวลาในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบหลัก แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและจัดการเรียนรู้) มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

2.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2.3 กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องและครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

2.2.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอบริการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.2.6 นำเครื่องมือที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์และความเหมาะสมในทุกด้าน แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.7 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลจะได้เตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัยล่วงหน้า 7 วัน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันกับที่ได้ส่งไปล่วงหน้า

3.4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง

3.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ต่อไป

4. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดการข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่มหรือจัดระเบียบข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลแล้วสังเคราะห์ข้อมูล และสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

5.2 เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้

2.1 ขั้นตอนดำเนินการ

2.1.1 นำผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เป็นแนวทางในการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2.1.2 ร่างการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2.1.3 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้งหมด 5 คน โดยผู้วิจัยกำหนด เกณฑ์คุณสมบัติไว้ ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือ
2. มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 10 ปี หรือ
3. มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 15 ปี และมีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษขึ้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ที่ประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. นางจันทร์เพ็ญ วรสุวีส รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา
2. นายยิ่งยง ดุรงดำรังชัย อดีตรองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา
3. นายปริญญา หวังมัน ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา

4. นางวันทนา บัวแสง ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา

5. นายยงยุทธ สุทธิชาติ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาครูอาชีพศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินแนวทางเพื่อหาคุณภาพของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) ได้กำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.3.1 ศึกษาหลักการ และวิธีการสร้างแบบประเมิน

2.3.2 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

2.3.3 นำแบบประเมินของการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจและแนะนำแล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมด้วยเอกสารแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ด้วยตนเอง

2.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมาย ค่าเฉลี่ย ของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) ซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยระดับคุณภาพความเหมาะสมมาก หรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าแบบสอบถามที่นำมาใช้ได้

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย คะแนนความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณได้จากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด, 2552)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณ คะแนน

n แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

X แทน คะแนนในแต่ละกลุ่มข้อมูล

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละกลุ่ม

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	187	65.3
2.2 ปริญญาโท	99	34.7
2.3 ปริญญาเอก	0	0
รวม	286	100
2. สาขาวิชาที่สอน		
ช่างยนต์	38	13.2
ไฟฟ้ากำลัง	29	10.1
อิเล็กทรอนิกส์	37	13.0
บริหารธุรกิจ	83	29.0
ช่างกลโรงงาน	20	7.0
ช่างเชื่อมโลหะ	3	1.0
ก่อสร้าง	1	0.4
สามัญสัมพันธ์	45	15.8
อื่นๆ	30	10.5
รวม	286	100

จากตาราง 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 286 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 ระดับปริญญาโท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 และระดับปริญญาเอก จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 สอนสาขาวิชาช่างยนต์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 สาขาวิชา

อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 สาขาวิชาบริหารธุรกิจจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 สาขาวิชาช่างกลโรงงาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 สาขาวิชาก่อสร้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 สาขาวิชาสามัญสัมพันธ์ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และสาขาวิชาอื่น ๆ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	3.93	0.35	มาก	4.88	0.30	มากที่สุด
2	ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.03	0.52	มาก	4.97	0.12	มากที่สุด
3	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.04	0.41	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด
4	การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้	3.80	0.80	มาก	4.74	0.50	มากที่สุด
5	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.39	0.85	ปานกลาง	4.83	0.43	มากที่สุด
	รวม	3.83	0.58	มาก	4.88	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนา

หลักสูตร อันดับที่ 4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ และอันดับที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนา หลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และอันดับที่ 5 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

ตาราง 17 ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

	รายการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{modified}$	ความต้องการจำเป็น
1	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	3.93	4.88	0.241	3
2	ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.03	4.97	0.233	5
3	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.04	4.99	0.235	4
4	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้	3.80	4.74	0.247	2
5	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.39	4.83	0.424	1
	รวม	3.83	4.88	0.274	

จากตาราง 17 พบว่า ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมเท่ากับ 0.274 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.424$) อันดับที่ 2 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.247$) อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.241$) อันดับที่ 4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{modified} = 0.235$) และอันดับที่ 5 การออกแบบการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.233$)

ตาราง 18 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะครู
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ข้อ	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1	สามารถวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา ที่สอดคล้องกับหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562	3.99	0.43	มาก	4.91	0.29	มากที่สุด	0.231	7
2	สามารถสร้างหลักสูตรรายวิชา ครอบคลุมจุดประสงค์รายวิชา และสมรรถนะรายวิชา	3.96	0.30	มาก	4.92	0.27	มากที่สุด	0.242	4
3	สามารถเลือกและเรียงลำดับเนื้อหา ให้สอดคล้องกับความสามารถของ ผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562	3.78	0.47	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด	0.257	1
4	มีการตรวจสอบ ติดตาม และ ประเมินเอกสารหลักสูตร	3.93	0.39	มาก	4.88	0.32	มากที่สุด	0.241	5
5	มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้ เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับ สถานศึกษา	3.94	0.31	มาก	4.93	0.28	มากที่สุด	0.245	2
6	มีการนำหลักสูตรที่พัฒนาและ ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้	3.97	0.27	มาก	4.94	0.25	มากที่สุด	0.244	3
7	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนา หลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อ นำไปจัดการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป	3.95	0.30	มาก	4.90	0.30	มากที่สุด	0.240	6
รวม		3.93	0.35	มาก	4.88	0.30	มากที่สุด	0.241	

จากตาราง 18 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้าง

และพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สามารถวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 มีค่าเฉลี่ย 3.99 รองลงมา คือ สามารถสร้างหลักสูตรรายวิชาครอบคลุมจุดประสงค์รายวิชา และสมรรถนะรายวิชา มีค่าเฉลี่ย 3.96 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถเลือกและเรียงลำดับ เนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 มีค่าเฉลี่ย 3.87

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการนำหลักสูตรที่ ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.94 รองลงมา คือ มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.93 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สามารถ เลือกและเรียงลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 มีค่าเฉลี่ย 4.75

ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมเท่ากับ 0.241 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการ จำเป็นมากที่สุด คือ สามารถเลือกและเรียงลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนที่ สอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ($PNI_{modified} = 0.257$) รองลงมา คือ มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.245$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด สามารถวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ($PNI_{modified} = 0.231$)

พูน ปณ ภัโต ชีเว

ตาราง 19 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะครู
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา ด้านออกแบบการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการออกแบบการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา	4.10	0.36	มาก	4.99	0.09	มากที่สุด	0.217	6
2	มีการวิเคราะห์และเชื่อมโยงจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา	3.95	0.53	มาก	4.99	0.15	มากที่สุด	0.261	1
3	มีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาเพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้	4.11	0.35	มาก	4.98	0.10	มากที่สุด	0.214	7
4	มีการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.96	0.41	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด	0.252	3
5	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลการเรียนรู้	4.12	0.32	มาก	4.98	0.09	มากที่สุด	0.211	8
6	มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	4.07	0.33	มาก	4.98	0.09	มากที่สุด	0.223	5
7	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและชัดเจน	4.05	0.44	มาก	4.97	0.16	มากที่สุด	0.227	4
8	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมและลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา	4.16	0.37	มาก	5.00	0.06	มากที่สุด	0.202	9

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการออกแบบการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับ
9	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน	3.95	0.55	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด	0.256	2
รวม		4.03	0.52	มาก	4.97	0.12	มากที่สุด	0.233	

จากตาราง 19 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมและลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา มีค่าเฉลี่ย 4.16 รองลงมา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 4.12 และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและมีการวิเคราะห์ และเชื่อมโยงจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา มีค่าเฉลี่ย 3.95

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.97 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมและลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ค่าเฉลี่ย 5.00 รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบาย รายวิชาและ มีการวิเคราะห์และเชื่อมโยงจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาจากหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา มีค่าเฉลี่ย 4.99 และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ย 4.96

ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยรวมเท่ากับ 0.233 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการ

จำเป็นมากที่สุด คือ มีการวิเคราะห์และเชื่อมโยงจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาจากหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา ($PNI_{\text{modified}} = 0.261$) รองลงมา คือ สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับ บริบทของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.256$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ สามารถ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมและลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ($PNI_{\text{modified}} = 0.202$)

ตาราง 20 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	PNI_{modified}	ลำดับ
1	กิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอน ถูกต้องและครบถ้วนตามหลักวิธีการสอนที่เลือกใช้	4.10	0.36	มาก	4.99	0.09	มากที่สุด	0.217	10
2	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ วิธีการดำเนินงานและมีทักษะการปฏิบัติงานในบริบทของงาน	3.95	0.53	มาก	4.98	0.15	มากที่สุด	0.261	2
3	กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน	4.10	0.35	มาก	4.99	0.10	มากที่สุด	0.213	12
4	มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	3.97	0.41	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด	0.252	5
5	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา	4.11	0.32	มาก	4.99	0.09	มากที่สุด	0.214	11

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับ
6	มีการใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.09	0.33	มาก	4.99	0.09	มากที่สุด	0.220	9
7	บริหารจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	4.05	0.44	มาก	4.97	0.16	มากที่สุด	0.224	8
8	มีการจัดบรรยากาศของชั้นเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.16	0.37	มาก	5.00	0.06	มากที่สุด	0.202	13
9	ถ่ายทอดและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	3.95	0.55	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด	0.256	3
10	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.91	0.53	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด	0.276	1
11	จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.07	0.31	มาก	4.99	0.10	มากที่สุด	0.226	7
12	มีการประเมินผลการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.98	0.45	มาก	4.99	0.10	มากที่สุด	0.254	4
13	จัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะวิชาชีพ	4.05	0.40	มาก	4.98	0.12	มากที่สุด	0.229	6
รวม		4.04	0.41	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด	0.235	

จากตาราง 20 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดบรรยากาศของชั้นเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.16 รองลงมา คือ มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา มีค่าเฉลี่ย 4.11 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ย 3.91

ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ โดยรวมเท่ากับ 0.353 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่า
ความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.274$) รองลงมา
คือ จัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะวิชาชีพ
($PNI_{\text{modified}} = 0.261$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ บริหารจัดการเวลาได้อย่าง
เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.202$)

ตาราง 21 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะครู
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

[illegible]

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับ
3	มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	3.95	0.79	มาก	4.75	0.52	มากที่สุด	0.200	6
4	เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และเหมาะสมกับผู้เรียน	3.87	0.79	มาก	4.73	0.55	มากที่สุด	0.221	5
5	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสืบค้นเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.94	0.79	มาก	4.78	0.49	มากที่สุด	0.212	8
6	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	3.90	0.82	มาก	4.75	0.51	มากที่สุด	0.217	7
7	สำรวจ สภาพความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.85	0.79	มาก	4.76	0.50	มากที่สุด	0.239	3
8	ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.83	0.81	มาก	4.68	0.52	มากที่สุด	0.222	4
9	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย	3.97	0.75	มาก	4.71	0.53	มากที่สุด	0.186	10
10	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา บริบท และความสามารถของผู้เรียน	3.89	0.78	มาก	4.70	0.54	มากที่สุด	0.207	9
รวม		3.80	0.80	มาก	4.74	0.50	มากที่สุด	0.247	

จากตาราง 21 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ย 3.97 รองลงมา คือ มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 3.95 และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ซึ่งเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.28

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็นของการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.82 รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจสามารถเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ซึ่งเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 4.80 และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 4.68

ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ โดยรวมเท่ากับ 0.247 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ มีความรู้ความเข้าใจสามารถเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ซึ่งเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.460$) รองลงมา คือ มีการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็นของการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.340$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย ($PNI_{modified} = 0.186$)

ตาราง 22 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะครู
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1	เลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่ หลากหลายตามแนวทางการวัด และประเมินผลของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562	3.32	0.88	ปานกลาง	4.85	0.39	มากที่สุด	0.463	3
2	เลือกใช้เครื่องมือวัดและ ประเมินผลที่สอดคล้องกับ จุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะ รายวิชา	3.68	0.77	มาก	4.82	0.41	มากที่สุด	0.310	8
3	เน้นการวัดและประเมินผลผู้เรียน ตามสภาพจริง	3.52	0.89	มาก	4.84	0.43	มากที่สุด	0.373	6
4	นำผลการประเมินไปใช้ในการ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	3.37	0.87	ปานกลาง	4.88	0.39	มากที่สุด	0.440	4
5	วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับ จุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะ รายวิชาเพื่อนำมาใช้ในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	3.08	0.88	ปานกลาง	4.78	0.47	มากที่สุด	0.551	1
6	กำหนดรูปแบบ วิธีการวัด และ สร้างเครื่องมือวัดที่สอดคล้องกับ จุดประสงค์รายวิชา และ สมรรถนะรายวิชา	3.23	0.85	ปานกลาง	4.80	0.46	มากที่สุด	0.487	2
7	วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือวัด	3.35	0.86	ปานกลาง	4.80	0.47	มากที่สุด	0.433	5
8	ปรับปรุงเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพ ที่ดียิ่งขึ้น	3.59	0.87	มาก	4.82	0.44	มากที่สุด	0.340	7
รวม		3.39	0.85	ปานกลาง	4.83	0.43	มากที่สุด	0.424	

จากตาราง 22 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชา มีค่าเฉลี่ย 3.68 รองลงมา คือ ปรับปรุงเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.59 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชาเพื่อนำมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.08

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.88 รองลงมา คือ เลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามแนวทางการวัดและประเมินผลของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 มีค่าเฉลี่ย 4.85 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชาเพื่อนำมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.78

ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมเท่ากับ 0.424 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชาเพื่อนำมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.551$) รองลงมา คือ กำหนดรูปแบบวิธีการวัด และสร้างเครื่องมือวัดที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และสมรรถนะรายวิชา ($PNI_{modified} = 0.487$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ เลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชา ($PNI_{modified} = 0.310$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ข้าราชการครูหัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 3 ท่าน และครูผู้สอน จำนวน 3 ท่าน รวมทั้งสิ้น 9 ท่าน จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง โดยนำผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ โดยสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่

วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น (สถานศึกษาขนาดใหญ่) เป็นสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติด้าน อาชีวศึกษา (V-NET) สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 3 ปีซ้อนหลัง (พ.ศ. 2557–พ.ศ. 2561) และได้รับรางวัลพระราชทานระดับอาชีวศึกษา

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (สถานศึกษาขนาดกลาง) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล พระราชทานระดับอาชีวศึกษา

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น สังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น (สถานศึกษาขนาดกลาง) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล พระราชทานระดับอาชีวศึกษา

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า การสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่ม จากการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักสูตรที่มาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐาน การศึกษาของชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติตลอดจนยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของ ตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ ทั้งนี้หลักสูตรต้องเหมาะสมกับ บริบทของสถานศึกษา นอกจากนั้นต้องมีการประเมินการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือต้องมีการ ประเมินทั้งก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตร และหลังการนำหลักสูตรไปใช้ โดยอาศัยเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายทั้งจากครูผู้สอน นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย แล้วจึงสรุปเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรต่อไป ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 อย่างละเอียด วิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและ ประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562”

(รองอำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ คนที่ 1, วันที่ 10 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การประเมินหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะจะได้รู้ถึงจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุง พัฒนาของหลักสูตร ซึ่งควรต้องมีการประเมินทั้งก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ระหว่างใช้หลักสูตร และหลังจากการใช้หลักสูตร จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง...”

(หัวหน้าแผนกวิชา คนที่ 2, วันที่ 10 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ควรมีการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 โดยต้องนำจุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชา คำอธิบายรายวิชา สมรรถนะของรายวิชา มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และสมรรถนะประจำหน่วยให้ครอบคลุมกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562...”

(ครูผู้สอน คนที่ 3, วันที่ 11 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2. การออกแบบการเรียนรู้

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถะนั้นครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล ซึ่งครูอาจซักถามนักเรียนถึงความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน หรือมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำงาน จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน และจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการปฏิบัติจริงสามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ วิธีการและการดำเนินงาน มีทักษะการปฏิบัติงานตามแบบแผนในขอบเขตสำคัญและบริบทต่าง ๆ การจัดทำแผนการจัดการเรียน ครูผู้สอนจะต้องสร้างแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะรายวิชาที่ต้องครอบคลุมทั้งจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ใช้เทคนิครูปแบบการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การออกแบบการจัดการเรียนรู้นั้นครูต้องเริ่มจากการศึกษาหลักสูตร จัดทำหน่วยการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ เช่น การสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำงานของนักเรียน นอกจากนั้นครูควรออกแบบ

การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน โดยสอดแทรกความรู้ที่ทันสมัย รวมถึงคุณธรรมจริยธรรม...”

(รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ คนที่ 2, วันที่ 15 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การออกแบบการจัดการเรียนรู้เน้นครูควรวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล รายวิชา พุทธศักราช 2562 และทำการออกแบบการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ ต้องครอบคลุมทั้ง จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา มีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล เพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งความสามารถในการใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้การออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ...”

(หัวหน้าแผนกวิชา คนที่ 3, วันที่ 15 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การออกแบบการจัดการเรียนรู้ต้องเริ่มจากการศึกษาสมรรถนะรายวิชาที่ ต้องครอบคลุมทั้งจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ศึกษาผู้เรียนว่ามี ปัญหาในเรื่องใด โดยการซักถามความต้องการของนักเรียนเพื่อหาจุดที่ต้องการพัฒนา ครูจะต้อง สร้างแผนการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาเพื่อส่งเสริมทักษะของผู้เรียนที่เน้น การปฏิบัติจริง...”

(ครูผู้สอน คนที่ 1, วันที่ 14 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นครูต้อง ศึกษารูปแบบและเทคนิควิธีการสอนให้เข้าใจอย่างแท้จริง เลือกใช้รูปแบบและเทคนิคการสอนที่มีความแปลกใหม่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ อยากมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ใช้หลักจิตวิทยาในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูควรจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและความต้องการ ของตนเอง ทั้งนี้ครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง สามารถ จัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ วิธีการและ การดำเนินงาน มีทักษะการปฏิบัติงานตามแบบแผนในขอบเขตสำคัญและบริบทต่าง ๆ สามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแก้ปัญหาและการ

ปฏิบัติงานในบริบทใหม่ รวมทั้งรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน

“...การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นครูควรศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน เข้าใจถึงกระบวนการ ขั้นตอนการจัด และใส่ใจในรายละเอียดที่หลากหลายจากผู้เรียน ตลอดจนการจัดการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ด้านการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ตั้งไว้...”

(รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ คนที่ 3, วันที่ 14 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ในด้านการใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพนั้น โรงเรียนจะต้องมีการจัดอบรมให้แก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับการใช้นิยเชิงบวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอบรมนี้จะทำให้เด็กและครูมีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างแท้จริง ในด้านการจัดการชั้นเรียน ครูจะต้องมีบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม บริหารจัดการเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลา มีการถ่ายทอดเนื้อหาให้ชัดเจน ผู้เรียนเข้าใจง่าย และครูผู้สอนจะต้องจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

(หัวหน้าแผนกวิชา คนที่ 1, วันที่ 11 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูควรศึกษารูปแบบหรือเทคนิควิธีการสอนให้เข้าใจ โดยอาจค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต สอบถามผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ หรือการเข้าอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนั้นครูควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามระดับดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อจะได้จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน...”

(ครูผู้สอน คนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้นั้นครูควรสร้างและผลิตสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด รวมทั้งทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ๆ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการ

ติดต่อสื่อสารด้านการเรียน ทั้งนี้ครูต้องผลิตสื่ออย่างหลากหลายรูปแบบ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ หรือให้ครูที่สอนสาขาวิชาเดียวกันร่วมมือกันสร้างสื่อ ควรมีแบบประเมินการใช้สื่อทั้งจากครูผู้สอน และผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อ ควรมีการจัดทำทะเบียนสื่อและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการใช้จัดการเรียนรู้ อีกทั้งควรมีการบำรุงดูแลรักษาสื่อให้คงสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ครูควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเข้ารับการอบรมในการใช้คอมพิวเตอร์ผลิตสื่อการเรียนการสอน ควรผลิตสื่อและนวัตกรรมหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาหรือกิจกรรมและความต้องการของผู้เรียน มีการบันทึกปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อเป็นระยะ ๆ โดยครูควรสอบถามผู้เรียนถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบขณะใช้สื่อนั้น ๆ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง...”

(รองอำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ คนที่ 1, วันที่ 11 พฤษภาคม : การสัมภาษณ์)

“...ปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีมีความสำคัญมาก ครูจึงต้องให้ความสำคัญในการสืบค้นข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ควรมีการจัดบันทึกเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จัดทำเป็นข้อมูลเพื่อสะดวกในการสืบค้น ครูที่สอนสาขาวิชาเดียวกันควรระดมความคิดในการผลิตสื่อนวัตกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้มีการใช้สื่อและผลิตสื่อร่วมกัน และจะต้องมีระบบจัดเก็บสื่อเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ ...”

(หัวหน้าแผนกวิชา คนที่ 2., วันที่ 12 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูควรสร้างสื่อหรือนวัตกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชา ศึกษารูปแบบ ข้อดี ข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ ผลิตสื่อหลากหลายรูปแบบ เพื่อเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์รายวิชา โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและนวัตกรรม ใช้สื่อและนวัตกรรมให้ได้รับประโยชน์สูงสุด มีการบำรุงรักษาสื่อ รวมถึงการจัดเก็บสื่ออย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกในการใช้จัดการเรียนการสอน มีแบบประเมินการใช้สื่อทั้งจากครูและผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือพัฒนาสื่อต่อไป นำเทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง มีการจดบันทึกเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จัดทำเป็นข้อมูลเพื่อสะดวกในการสืบค้นเพื่อพัฒนาดตนเองต่อไป...”

(ครูผู้สอน คนที่ 3, วันที่ 14 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้นครูต้องศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผล รวมถึงมาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจึงออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลให้เหมาะสม โดยต้องมีความหลากหลายและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สร้างเครื่องมือวัดตามเทคนิคและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเครื่องมือวัดและประเมินผลต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลต้องสัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำผลการประเมินที่ได้มาจัดทำสารสนเทศเพื่อนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผลสามารถทำได้ตลอดเวลาทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมครูควรศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจึงออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลให้เหมาะสม โดยต้องมีความหลากหลายและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ดีต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือวัดและประเมินผลก่อนนำไปใช้จริง การวัดและประเมินผลควรให้สัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล แล้วนำผลการประเมินที่ได้นั้นมาใช้พัฒนาต่อยอดหรือปรับปรุง การวัดและประเมินผลควรจะทำอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน...”

(รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ คนที่ 2, วันที่ 11 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การวัดและประเมินผลที่ดิฉันครูควรศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผล และสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย มีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีการปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับผู้เรียน ส่วนการขั้นตอนหรือวิธีการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลนั้นครูต้องวิเคราะห์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงผู้เรียน ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน...”

(หัวหน้าแผนกวิชา คนที่ 3, วันที่ 13 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูต้องศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างละเอียดก่อนสร้างเครื่องมือ เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงนั้นครูควรกระทำควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน โดยครูจะต้องประเมินผู้เรียนจากการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก

การลงมือปฏิบัติจริง และการเกิดองค์ความรู้ต่าง ๆ รวมถึงการสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรประเมินเครื่องมือวัดก่อนนำไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพ เครื่องมือวัดควรมีความหลากหลาย และครูจะต้องวัดผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง...”

(ครูผู้สอน คนที่ 1, วันที่ 11 พฤษภาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา) มาผนวกกับระยะที่ 2 (การศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจัดทำเป็นร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ดังตาราง 24

ตาราง 23 ร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	- จัดอบรมเรื่องการสร้างและพัฒนารายวิชาหรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ให้แก่ครูเพื่อเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ - ประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการสร้างและพัฒนารายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 - แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานและรับผิดชอบร่วมกันในการสร้างและพัฒนาวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 - ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารหลักสูตรรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 - ศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น - แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานและรับผิดชอบร่วมกันในการประเมินผลการใช้หลักสูตร - ดำเนินการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ จัดให้มีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 23 (ต่อ)

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้	1. จัดให้มีการอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงาน เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการสอนที่ทันสมัยให้แก่ครู 2. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อออกแบบการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้งจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา 3. จัดอบรมเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นักเรียนเน้นสมรรถนะ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ด้วยตนเอง 4. ศึกษาคู่มือการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นักเรียนเน้นสมรรถนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5. ศึกษาแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน และสังคม 6. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถกับผู้เรียน
	1. กำหนดเป้าหมายของการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและผู้เรียน 2. ศึกษาแบบและวิธีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 3. ศึกษาแนวทางหรือขั้นตอนในการกำกับดูแลชั้นเรียนและการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน

ตาราง 23 (ต่อ)

สมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้	ร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยเน้นการสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา 5. ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการในการคัดกรองนักเรียน ทำการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาด้วยการทดสอบความรู้ความสามารถด้านการเรียนรู้และปฏิบัติของนักเรียน แล้ววิเคราะห์จัดกลุ่มนักเรียนตามสภาพปัญหา เพื่อกำหนดทางเลือกและวิธีการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน 6. ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 7. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต และทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียนตามบริบทของงาน 8. ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ 9. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิครูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลายโดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง รวมถึงมีการบูรณาการจัดการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 10. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ 11. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้ามามีบทบาทและเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง 12. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้

ตาราง 23 (ต่อ)

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้	1. ศึกษากระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ 2. สำรวจและวิเคราะห์สภาพความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อวางแผนในการใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน 4. จัดทำแบบสอบถามความต้องการใช้สื่อ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบสื่อเพื่อใช้ในการเรียนรู้ 5. ระดมความคิดกับครูที่สอนในภายในสาขาวิชา เพื่อร่วมกันวางแผนและผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนรู้ 6. คิดค้นสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้พัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ 7. นำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง 8. นำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีไปใช้ให้ตรงกับจุดประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหา ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน 9. วัดและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี หากไม่สามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประรายวิชาที่กำหนดควรนำกลับมาปรับปรุงและพัฒนา 10. จัดทำทะเบียนสื่อและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการใช้จัดการเรียนรู้ 11. ดูแล รักษาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ตาราง 23 (ต่อ)

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1. ศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผล 2. ศึกษารูปแบบเครื่องมือวัดและประเมินผล 3. ศึกษาขั้นตอนและวิธีการออกแบบการวัดและประเมินผล 4. เปิดโอกาสให้คณะครูภายในสาขาวิชามีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้ง 5. ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และควรนำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อจะได้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์ และสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา 6. ดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล 7. แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 8. นำเครื่องมือวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับให้ตรงตามเป้าหมายการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม

จากการร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยนำร่างแนวทางมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจัดทำเป็นแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สมรรถนะครูด้านการ บริหารหลักสูตรและการ จัดการเรียนรู้	แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
1. ด้านการสร้างและ พัฒนาหลักสูตร (4 แนวทาง)	1. ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 และพัฒนารายวิชาหรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 2. ประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานและรับผิดชอบร่วมกันในการสร้างและพัฒนาวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 3. จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือฝึกอบรม หรือสัมมนา หรือศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนรู้ ศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น 4. แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานดำเนินการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ จัดให้มีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการหลักสูตรเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านการออกแบบ การเรียนรู้ (5 แนวทาง)	1. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อออกแบบการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้งจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา 2. ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีสมรรถนะ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ด้วยตนเอง 3. ศึกษาคู่มือการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีสมรรถนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. ศึกษารูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือรวมทั้งคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน และสังคม

ตาราง 24 (ต่อ)

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
	5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (8 แนวทาง)	1. กำหนดเป้าหมายของการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและผู้เรียน 2. ศึกษารูปแบบและวิธีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและแนวทางหรือขั้นตอนในการกำกับดูแลชั้นเรียนและการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยเน้นการสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา 3. ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการในการคัดกรองผู้เรียน ทำการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาด้วยการทดสอบความรู้ความสามารถด้านการเรียนรู้และปฏิบัติของผู้เรียน แล้ววิเคราะห์จัดกลุ่มผู้เรียนตามสภาพปัญหา เพื่อกำหนดทางเลือกและวิธีการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนของผู้เรียน 4. ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต และทักษะในการปฏิบัติงานของผู้เรียนตามบริบทของงาน 5. ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ 6. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิครูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลายโดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง รวมถึงมีการบูรณาการจัดการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ตาราง 24 (ต่อ)

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
	7. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนเข้ามามีบทบาทและเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง 8. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้
4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ (5 แนวทาง)	1. สำรวจและวิเคราะห์สภาพความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อวางแผนในการใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนจัดทำแบบสอบถามความต้องการใช้สื่อ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบสื่อเพื่อใช้ในการเรียนรู้ 3. คิดค้นสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้พัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ 4. นำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีไปทดลองก่อนนำไปใช้จริงให้ตรงกับจุดประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหา ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนทำการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี หากไม่สามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประยาวิชาที่กำหนดควรนำกลับมาปรับปรุงและพัฒนา 5. จัดทำทะเบียนสื่อและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการใช้จัดการเรียนรู้ ดูแล รักษาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ตาราง 24 (ต่อ)

สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (5 แนวทาง)	1. ศึกษาคู่มือและรูปแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลและวิธีการออกแบบการวัดและประเมินผล 2. เปิดโอกาสให้คณะครูภายในสาขาวิชามีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน 3. ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และควรนำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อจะได้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์ และสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา 4. ครูดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล 5. นำเครื่องมือวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง สะท้อนผลการประเมินแล้วนำมาปรับให้ตรงตามเป้าหมายการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม

จากแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ปรากฏผลดังตาราง 25

พูน ปณ ภิโต ชีเว

ตาราง 25 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
นครราชสีมา

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	4.95	0.11	มากที่สุด	4.70	0.21	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.88	0.11	มากที่สุด
ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.90	0.16	มากที่สุด
ด้านที่ 4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้	4.92	0.11	มากที่สุด	4.80	0.20	มากที่สุด
ด้านที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.96	0.09	มากที่สุด	4.76	0.26	มากที่สุด
รวม	4.97	0.15	มากที่สุด	4.81	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 25 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.97 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีเท่ากับ 2 ด้าน คือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

ความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.81 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ตาราง 26 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
นครราชสีมา ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ข้อ	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อ พัฒนารายวิชาหรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
2	ประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่งตั้ง คณะกรรมการทำงานและรับผิดชอบร่วมกันใน การสร้างและพัฒนาวิชาของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฝึกอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนรู้ ศึกษาและ วิเคราะห์ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4	แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานดำเนินการ ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ จัดให้มีการ ประเมินและรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม		4.95	0.22	มากที่สุด	4.70	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 26 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฝึกอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนรู้ ศึกษาและ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

ความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้าง

และพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อพัฒนารายวิชาหรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562

ตาราง 27 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการออกแบบการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการออกแบบการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อออกแบบการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้งจุดประสงค์ รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบาย รายวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
2	ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงได้ด้วยตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ศึกษาคู่มือการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ศึกษารูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน และสังคม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการออกแบบการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อการ จัดการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		5.00	0.00	มากที่สุด	4.88	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 27 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนมุ่งเน้นสมรรถนะ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ด้วยตนเอง

พูน ปณ ภิโต ชีเว

ตาราง 28 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
นครราชสีมา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	กำหนดเป้าหมายของการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ศึกษารูปแบบและวิธีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และแนวทางหรือขั้นตอนในการกำกับดูแลชั้นเรียนและการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยเน้นการสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3	ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการในการคัดกรองผู้เรียน ทำการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาด้วยการทดสอบความรู้ความสามารถด้านการเรียนรู้ และปฏิบัติของผู้เรียน แล้ววิเคราะห์จัดกลุ่มผู้เรียนตามสภาพปัญหา เพื่อกำหนดทางเลือกและวิธีการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4	ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต และทักษะในการปฏิบัติงานของผู้เรียนตามบริบทของงาน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5	ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
6	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิครูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลายโดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง รวมถึงมีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
7	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนเข้ามามีบทบาทและเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
8	พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม		5.00	0.00	มากที่สุด	4.90	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 28 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการในการคัดกรองผู้เรียน ทำการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาด้วยการทดสอบความรู้ความสามารถด้านการเรียนรู้และปฏิบัติของผู้เรียน แล้ววิเคราะห์จัดกลุ่มผู้เรียนตามสภาพปัญหา เพื่อกำหนดทางเลือกและวิธีการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนของผู้เรียน

ตาราง 29 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สำรวจและวิเคราะห์สภาพความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อวางแผนในการใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
2	วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนจัดทำแบบสอบถามความต้องการใช้สื่อ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบสื่อเพื่อใช้ในการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	คิดค้นสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อนำมาพัฒนาและแก้ไข ปัญหาผู้เรียนในด้านการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
4	นำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีไปทดลองก่อนนำไปใช้จริงให้ตรงกับจุดประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหา ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ทำการวัดและประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี หากไม่สามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์รายวิชาที่กำหนดควรนำกลับมาปรับปรุงและพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5	จัดทำทะเบียนสื่อและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการใช้จัดการเรียนรู้ ดูแล รักษาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม		4.92	0.24	มากที่สุด	4.80	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 29 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ สำรวจและวิเคราะห์สภาพความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อวางแผนในการใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ คือ สำรวจและวิเคราะห์สภาพความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อวางแผนในการใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 30 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
นครราชสีมา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ศึกษาคู่มือรูปแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลและวิธีการออกแบบการวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
2	เปิดโอกาสให้คณะครูภายในสาขาวิชามีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3	ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และควรนำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อจะได้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์และสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ครูดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5	นำเครื่องมือวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง สะท้อนผลการประเมินแล้วนำมาปรับให้ตรงตามเป้าหมายการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม		4.96	0.20	มากที่สุด	4.76	0.22	มากที่สุด

จากตาราง 30 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.96 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และควรนำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อจะได้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์และสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา

ความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ คือ ศึกษาคู่มือรูปแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลและวิธีการออกแบบการวัดและประเมินผล



สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research Design) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

การเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ และ อันดับที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และอันดับที่ 5 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อันดับที่ 2 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และอันดับที่ 5 การออกแบบการเรียนรู้

2. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ 27 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 4 แนวทาง 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 5 แนวทาง 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 8 แนวทาง 4) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 5 แนวทาง และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ 5 แนวทาง

ผลการประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยรวม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ และ อันดับที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน เพื่อมุ่งพัฒนาสมรรถนะของครูในด้านต่าง ๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นักวิชาการ และหน่วยงานทางการศึกษาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 5 ด้านนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูมีคุณภาพในการปฏิบัติงานและทำให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยนาท พลอยบุตร (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร ศรีปัญญา (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ บทบาทครู

การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ แต่ทั้งนี้สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากครูมีความรู้ความสามารถด้านการผลิตสื่อไม่มากพอต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ครูผลิตสื่อได้ไม่หลากหลายและไม่น่าสนใจเท่าที่ควร รวมทั้งครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนจำนวนมาก จึงทำให้ครูไม่มีเวลาเพียงพอต่อการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อีกทั้งบริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาไม่ค่อยเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อประกอบต่าง ๆ และสถานศึกษาไม่มีนโยบายหรือแนวปฏิบัติด้านการผลิตและพัฒนาสื่อที่ชัดเจน ครูจึงไม่ตระหนักในการสร้างและผลิตสื่อเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาพร สีหาวงค์ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และอันดับที่ 5 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูยังมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่มากพอ จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะในด้านนี้ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ด้านการจัดการเรียนรู้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญมากในการพัฒนา ให้เกิดคุณภาพผู้เรียน แต่ในปัจจุบันการปฏิบัติงานในเชิงวิชาชีพครูยังขาดความเป็นมืออาชีพหรืออ่อนด้อยด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

มงคลพระนคร ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ครูจะพยายามจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ดังนั้น มีเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ครูอาจารย์ควรจรรู้และทำความเข้าใจ ดังนี้ 1. เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง ครูอาจารย์ ควรมีบทบาทหน้าที่ในการจัดเทคนิคในการจัดประสบการณ์เพื่อนำเสนอข้อมูลใหม่ เทคนิคการใช้คำถามให้คิดหรือลงมือปฏิบัติเพื่อเชื่อมโยงความรู้ ข้อมูลในสมองและยังมีบทบาทช่วยให้ผู้เรียนได้จัดระบบระเบียบของข้อมูลเพื่อจำได้ง่าย และนำมาใช้งานได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้นว่า เทคนิคในการจัดประสบการณ์เพื่อนำเสนอข้อมูลใหม่ เทคนิคการใช้คำถามให้คิดหรือลงมือปฏิบัติเพื่อเชื่อมโยงความรู้ข้อมูลในสมอง และเทคนิคในการจัดระบบข้อมูลความรู้ 2. เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับคนอื่น เป็นวิชาชีพที่ครูอาจารย์จะต้องกำกับดูแลให้ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทุกคนได้มีบทบาทในการทำงาน และเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperative Learning) 3. เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ครูอาจารย์ควรจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในลักษณะต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความสามารถเฉพาะที่ผู้เรียนแต่ละคน มีความแตกต่างกัน นอกจากการใช้เทคนิคการออกคำสั่ง ให้ผู้เรียนแสดงการทำงานในลักษณะต่าง ๆ แล้ว ครูอาจใช้วิธีการสอนบางวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้เช่นกัน เช่น วิธีสอนโดยให้จัดนิทรรศการและการสอนโดยใช้โครงงาน โดยครูเป็นผู้กำกับควบคุมให้ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมกันวางแผน ดำเนินการตามแผน และร่วมกันสรุปผลงาน ผู้เรียนแต่ละคนจะได้เลือกและแสดงความสามารถที่ตนเองถนัดเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย อีกทั้ง (กรมวิชาการ, 2544) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษานั้นถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งในวงการศึกษาดังก็ยอมรับว่าการจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน แต่ละคนว่ามีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เชาวน์ปัญญา บุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ และพฤติกรรมอื่นๆ การจัดการเรียนการสอน จึงมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความเข้าใจ ทักษะและเจตคติไปพร้อมๆ กัน ในระบบการเรียน ผู้เรียนควรเป็นผู้แสดงออกมากกว่าผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงออกมากที่สุด ให้ความสำคัญกับความรู้สึกนึกคิด และค่านิยมของผู้เรียน การจัดบรรยากาศในการเรียน ควรเป็นแบบร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน ครูทำหน้าที่ช่วยเหลือให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกในขบวนการเรียนของผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของน้ำฝน ชื่นชม (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 7 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อที่มีระดับความต้องการสูงสุดคือการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี รองลงมาคือความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และข้อที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดากร พลมณี (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีระดับความต้องการสูงสุดคือ 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการออกแบบการ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อันดับที่ 2 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และอันดับที่ 5 การออกแบบการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูเห็นความสำคัญและตระหนักว่าการวัดและประเมินผล เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการเรียนจัดการเรียนรู้ดำเนินไปด้วยดี บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา จึงมีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านนี้ อีกทั้งครูคงเห็นว่าการสอนที่มีการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนเห็นความเป็นรูปธรรมของสิ่งที่ครูสอน เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนให้เด่นชัดและง่ายขึ้นแล้ว ยังช่วยเพิ่มบรรยากาศของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม อีกทั้งผู้เรียนได้รับความสนุกสนานในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยนาท พลอยบุตร (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนกพร จุฑาสงษ์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา

2. ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม และเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการสร้างแนวทางมีการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และการสร้างแนวทางซึ่งเป็นไปตามกระบวนการวิจัย อีกทั้งกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้มาซึ่งแนวทางที่สมบูรณ์ ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความสามารถในด้านสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติดี มาผนวกกับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาพร สีหาวงศ์ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และเป็นไปได้ระดับมาก และความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัดดาว โยงไทยสง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม และเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดากร พลมณี (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม และเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้ครูนำแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

เรื่องด้านการวัดและประเมินผลไปใช้กับผู้เรียนอย่างจริงจัง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1.2 ผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้น สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ควรให้ครูส่งเสริมการนำแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ไปใช้ในสถานศึกษา หลังจากดำเนินการดังกล่าวควรมีการติดตามผลการนำไปใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ควรนำแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาไปให้ครูทดลองใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

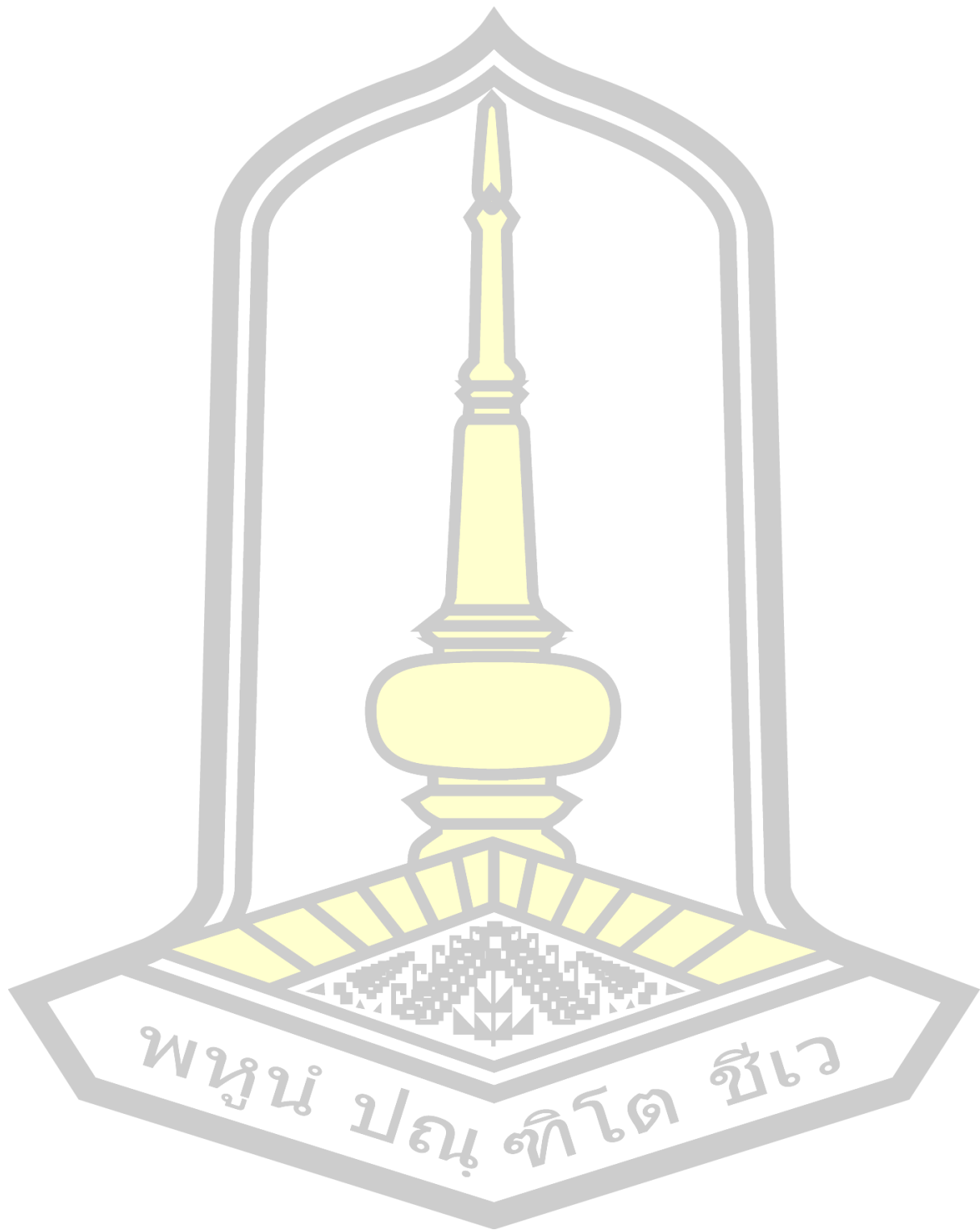
2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของครูให้ครบรอบด้าน

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

พูน ปณ ภิโต ชีเว

บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

- กชกร ธิปัตติ. (2547). *การเรียนรู้และการพัฒนาการเรียนการสอน*. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- กรมวิชาการ. (2544). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษา*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กฤษดากร พลมณี. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2557). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2 . มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- กุลธน ธนาพงศ์. (2541). *การบริหารงานบุคคล เอกสารประกอบชุดวิชา หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. (2543). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จิตติกา ชัยภักดี. (2559). *แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิรประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคนสร้างผลงาน*. กรุงเทพฯ : ก. พลพิมพ์.

- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : อลีนเพรส.
- ชฎาพร สีหาวงค์. (2560). *การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนกพร จุฑาสงษ์ (2559). *การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนาธิป พรกุล. (2544). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูภาพง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- ชัยนาท พลอยบุตร. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูชัย สมธิไกร. (2552). *การสรรหาคัดเลือกและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วี.พริ้นท์ (1991).
- ณรงควิทย์ แสนทอง. (2547). *มารู้จัก COMPETENCY กันเถอะ*. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ณัชชา ศรีเศรษฐา. (2555). *การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- หัตถดาว โยงไทยสง. (2560). *การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แหมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา แคมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.

พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทียน ทองแก้ว. (2550). *สมรรถนะ (Competency) : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.

ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544). *ความเป็นครู : Self-actualization for Teachers*. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : ก.พล.

นันทกา วารินิน. (2557). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัด*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา

ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครสวรรค์.

นัยนา ทองศรีเกตุ. (2544). *องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.

น้ำฝน ชื่นชม. (2560). *การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ใน*

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7.

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

น้ำเพชร ทับขา. (2557). *การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนอนุบาล*

แกดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

นิคม ชมพูหลวง. (2545). *วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตร*

สถานศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ :

เดอะเนอว์เลจ เซ็นเตอร์.

บุญชม ศรีสะอาด และ สุรทอง ศรีสะอาด. (2552). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*.

กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2546). *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2546). *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

จามจุรีโปรดักท์.

บุญมี เณรยอด. (2546). *หลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุรชัย ศิริมหาสาร. (2546). การเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารวิชาการ, 6(2), 12-19.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

ปานจันทร์ โททอง. (2542). *การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียน
แบบเรียนร่วมระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสร. (2554). *การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

พรพนา บัวอินทร์. (2553). *สภาพและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.

พัชรี ศรีสังข์. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาจิตวิทยาสังคมโดยใช้ชุมชนและ
ประสบการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มยุรี เขียวฉะอ้อน. (2541). *การประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะพื้นฐานของครูอนุบาล โดยใช้
การวิเคราะห์งาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มะลิวัน สมศรี. (2558). *การพัฒนาคู่มือสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มะห์ดี มะดีอราแว. (2551). *สมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- มาเลี่ยน พ่วงอินทร์. (2541). การสำรวจสมรรถภาพการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มูฮำหมัดอาลี วาเต๊ะ. (2557). สมรรถนะอันพึงประสงค์ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบและการพัฒนาที่ยั่งยืน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ยุทธชัย ศรีบุญลา. (2557). การเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานของครูระดับมัธยมศึกษาที่มีเพศและขนาดโรงเรียนต่างกันในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัฐศาสตร์ พาณิश्यพงศ์. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตน ไซยเลิศ. (2550). การวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอล ที เพรส.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). พลัการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2547). การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน : ในกระแสสังคมระยะเปลี่ยนผ่านและการปฏิรูป. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 27(3), 10-21, มีนาคม-พฤษภาคม.
- วิสุทธิ เวียงสมุทร. (2553). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1-2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์. (2559). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ศิริพร แยมินิล. (2549). Competency ในงานบริหารทรัพยากรบุคคล. วารสารดำรงราชานภาพ,
6 (18), 5, มกราคม.
- ศิริพร ศรีปัญญา. (2560). การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริวรรณ คนดี. (2556). การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนใน
เขตคุณภาพนาดี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สังต์ อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2548). การเตรียมครูสู่นาคต ยุทธศาสตร์
การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ปี 2549-2551. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัด
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมชัย เคนจตุรัส. (2540). สมรรถภาพการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบูรณ์ สงวนญาติ. (2534). สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สรัญญา วัฒนวิศาล. (2541). สมรรถภาพและความต้องการการพัฒนาของครูโรงเรียนอนุบาลเอกชน
อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. (2542). การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (สปศ) องค์กรมมหาชนเฉพาะกิจ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2544). รายงานการวิจัยการศึกษาและความต้องการในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาสงเคราะห์ กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2556). คู่มือการปฏิบัติงานการต่อบริบทอุปถัมภ์ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2558). การจัดการอาชีวศึกษา. [ออนไลน์]. ได้จาก : www.vec.go.th. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 มิถุนายน 2562].
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2562. [ออนไลน์]. ได้จาก : www.vec.go.th. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 มิถุนายน 2562].
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). ในเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสมรรถนะของข้าราชการเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2548. กรุงเทพฯ : พี.เอ.อี.พี.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). คู่มือการปฏิบัติงานการต่อบริบทอุปถัมภ์ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). แนวทางการพัฒนานครแห่งความรู้. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). รายงานการวิจัยและการพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). เครื่องมือส่งเสริมการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับครู). กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา. (2546). การศึกษาแบบเรียนรวม. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา.
- สำลี รักสุทธี. (2544). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2547). Competency : เครื่องมือการบริหารที่ปฏิเสธไม่ได้. *Productivity*, 9(53), 20-25.

สุชาญ โกลิน. (2545). การปรับของครูอาจารย์ในยุคไฮเทค. *วารสารวิชาการ*, 5(7), 22-26, กรกฎาคม.

สุนารักษ์ อัยลา. (2556). *สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุธาทิพย์ งามนิล. (2538). *การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรความต้องการของท้องถิ่นในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพล พลเยี่ยม. (2544). *สมรรถภาพของครู อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2543). *รายงานการศึกษาของฮ้างกง*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สุวัจน์ ศรีสวัสดิ์. (2556). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2537). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยสวนดุสิต.

อรรณู มลิตทอง. (2542). *ศึกษาสมรรถภาพการสอนระดับปริญญาตรีของอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพอุตสาหกรรมในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์. (2547). *Career Development in Practice*. กรุงเทพฯ : เอชอาร์เซ็นเตอร์.

อุทุมพร จามรมาน. (2540). การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ใน แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Allinson, M.G. (2006). *Factors Predicting Pre-service Teacher Technology Competency*. [online]. Available from : <https://etd.ohiolink.edu/ap/10?0::NO:10:P10_ACCESSION_NUM:bgsu1151090686>.[accessed 12 March 2019].

Boam, R. and P. Sparrow. (1992). *Designing and Achieving Competency*. London : McGraw-Hill.

Boyatzis, R.E. (1982). *The Competent Manager : A Model for Effective Performance*. New York : Wiley.

British Council. (2009). *Teaching Competency*. [online]. Available from : <www.britishcouncil.org.sg. [accessed 1 April 2019].

Castetter, W.B. and I.P. Young. (2000). *The Human Resource Function in Education Administration*. New Jersey : Prentice-Hall.

Darling-Hammond, L. and A. Lieberman. (2012). *Teacher Education around the World –Changing Policies and Practices*. London : Routledge.

Guntuku, R. and A. Meesala. (2013). TRANS Asian Journal of Marketing & Management. *Research (TAJMMR)*, 2(5), 14-26.

Hamdan, A.R., Najib M.G., and Ting L.H.L. (2010). Teaching Competency Testing Among Malaysian School Teachers. *European Journal of School Sciences*, 12 (4), 610-616.

Harris, D.N. and T.R. Sass. (2011) Teacher Training, Teacher Quality and Student Achievement. *Journal of Public Economics*, 95, 798-812.

Klimes, R.F. (1977). Goal Development in Planning. *Educational Technology*, 45(2), 17.

Lembo, L.T. (2010). Preserving Child Centered Education in the era of NCLB : A Case Study of one School's Efforts. *Dissertation Abstracts International*, 70(7), unpagged, January.

Margonis, F. (2007). Reconstructing Pragmatism to Address Racial Injustice. *Journal of Philosophy of Education*, 41(1), 141-149, February.

McClelland, D.C. Testing for Competence Rather Than for Intelligence. *The American Psychologist*, 28(1), 251-255, January.

Michael, F. and H. Andy. (2002). *Teacher Development and Educational Change*.
2nd ed. London : Intype London.

Ministry of National Education, Turkish Republic. (2006). Teacher Training
Component,” in *Generic Teacher Competencies*. p. 13-43. Ankara :
Ministry of National Education, Turkish Republic.

Moore, F.L. (2004). Perspective on the Critical Factors for Student Success in
Developmental Education : Instructors and Student Speak. *Dissertation
Abstracts International*, 65(3), 809-A, September.

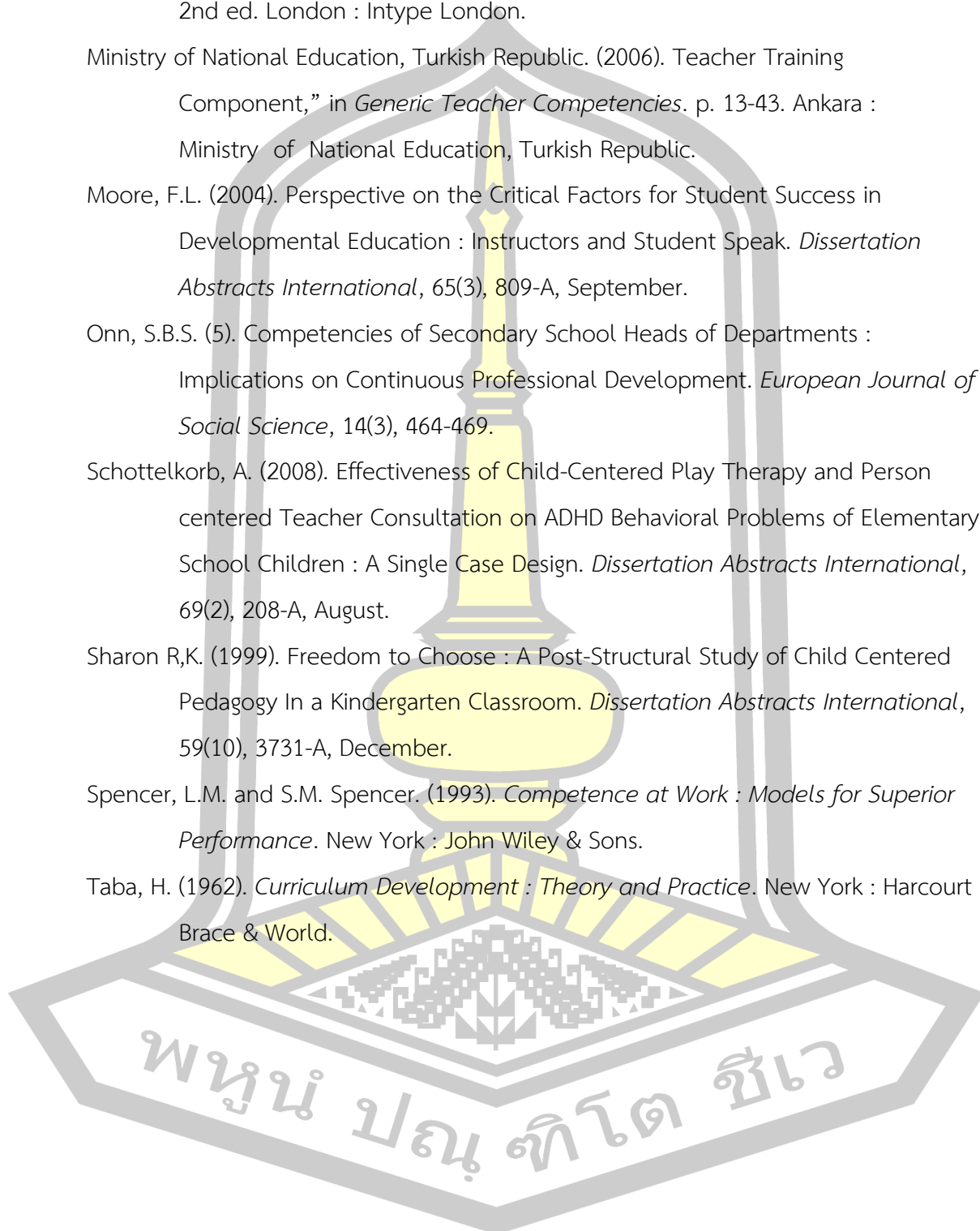
Onn, S.B.S. (5). Competencies of Secondary School Heads of Departments :
Implications on Continuous Professional Development. *European Journal of
Social Science*, 14(3), 464-469.

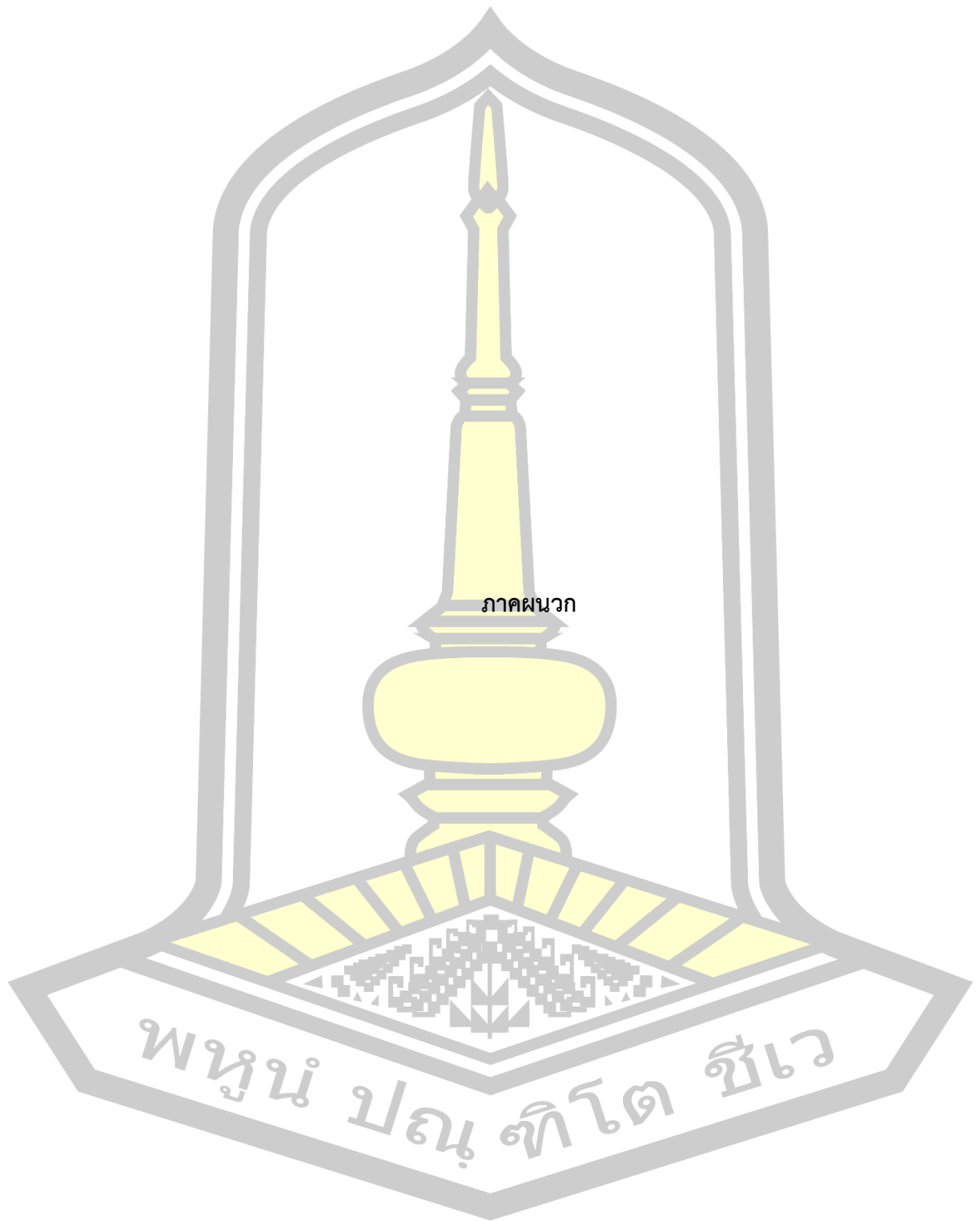
Schottelkorb, A. (2008). Effectiveness of Child-Centered Play Therapy and Person
centered Teacher Consultation on ADHD Behavioral Problems of Elementary
School Children : A Single Case Design. *Dissertation Abstracts International*,
69(2), 208-A, August.

Sharon R,K. (1999). Freedom to Choose : A Post-Structural Study of Child Centered
Pedagogy In a Kindergarten Classroom. *Dissertation Abstracts International*,
59(10), 3731-A, December.

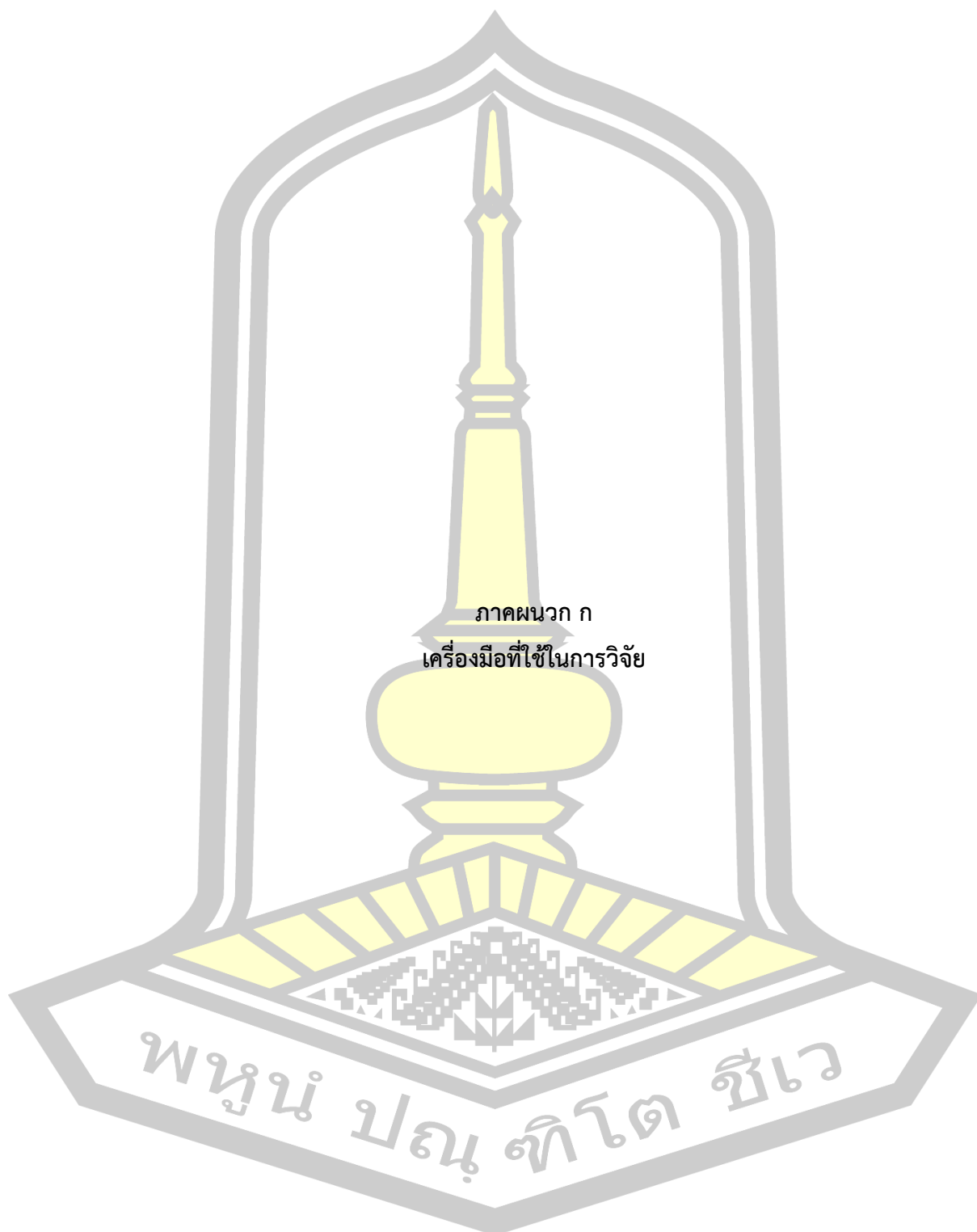
Spencer, L.M. and S.M. Spencer. (1993). *Competence at Work : Models for Superior
Performance*. New York : John Wiley & Sons.

Taba, H. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Harcourt
Brace & World.





ภาคผนวก



(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาว่า ข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความสอดคล้องตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกำหนดเนื้อหาการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. การออกแบบการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ขอความกรุณาให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง สำหรับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

นางสาวณภาพร จำเมืองฮาม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม
สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ
เรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ
เรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ข้อ	รายการ	ระดับความ สอดคล้อง			ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร					
ตัวชี้วัดที่ 1 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร					
1	สามารถสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562				
2	สามารถสร้างหลักสูตรรายวิชาครอบคลุมจุดประสงค์รายวิชา และสมรรถนะรายวิชา				
3	สามารถเลือกและเรียงลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562				
ตัวชี้วัดที่ 2 การประเมินหลักสูตร					
4	มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินเอกสารหลักสูตร				
5	มีการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับสถานศึกษา				
6	มีการนำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการจัดการเรียนรู้				
7	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ต่อไป				
องค์ประกอบที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้					
ตัวชี้วัดที่ 1 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้					
8	มีความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา				
9	มีการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
10	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลการเรียนรู้				

ข้อ	รายการ	ระดับความ สอดคล้อง			ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
11	มีการวิเคราะห์และเชื่อมโยงจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา จากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อจัดทำ คำอธิบายรายวิชา				
12	มีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาเพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้				
ตัวชี้วัดที่ 2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
13	มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้				
14	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และชัดเจน				
15	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมและลำดับขั้นตอนที่ สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา				
16	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้เหมาะสมกับ ผู้เรียนและบริบท				
องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
ตัวชี้วัดที่ 1 รูปแบบวิธีสอน					
17	กิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนถูกต้องและครบถ้วนตามหลัก วิธีการสอนที่เลือกใช้				
18	กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอน ได้หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน				
19	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจใน หลักการ วิธีการดำเนินงานและมีทักษะการปฏิบัติงานในบริบทของ งาน				
20	มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่เหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนรู้				
21	มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะ รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา				
22	มีการใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน				

ข้อ	รายการ	ระดับความ สอดคล้อง			ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 2 การจัดการชั้นเรียน					
23	ใช้วิธีการบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม				
24	บริหารจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้				
25	จัดสภาพชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ				
26	ถ่ายทอดและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม				
ตัวชี้วัดที่ 3 หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้					
27	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
28	จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล				
29	ประเมินผลการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล				
30	จัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะวิชาชีพ				
31	จัดมุมเสริมความรู้ภายในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง				
องค์ประกอบที่ 4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้					
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้					
32	มีแนวทางการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ซึ่งเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
33	มีการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็นของการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้				
34	มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้				
35	มีระบบการจัดเก็บสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ที่สะดวกต่อการนำไปใช้				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้					
36	เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และเหมาะสมกับผู้เรียน				

ข้อ	รายการ	ระดับความ สอดคล้อง			ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
37	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสืบค้นเพื่อพัฒนาตนเอง				
38	มีแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ				
ตัวชี้วัดที่ 3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้					
39	สำรวจ สภาพความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา				
40	ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน				
41	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย				
42	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา บริบท และความสามารถของผู้เรียน				
องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
ตัวชี้วัดที่ 1 หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
43	เลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามแนวทางการวัดและประเมินผลของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ				
44	เลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชา				
45	เน้นการประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน				
46	นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน				
ตัวชี้วัดที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
47	วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์รายวิชาที่สำคัญเพื่อนำมาใช้ในการวัดและประเมินผล				
48	กำหนดรูปแบบ วิธีการวัด และสร้างเครื่องมือวัดที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และสมรรถนะรายวิชา				
49	วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือวัด				
50	ปรับปรุงเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

2. การออกแบบการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

.....

.....

.....

.....

4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

...../...../.....

--	--	--

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและ
การจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ
เรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจพฤติกรรมของท่านเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับพฤติกรรมในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
3. ขอความอนุเคราะห์ตอบคำถามทุกตอนและทุกประเด็นให้สมบูรณ์ และตรงตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านให้เกิดความเสียหายแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น
4. เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยจะติดต่อประสานงานกับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณ
มา ณ โอกาสนี้

นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม
นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทรศัพท์ 093-5284498

แบบสอบถามพฤติกรรมในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ
เรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

2. แผนกวิชา ☐ ช่างยนต์ ☐ ไฟฟ้ากำลัง
☐ อิเล็กทรอนิกส์ ☐ บริหารธุรกิจ
☐ ช่างกลโรงงาน ☐ ช่างเชื่อมโลหะ
☐ ก่อสร้าง ☐ สามัญสัมพันธ์
☐ อื่นๆ.....

พูน ปณ ภิโต ชีเว

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6	มีการนำหลักสูตรที่พัฒนาและปรับปรุงแล้วไปใช้ในการจัดการเรียนรู้										
7	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป										
องค์ประกอบที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้											
ตัวชี้วัดที่ 1 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้											
8	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา										
9	มีการวิเคราะห์และเชื่อมโยงจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา										
10	มีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาเพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้										
11	มีการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
12	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลการเรียนรู้										
ตัวชี้วัดที่ 2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้											
13	มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้										
14	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและชัดเจน										
15	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมและลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา										
16	สามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน										
องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ											
ตัวชี้วัดที่ 1 รูปแบบวิธีสอน											
17	กิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนถูกต้องและครบถ้วนตามหลักวิธีการสอนที่เลือกใช้										

[illegible]

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
41	เลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชา										
42	เน้นการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง										
43	นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ										
ตัวชี้วัดที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้											
44	วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชาเพื่อนำมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้										
45	กำหนดรูปแบบ วิธีการวัด และสร้างเครื่องมือวัดที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และสมรรถนะรายวิชา										
46	วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือวัด										
47	ปรับปรุงเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

2. การออกแบบการเรียนรู้

.....

.....

.....

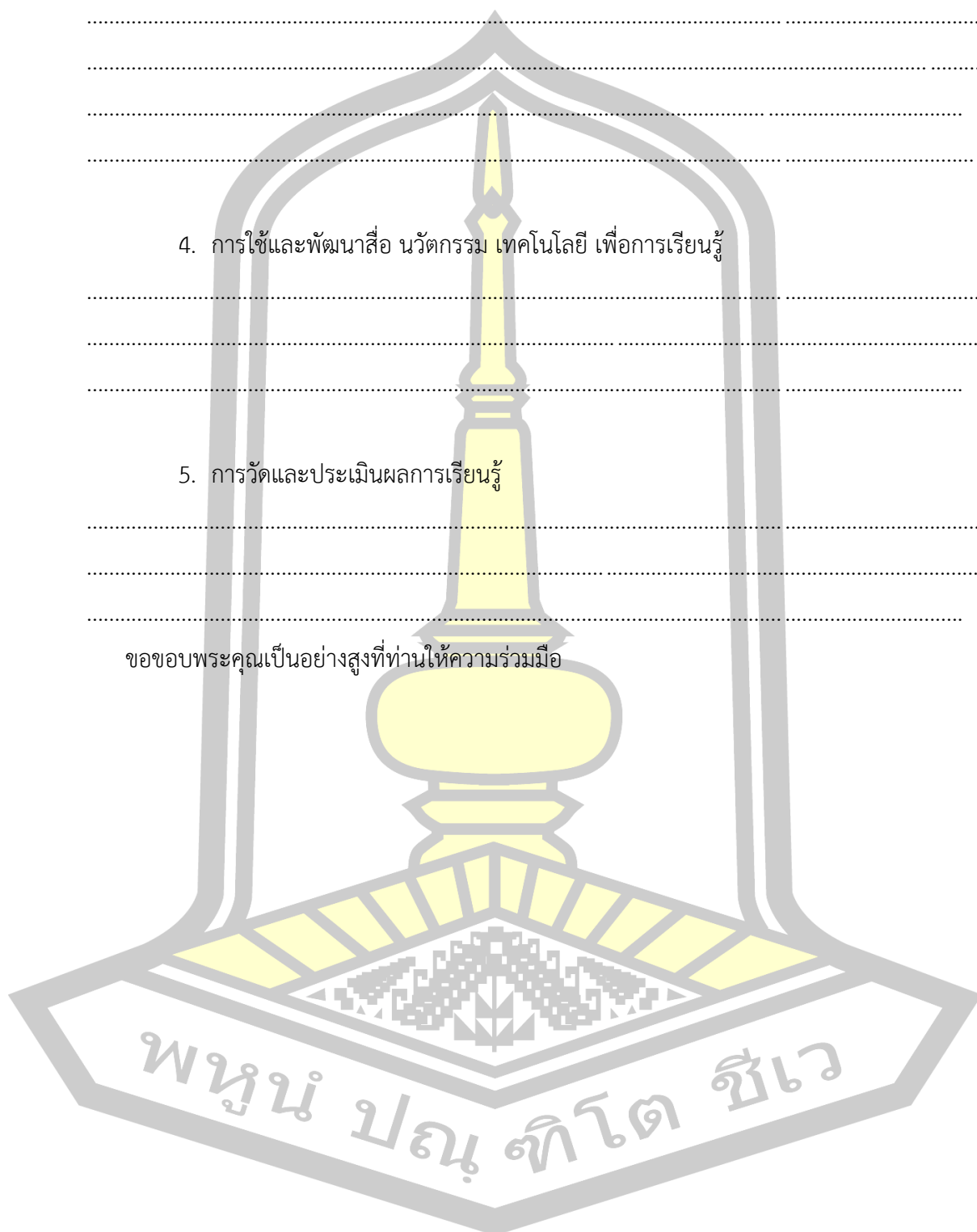
.....

3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือ



แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดเนื้อหาการประเมินออกเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. การออกแบบการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการสัมภาษณ์เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อหรือความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 093 - 5284498

เรื่องสัมภาษณ์ : แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ

เรียนรู้ในสถานศึกษา

สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี : วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ - สกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด..... สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน (อายุราชการ).....ปี
6. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานศึกษาแห่งนี้.....ปี

ผู้สัมภาษณ์ : นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม

สถานที่สัมภาษณ์ :

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มการสัมภาษณ์ : เวลา.....น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์ : เวลา.....น.

พูน ปณ ภิโต ชีเว

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

2. สถานศึกษาของท่านมีปัญหาหรืออุปสรรคด้านการจัดการเรียนรู้หรือไม่ ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นเป็นอย่างไร

.....

.....

3. สถานศึกษาของท่านใช้แนวทาง รูปแบบ หรือวิธีการใด ในการพัฒนาสมรรถนะของครูด้านการจัดการเรียนรู้

.....

.....

4. ท่านมีความเห็นว่าแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร

4.1 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

.....

.....

4.2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้

.....

.....

4.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

.....

.....

4.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

.....

.....

4.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5. ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน พบว่า

5.1 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ “มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นปัจจุบันเหมาะสมกับสถานศึกษา” ท่านมีความเห็นว่าการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

5.2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ “เปิดโอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบ การเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลการเรียนรู้” ท่านมีความเห็นว่าการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

5.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ “กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอน ได้หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน” ท่านมีความเห็นว่าการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

พจน ภาณุ สิทธิ สิว

5.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ “มีการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็นของการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้” ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

5.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ “การปรับปรุงเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น” ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับการสัมภาษณ์ในครั้งนี้



แบบประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ
เรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินแนวทางฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดเนื้อหาการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. การออกแบบการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาว่าแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับใด โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 093-5284498

[illegible]

ข้อ	แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ต่อ)											
4	ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ชีวิต และทักษะในการปฏิบัติงานของผู้เรียนตาม บริบทของงาน										
5	ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้สู่การ ปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือรวมทั้ง คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัย ที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และ สามารถประกอบอาชีพอิสระได้										
6	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิครูปแบบวิธีการ สอนที่หลากหลายโดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง รวมถึงมี การบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา										
7	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สามารถ นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมี ประสิทธิภาพให้ผู้เรียนเข้ามามีบทบาทและเป็นผู้ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง										
8	พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้										
ด้านที่ 4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ มีจำนวน 5 แนวทาง ดังนี้											
1	สำรวจและวิเคราะห์สภาพความพร้อมของแหล่ง เรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อ วางแผนในการใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้										

[illegible]

ข้อ	แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)											
4	ครูดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล										
5	นำเครื่องมือวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง สะท้อนผลการประเมินแล้วนำมาปรับให้ตรงตามเป้าหมายการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม										

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

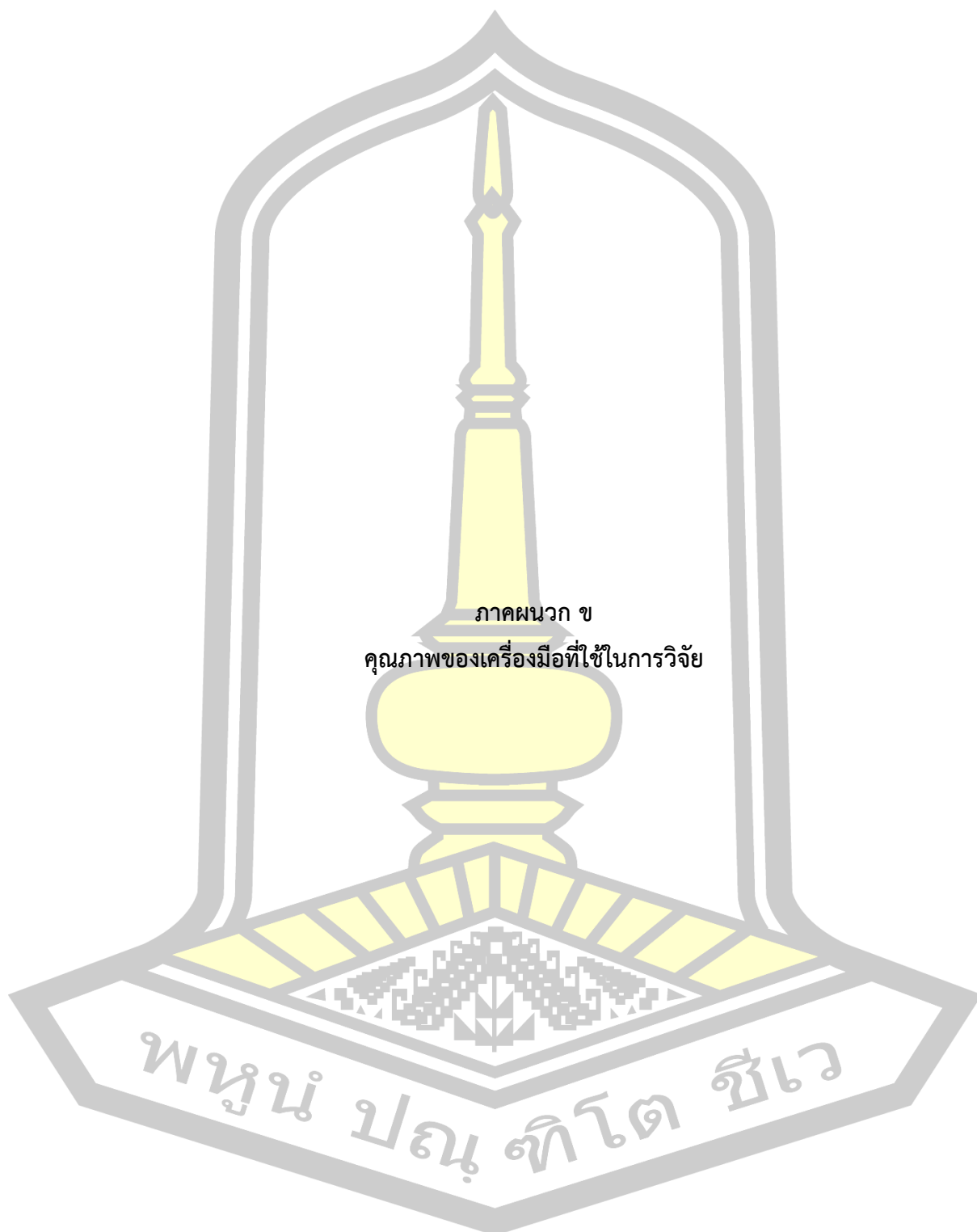
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับการประเมินแนวทางในครั้งนี้

พูน ภาณุ ติโต ชีเว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

...../...../.....



ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิตยสถาน

ตาราง 31 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อ
คำถามกับเนื้อหา ของแบบสอบถามสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ
เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ข้อ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
6	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
8	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
12	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
16	0	0	0	0	1	0.2	ใช้ไม่ได้
17	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
21	1	1	-1	1	1	0.8	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
28	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
31	1	1	-1	1	0	0.4	ใช้ไม่ได้
32	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
33	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
35	1	1	0	-1	0	0.2	ใช้ไม่ได้
36	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
37	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
38	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
39	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
40	1	1	-1	1	1	0.6	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
42	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
43	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
44	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
45	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
46	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
47	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
48	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
49	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
50	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

สรุปค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ มีค่าต่ำกว่า 0.50 อยู่ 10 ข้อ
ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้ได้ และมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ที่สามารถนำไปใช้ได้ 47 ข้อ

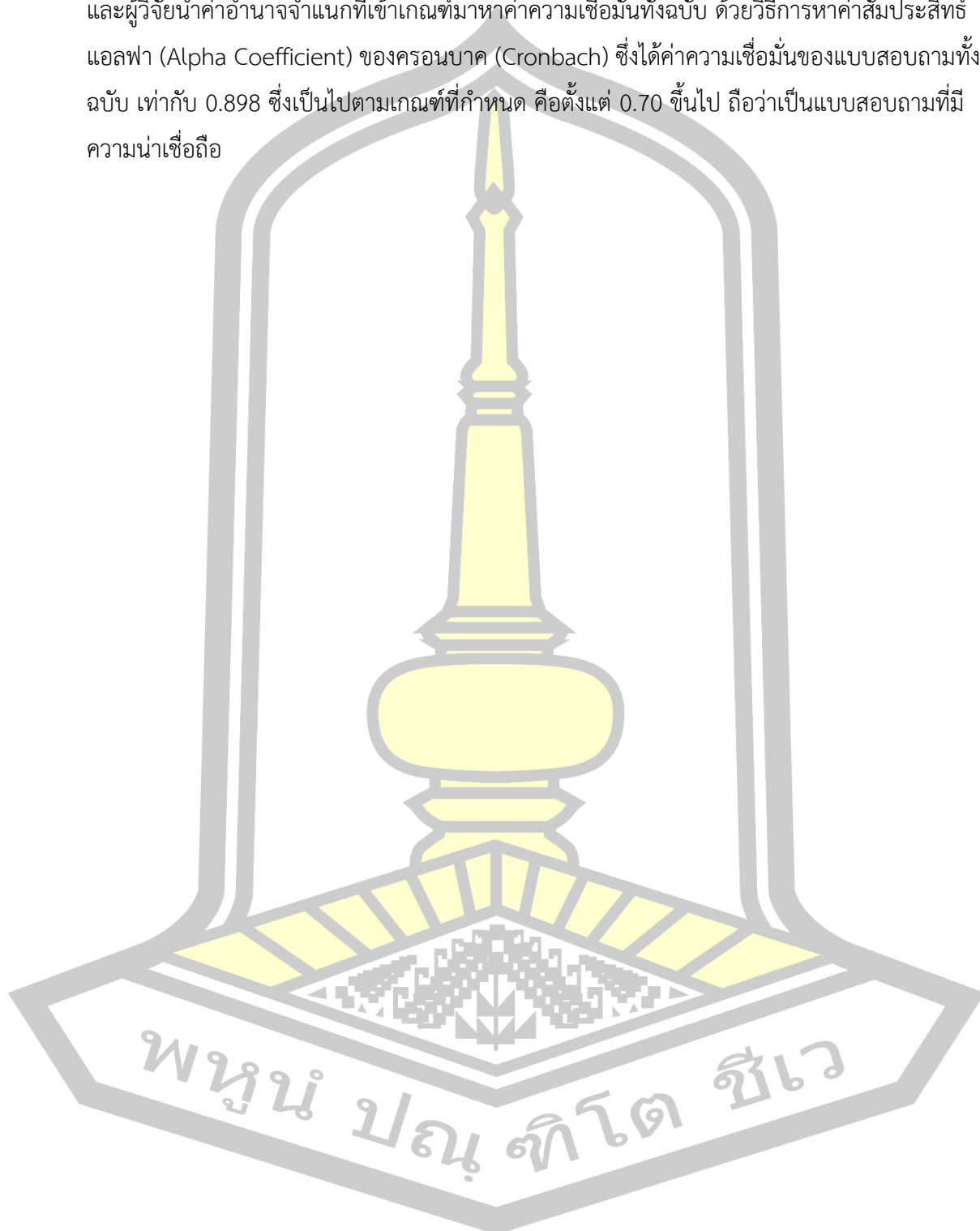
ตาราง 32 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
นครราชสีมา

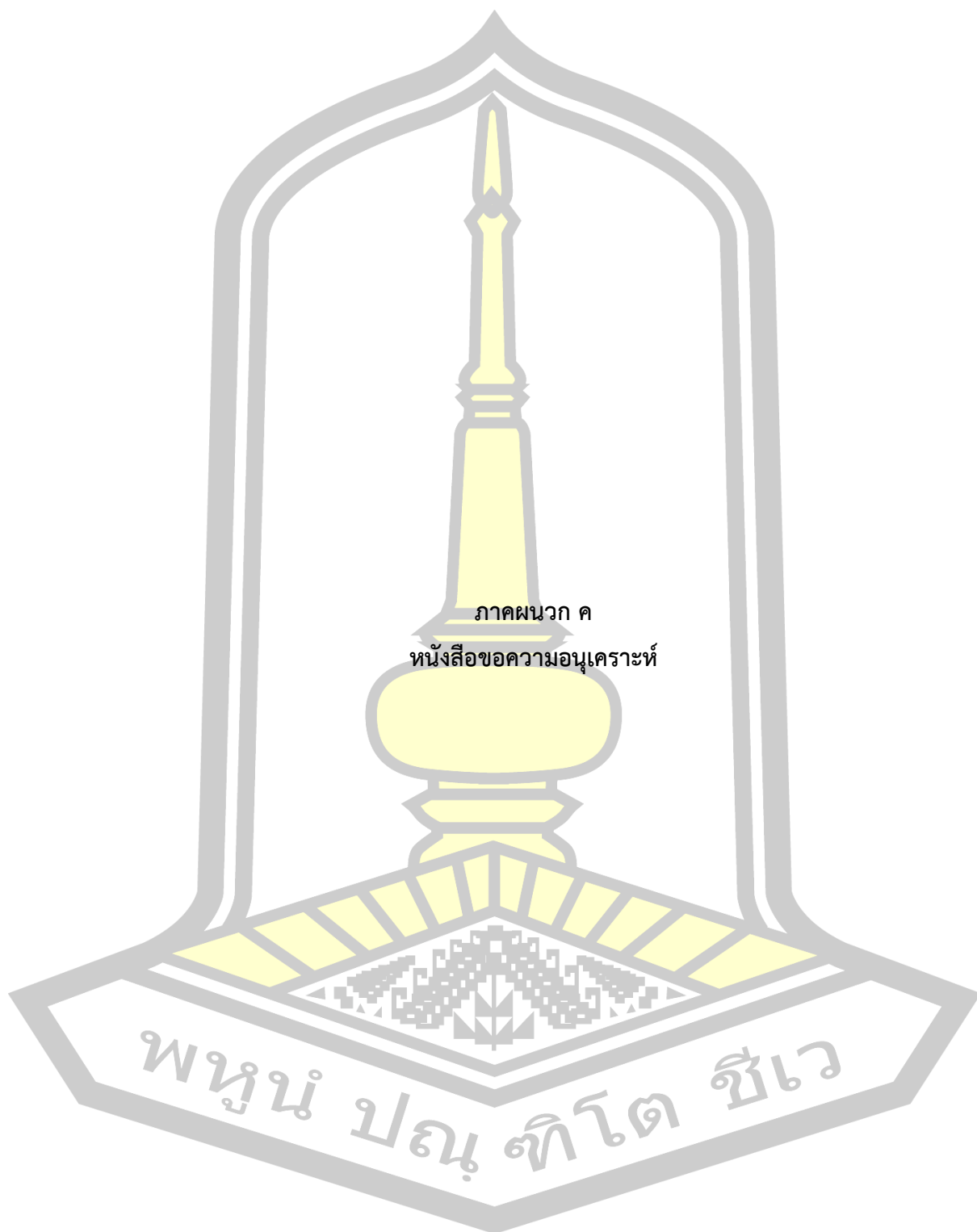
ค่าอำนาจจำแนก					
ข้อที่	N	สภาพปัจจุบัน	ข้อที่	N	สภาพปัจจุบัน
1	30	0.731	26	30	0.733
2	30	0.271	27	30	0.731
3	30	0.777	28	30	0.705
4	30	0.697	29	30	0.293
5	30	0.782	30	30	0.580
6	30	0.708	31	30	0.565
7	30	0.705	32	30	0.732
8	30	0.706	33	30	0.705
9	30	0.697	34	30	0.752
10	30	0.705	35	30	0.794
11	30	0.752	36	30	0.752
12	30	0.762	37	30	0.280
13	30	0.752	38	30	0.360
14	30	0.790	39	30	0.280
15	30	0.748	40	30	0.283
16	30	0.635	41	30	0.732
17	30	0.705	42	30	0.705
18	30	0.752	43	30	0.752
19	30	0.566	44	30	0.733
20	30	0.565	45	30	0.731
21	30	0.571	46	30	0.705
22	30	0.635	47	30	0.752
23	30	0.648			
24	30	0.627			
25	30	0.731			
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.852					

ตาราง 33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการ
บริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
นครราชสีมา

ค่าอำนาจจำแนก					
ข้อที่	N	สภาพที่พึงประสงค์	ข้อที่	N	สภาพที่พึงประสงค์
1	30	0.719	26	30	0.777
2	30	0.595	27	30	0.630
3	30	0.545	28	30	0.557
4	30	0.715	29	30	0.668
5	30	0.685	30	30	0.839
6	30	0.626	31	30	0.715
7	30	0.741	32	30	0.636
8	30	0.737	33	30	0.858
9	30	0.869	34	30	0.800
10	30	0.847	35	30	0.764
11	30	0.772	36	30	0.694
12	30	0.650	37	30	0.583
13	30	0.718	38	30	0.652
14	30	0.561	39	30	0.712
15	30	0.635	40	30	0.707
16	30	0.688	41	30	0.630
17	30	0.648	42	30	0.557
18	30	0.738	43	30	0.858
19	30	0.632	44	30	0.800
20	30	0.715	45	30	0.583
21	30	0.889	46	30	0.652
22	30	0.684	47	30	0.694
23	30	0.764			
24	30	0.805			
25	30	0.753			
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.944					

สรุป ค่าอำนาจจำแนกรายข้อทุกข้อเข้าเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.20 – 1.00 เป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ และผู้วิจัยนำค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.898 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความน่าเชื่อถือ







ที่ อว 0605.5(2)/ว1355

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวราตรี บุญโท

ด้วย นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนา แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0935284498

ม.น. ส.ก. ๖๓

แบบหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



ที่ อว 0605.5(2)/ว1433

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน วิทยาลัยการอาชีพบัวใหญ่

ด้วย นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0935284498

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย



ที่ อว 0605.5(2)/ว1411

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา

ด้วย นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์,โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0935284498

พหุ ม บ ญ ส ก ติ ช ะ เ ว

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
(ระยะที่ 1 ตอบแบบสอบถาม)



ที่ อว 0605.5(2)/ว1522

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

1 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
ในสถานศึกษา
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา

ด้วย นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนา
แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร
และพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ
มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ศึกษาวิธี
ปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป
ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0935284498

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
(ระยะที่ 2 สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี)



ที่ อว 0605.5(2)/ว1571

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

12 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายยิ่งยงค์ ดุรงค์ดำรงชัย

ด้วย นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนา แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูล ที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

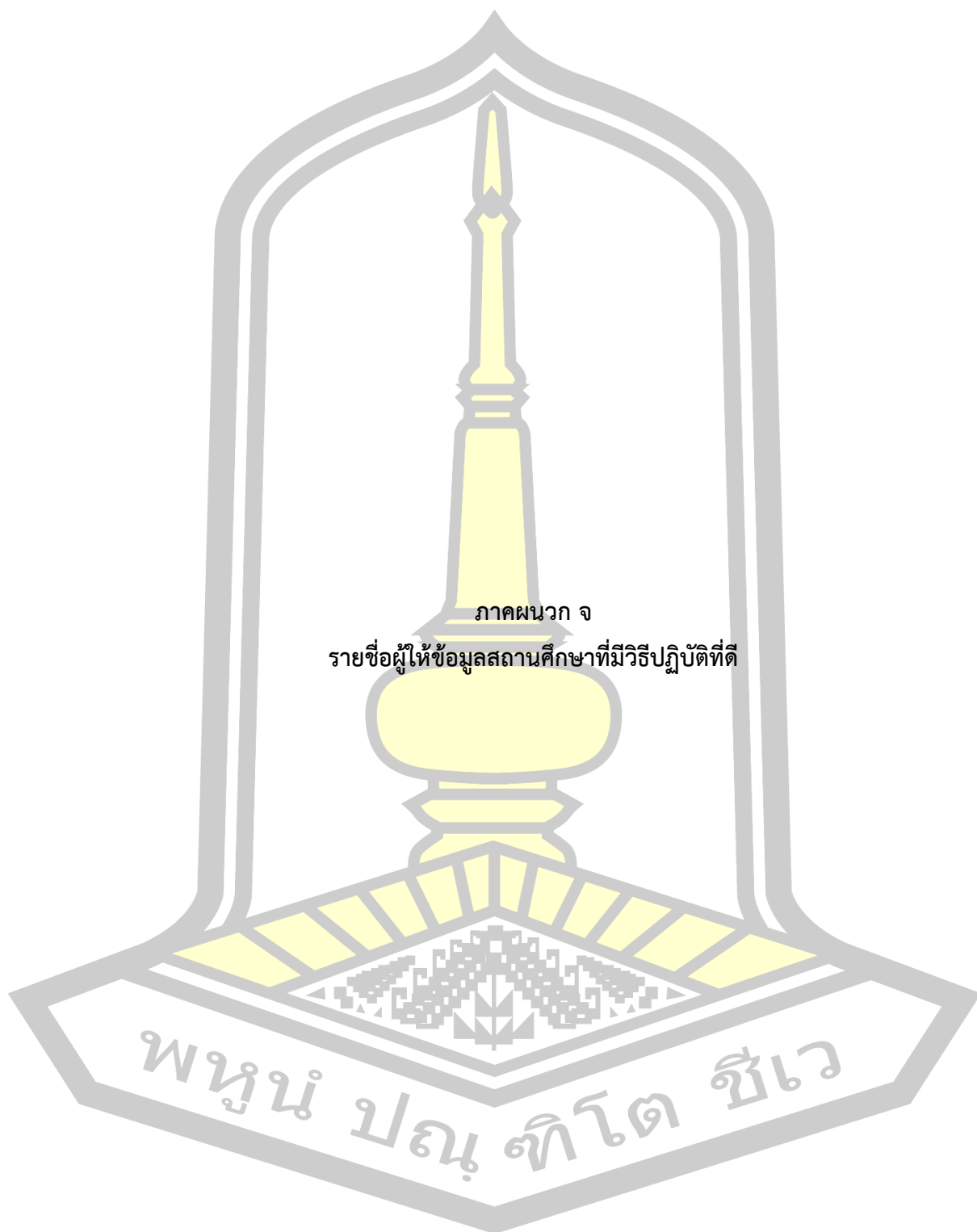
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0935284498

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ



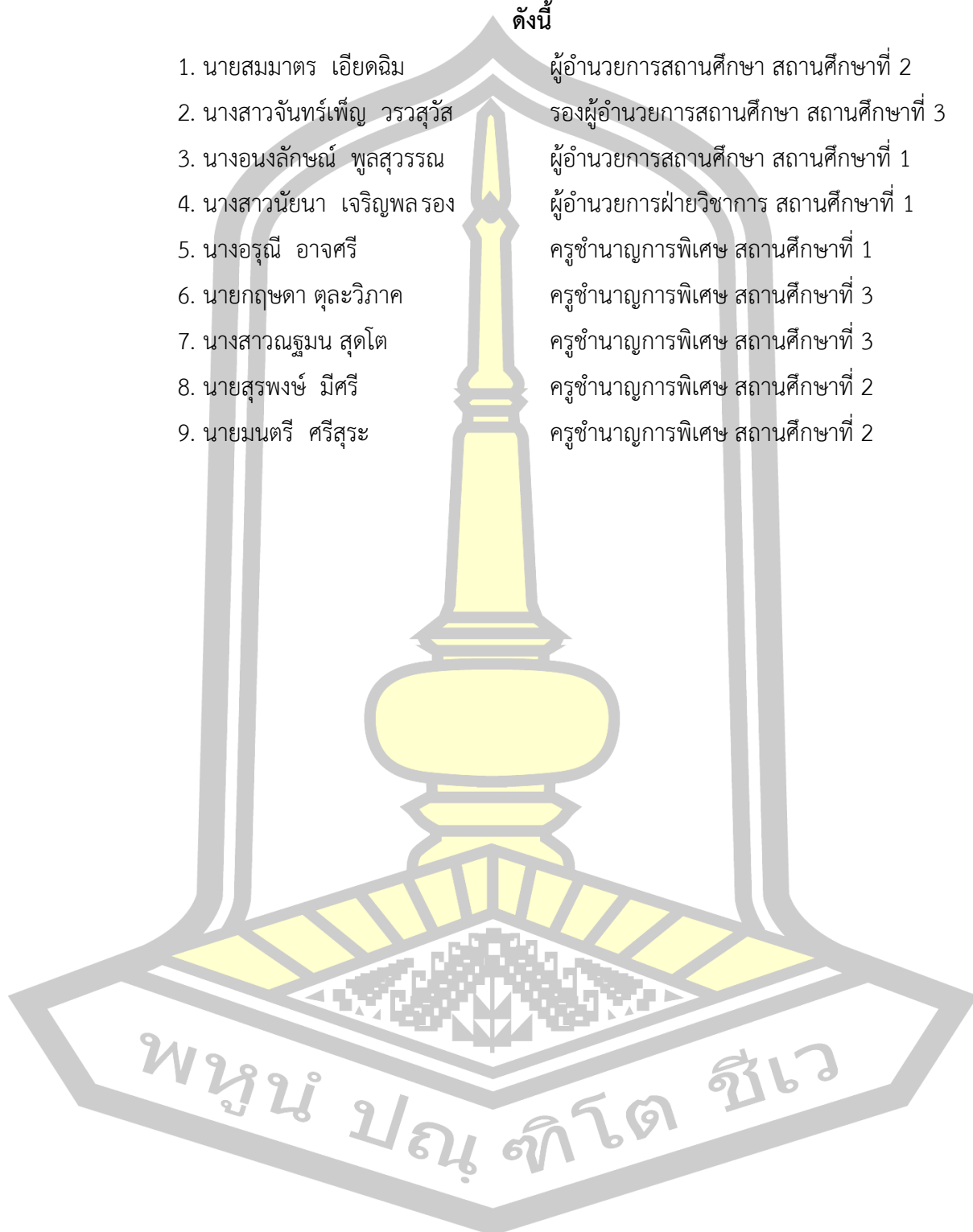
ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

พูน ปณ จิต ชีวะ

ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ตามเกณฑ์คุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้มี
ดังนี้

- | | |
|-----------------------------|--|
| 1. นายสมมาตร เอียดฉิม | ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 2 |
| 2. นางสาวจันทร์เพ็ญ วรสุวัส | รองผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 3 |
| 3. นางอนงลักษณ์ พูลสุวรรณ | ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 1 |
| 4. นางสาวนัยนา เจริญพลรอง | ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สถานศึกษาที่ 1 |
| 5. นางอรุณี อาจศรี | ครูชำนาญการพิเศษ สถานศึกษาที่ 1 |
| 6. นายกฤษดา ตูละวิภาค | ครูชำนาญการพิเศษ สถานศึกษาที่ 3 |
| 7. นางสาวณฐมน สุดโต | ครูชำนาญการพิเศษ สถานศึกษาที่ 3 |
| 8. นายสุรพงษ์ มีศรี | ครูชำนาญการพิเศษ สถานศึกษาที่ 2 |
| 9. นายมนตรี ศรีสุระ | ครูชำนาญการพิเศษ สถานศึกษาที่ 2 |



ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวนภาพร จำเมืองฮาม
วันเกิด	วันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านฝาง จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 146 หมู่ที่ 3 ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30340
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30340
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2546 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2553 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภัโต ชีเว